

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 489 P

Poznań, wtorek dnia 24 października 1933

Rok XXVIII

Poznań, 23 października.

Ku wiadomości naszego rzemiosła i wogóle mieszczaństwa

Podobno my, mieszczenie z krwi i kości, tworzący na ziemiach naszych zachodnich główny trzon obozu narodowego, nie jesteśmy prawdziwym wyrazem wielkopolskiego obywatelstwa mieszczańskiego i zdecydowanymi obrońcami jego interesów, uzgodnionych z dobrem ogólnym - narodowym, — podobno jedynymi „stuprocentowymi” mieszczanami i jedynymi „szczerymi” obrońcami rzemiosła polskiego i wogóle polskiego mieszczaństwa są — „sanatory” grupujący się w pięknie brzmiącym Narodowo - Chrześcijańskim Zjednoczeniu Rzemiosła, któremu przewodzi — inż. Ewaryst Namysł. Czasami jednak zdarzy się, że opinia publiczna dowie się o dziwnym tych „wodzów” pojmowaniu swych zadań i obowiązków wobec mieszczaństwa naszego, a szczególnie rzemiosła.

Przyczynkiem do tego tematu jest wystąpienie w tych dniach inż. Namysła, który — jak wiadomo — jest komisarzem prezesem poznańskiej Izby Rzemieślniczej, oraz posła mieszczańskiego z B. B. Idzikowskiego na konferencji warszawskiej w Radzie Izby Rzemieślniczych w sprawie projektowanej nowej ordynacji podatkowej i zryczałtowanego podatku od obrotu. Oto, co donoszą z Warszawy:

Jak wiadomo, projektowana przez ministerstwo skarbu nowa ordynacja podatkowa między innymi zmianami znosi komisje szacunkowe, pozostawiając całkowite wymiary podatków urzędowi skarbowemu. Przeciwno temu wypowiedziały się Izby Przemysłowo-Handlowe oraz organizacje zawodowe przemysłu i handlu. Podobne stanowisko zajęli w tej sprawie przedstawiciele organizacji rzemieślniczych, wypowiadając się za utrzymaniem komisji szacunkowych, a przeciw — powierzeniu wymiaru podatków samym tylko urzędnikom bez udziału czynnika obywatelskiego.

Jedynymi, którzy popierali projekt ordynacji i uznali zniesienie komisji szacunkowych za słusze, byli poseł Idzikowski i inż. Namysł, który twierdził, że w imieniu całego Poznańskiego (!?) jest przeciw komisjom szacunkowym, oraz dyrektor izby warszawskiej, p. Prosmowski.

W sprawie ryczałtu na konferencji dowiedziano się, że ryczałtowy podatek obrotowy od drobnych przedsiębiorstw ma być zniesiony na 1934 r. i drobnym przedsiębiorstwom będą dokonywane indywidualne wymiary. Jeżeli się zważy, że wymiary te będą dokonywane już wyłącznie przez urzędników bez udziału płatników, to trzeba przyznać, iż w tej sytuacji w interesie drobnej produkcji należałoby się domagać utrzymania ryczałtu przy znacznym obniżeniu stopy podatkowej.

Tyle doniesienie z Warszawy. Fakt sam wystąpienia inż. Namysła na rzecz zniesienia obywatelskich komisji szacunkowych, i to w imieniu „całego Poznańskiego”, jest tak wymowny, że nie wymaga żadnych komentarzy. Nasze rzemiosło i wogóle mieszczaństwo nasze będzie wiedziało, co o tem wystą-

Gabinet Daladiera w opałach

Min. Lamoureux przedstawił zredukowany budżet — Zastrzeżenia opozycji — Energiczne protesty w całym kraju — Zapowiedź manifestacji

PRZEMÓWIENIE MIN. LAMOUREUX

Paryż (PAT). W przemówieniu, wygłoszonym wczoraj w izbie deputowanych, min. Lamoureux podkreślił, że deficyt budżetowy, obliczony na 7.700.000.000 fr. został zredukowany do 6 miliardów.

Celem zapewnienia równowagi budżetowej trzeba w równej mierze uciec się do oszczędności i do nowych podatków. W obecnym projekcie osiągnięto oszczędności w sumie około 2 miliardów. Dalej nie można było posunąć kompresji budżetu. Mówca podkreśla, że rząd gotów jest przyjąć zmiany, wprowadzone do projektu przez komisję finansową, ale żąda powrotu do pierwotnego tekstu w sprawie niektórych przywilejów podatkowych.

Minister następnie polemizował z deflacyjną tezą socjalistów, oświadczył wreszcie, że nie da się wydosłać niezbędnych sum drogą pożyczki. Rząd połączył w swoich projektach wszystkie możliwe sposoby a plan finansowy jest tylko częścią całości. Projekt ma jedną wielką zaletę: istnieje i nie mu dotychczas nie przeciwstawiono.

PRZEDSTAWICIEL OPOZYCJI

Imieniem opozycji przemawiał b. min. Deynaud, który ostro krytykował projekt rządowy.

WYWODY DALADIERA

Zkolei premier Daladier, polemizując z wywodami opozycji, uzasadniał poszczególne pozycje projektu rządowego i zwrócił się do republikanów z wezwaniem, aby opowiedzieli się za projektem. Mówca wyraził nadzieję, że nie rozbiją oni wspólnego frontu.

Paryż (Tel. wł.) Ostatnie projekty finansowe rządu francuskiego oraz wnioski budżetowe opracowywane pod hasłem ogólnych oszczędności wywołały w opinii kraju silne protesty zwłaszcza w związku z podwyższeniem szeregu podatków i opłat na rzecz różnych funduszy.

pieniu sędzić i jak ocenić „opiekę” nad rzemiosłem liderów B. B.

A teraz fakt drugi. Chodzi o inne zasadnicze wystąpienie inż. Namysła, tym razem na znany „sanacyjny” zjeździe gospodarczym w Poznaniu, szczególnie w sprawie kredytów dla rzemiosła. Prezes Narodowo - Chrześcijańskiego Zjednoczenia Rzemiosła powiedział:

„O jedną rzecz tylko rzemiosło samo postarać się musi: o tani kredyt. W tym celu musi rzemiosło tworzyć własny kapitał pożyczkowy. Żądanie od skarbu państwa takich kredytów nie da żadnych skutków. Skarb państwa, aczkolwiek wartość rocznej produkcji rzemiosła bez zawodów spożywczych wynosi około dwóch miliardów złotych, to jest tyle, co wartość wielkiego przemysłu, nie będzie przez dłuższy czas w stanie wyasygnować na rzemiosło wydatniejszych kredytów.”

Z powodu tego oświadczenia powiada „Orędownik”:

„Stajemy tu przed dziwną zagadką: Gdzież podziały się te wszystkie, tak niedawne obietnice p. Namysła co do kredytów rzemieślniczych? Doma-

Szereg organizacji zawodowych wypowiedziało się przeciw nowym projektom finansowym rządu. M. i. na dziś zapowiedziane są manifestacje protestacyjne. Związek zawodowy dorożkarzy samochodowych zwołał wiec swych pracowników w celu udania się do parlamentu podobnie jak i inne związki, które przyłączają się do tego kroku, dla zadokumentowania swego niezadowolenia z projektowaną ustawą finansową rządu.

SKOMPLIKOWANA SYTUACJA

Paryż (Tel. wł.) Sytuacja parlamentarna jest bardzo naprężona. Ogólnie liczą się z możliwością przesile-

nia rządowego.

Daladier wyraził wobec izby życzenie, aby sporne artykuły jego przedłożenia finansowego przegłosować jeszcze w ciągu godzin południowych przed zapowiedzianymi manifestacjami związków zawodowych dorożkarzy samochodowych i płatników podatkowych oraz szeregu innych, niezadowolonych z tych przedłożeń związków oraz stowarzyszeń kupieckich i przemysłowych.

Ogólne położenie rządu oceniane jest raczej pesymistycznie. Ostatecznego rozstrzygnięcia zatem należy oczekiwać dopiero w godzinach popołudniowych.

Roosevelt o sytuacji gospodarczej

Londyn (PAT). Z Waszyngtonu donoszą, że prezydent Roosevelt wczoraj wieczór wygłosił przez radio dłuższe przemówienie, poświęcone sytuacji gospodarczej.

Główną myślą przewodnią tego przemówienia było stwierdzenie, że najpierw dokonać się musi w Ameryce powrót cen do poziomu z r. 1929, a dopiero potem może nastąpić rewalu-

acja dolara. Rząd będzie w dalszym ciągu prowadził kontrolę nad produkcją złota i ustanowi osobny rynek operacji złotem. Ameryka świadomie idzie obecnie w kierunku t. zw. regulowanej waluty.

Jak wynika z tego przemówienia, Roosevelt nie zamierza na razie stabilizować dolara, ale nie wejdzie również na drogę inflacji.

Początek końca „paktu czterech”

Londyn (PAT). W notatce, której źródłem informacyjnym jest niewątpliwie Foreign Office, korespondent dyplomatyczny „Observer” podaje następujące uwagi:

„W wyniku czwartkowej rozmowy Corbina z Simonem i piątkowej Tyrrela z Paul Boncurem, oraz oświadczenia, złożonego przez Normana Davisa w Genewie, w czwartek powzięta została przez rządy brytyjski, francuski i amerykański decyzja o pierwszorzędnym znaczeniu dyplomatycznym. Udział w tej decyzji rządu włoskiego nie

jest jeszcze ostatecznie przesądzony. Ale ambasador włoski, który również widział się z Simonem w czwartek, nie wysunął żadnych zastrzeżeń co do udziału Włoch.

Decyzja polega na tem, że „pakt czterech” nie będzie wykorzystany jako instrument alternatywny zamiast Ligi Narodów, dla omówienia zagadnień, wynikających z zapowiedzi Niemiec wycofania się z Ligi.

Taktyczne skutki tej decyzji są jasne. Niemcy pozostają jeszcze w ciągu dwóch lat członkiem Ligi. O ile zechcą, mogą w każdej chwili w tym okresie przystąpić ponownie do konferencji rozbrojeniowej oraz wycofać wypowiedzenie członkostwa w Lidze.

Rząd francuski sędzi stanowczo, że nie należy dopuścić do tego, aby deklaracja Hitlera co do porzucenia Genewy mogła zaszkodzić kompetencji Ligi Narodów w sprawach, które dotychczas należały do jej właściwości. Ten pogląd jest tak stanowczy, że w piątek lord Tyrrel poinformowany został, iż rząd francuski nie ma zamiaru czynić żadnych dalszych kroków, celem ratyfikowania „paktu czterech”.

Bez Niemców

Genewa (Tel. wł.) Dziś rozpoczęła się tutaj jesienna sesja rady administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy. W obradach tym razem nie bierze już udziału delegacja niemiecka.

O kurs franka

Paryż (PAT). W kuluarach Izby żywo komentowana jest wiadomość, o której poinformował wczoraj premier Daladier grupę radykalną, że Bank Francji przekazał do Londynu 210 milj. fr. w złocie celem podtrzymania kursu franka.

Tyle „Orędownik”. I te fakty mówią rzemiosłu naszemu same za siebie.

„Żelazni ludzie”

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Wilno, w październiku 1933.

W wileńskim sądzie okręgowym odbyło się temiż parę procesów, których bohaterami byli „sanacyjni” „działacze społeczni” na kresach. Choć dziś o t. zw. „żelaznych ludzi”, czyli o panów, wydelegowanych w danej miejscowości do urabiania „niwy społecznej”. Jegomość taki, opierając się o wyższe autorytety, stawał się dyktatorem i jak gdyby dyrektorem wszystkich miejscowych organizacji społecznych.

Czytelnicy „Kurjera Poznańskiego” przypominają sobie zapewne słynną aferę z dokarmianiem głodującej ludności powiatu brasławskiego. — Właśnie niedawno bohater tej afery, b. sekretarz sejmiku powiatowego, kierownik wszystkich przedsiębiorstw samorządowych (cegielni, tartaku, kasy komunalnej i t. d.), prezes zarządu spółdzielni „Rolnik” itd. itd., p. Marjan Gosk, skazany został przez sąd okręgowy za jedno z popełnionych nadużyć (inne są jeszcze przedmiotem śledztwa).

Na przewodzie sądowym ustalono, że niemal wszystkie przedsiębiorstwa, będące pod faktycznym zarządem p. Goska, albo poniosły bardzo poważne straty, albo zostały całkiem zniszczone. Choć przytem cały powiat o tem mówił i nawet prasa o tem pisała, p. Gosk nie przestawał być mężem zaufania, a wszelkie rewizje, czy to ze strony województwa, czy to „sanacyjnych” związków rewizyjnych, nie mogły wykryć nadużyć. Dopiero wkroczenie władz sądowych położyło kres „pracy społecznej” p. Goska, który poszedł za kraty. P. starosta Januszkiewicz został następnie przeniesiony na Pomorze.

Niestety takich „żelaznych ludzi”, jak p. Gosk, mamy dziś pełno na kresach, a jak ciężko jest z nimi walczyć, niech świadczy następujący przykład z terenu Baranowicz.

Jak Gosk w Brasławiu, tak w Baranowiczach funkcje monopolicznego kierownika wszystkich poczynań społecznych pełnił od roku 1926-go niejaki p. Serafin Głębik. Oficjalne stanowisko p. Głębika — to szefostwo kancelarii starostwa baranowickiego (IX stopień służbowy). Ale to tylko stanowisko urzędowe, obok którego pełnił p. Głębik szereg funkcji społecznych. z powodu których stał się osobistością głośną nie tylko na terenie Baranowicz i województwa nowogrodzkiego, ale trafił także i na łamy prasy warszawskiej.

Pierwszy zainteresował się p. Głębikiem „Robotnik”, który już w maju 1932 r. przypominał dzieje kariery tego pana. Otóż, jeżeli mamy wierzyć „Robotnikowi” (a nie wierzyć trudno, skoro p. G. nie opublikował żadnego wyjaśnienia, ani sprostowania), nasz bohater podczas okupacji bolszewickiej był komisarzem od rekwizycji koni dla czerwonej kawalerji. Następnie wraz z bolszewikami uciekł do Rosji i przybył do Polski z powrotem dopiero gdzieś w końcu 1923, czy też w początkach 1924 roku. Początkowo pracował jako zwyczajny robotnik na kolei, potem został kancelistą XII stopnia, ale po maju 1926 r. zwraca na się uwagę „czynników miarodajnych” dzięki swej niepospolitej ruchliwości na terenie „pracy społecznej” i w roku 1930 zostaje naczelnikiem kancelarii starostwa.

Swoją działalność społeczną rozpoczął p. Głębik w baranowickim kole Macierzy Szkolnej, gdzie początkowo był sekretarzem, a następnie także i skarbnikiem. Od 1926 roku do maja 1931-go był on jednocześnie płatnym funkcjonariuszem tegoż koła (wbrew statutowi), pobierając miesięczne wynagrodzenie w wysokości 120 zł.

W Macierzy najwcześniej poznano się na zdolnościach tego genialnego społecznika, którego gospodarka przyniosła koło kilkadziesiąt tysięcy złotych deficytu. M. i. z kasy Macierzy pożyczyl p. Głębik 1.000 (tysiąc) dolarów Żydowi Keslerowi, którego sumy po dzień dzisiejszy nie udało się od Żyda wyegzekwować.

Nie będziemy tu szczegółowo omawiali „pedagogicznej działalności” p. Głębika, który mając jedynie świadectwo z ukończenia 3-klasowej rosyjskiej szkoły parafjalnej potrafił wyklądać język polski w średniej szkole technicznej, pobierając stosowne uposażenie. Dość, że w Macierzy już w roku 1931-ym miano pana Głębika dość i zlikwidowano go jako członka zarządu i „fachowca” od gospodarki i pedagogiki.

Następną placówką, jaką faktycznie rządził p. Głębik, była Liga Morska i Kolonjalna, gdzie pełnił funkcje sekretarza, skarbnika zarządu i sekretarza płatnego z pensją (wbrew statutowi) 70 zł miesięcznie. Ponadto co pewien czas wypłacał sobie gratyfikacje w wysokości 75 zł za porządkowanie akt, które sam, jako Głębik — sekretarz, powinien był utrzymywać w porządku. Za czas urzędowania p. Głębika zwolnienie walnych zebrań uważano za przesąd. Nie funkcjonowała też komisja rewizyjna, a gdy wreszcie w styczniu 1932 r. naskutek narzekania członków zwołano walne zgromadzenie, stwierdzono szereg formalnych nadużyć. Okazało się, że p. Głębik — skarbnik zbierał sobie składki na kwity i składek tych nie księgował tak, że nie figurowały one w dochodach Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Już na samem zebraniu okazano kwit na 2 zł nr. 262, a potem natrafiono na kwity z numeracją ponad trzy tysiące. Ponieważ kwity te opiewały na kwoty od 1 do 12 i więcej złotych, więc straty Ligi obliczają w Baranowiczach przynajmniej na 12 do 15 tysięcy złotych. Władze koła Ligi Morskiej i Kol. nie skierowały jednak sprawy do sądu, mimo, że w styczniu b. r. usiłowano kwestję tę poruszyć na walnym zebraniu.

I my nad nią narazie także przechodzimy do porządku dziennego i zajmujemy się działalnością p. Głębika na terenie Ligi Obrony Powietrznej Państwa, gdzie talent tego męża opatrnościowego Baranowicz zakwitł naprawdę w całej okazałości. Czytelnik łatwo zgadnie, że i tu p. Głębik występował w podwójnej roli: sekretarza — członka zarządu powiatowego i sekretarza — funkcjonariusza płatnego, pobierając, znowuż wbrew statutowi, 150 zł miesięcznie, które w 1932 r. obcięto mu do 120 zł. Uczyniono to zresztą naskutek protestów jednego z prezesów kół, który zwrócił uwagę na niedopuszczalność tego rodzaju praktyk. Całkowite skasowanie tych nieprawnych pobożów nastąpiło dopiero w bieżącym roku po licznych protestach społeczeństwa, co się m. j. ujawniło podczas jednej ze zbiórek na L. O. P. P., kiedy odmawiano datków

mówiąc, iż nie chce się dawać na pensję dla p. Głębika.

W latach 1927/28 rozpoczęto w Baranowiczach budowę lotniska. Dzięki zabiegom p. Głębika, roboty powierzono jego szwagrowi, p. Hermanowiczowi. Roboty te p. Hermanowicz ukończył, ale robotników przez się zatrudnionych nie opłacił, aczkolwiek w tymże okresie czasu nabył w Baranowiczach obszerny plac i pobudował na nim wcale ładny i obszerny domek. P. Głębik także w tym czasie nabył na imię żony plac i pobudował tuż obok szwagrowego domku całkiem niezgorzszą chałupę.

Jak do tego doszło, narazie objaśnić nie będziemy. Dość, że w Baranowiczach wiążą ten fakt z różnicą, jaka zachodzi pomiędzy kosztami robót ziemnych przy budowie lotniska, a ich wartością wedle szacunku komisji ministerjalnej, która bawiła w tej sprawie w Baranowiczach w sierpniu r. b. Otóż koszt budowy miały wynosić około 90 tys. złotych, zaś szacunek komisji określił je na 36 tysięcy.

Nie będziemy powtarzali wszystkiego, co na ten temat mówi się w Baranowiczach, bo już wiele z tych spraw poruszono na zjeździe delegatów kół z powiatu baranowickiego, który się odbył 5 maja r. b. Obszerniejsze sprawozdanie z tego zebrania oraz ze sposobu jego zwołania zamieścił „Kurjer Baranowicki” w numerze z dnia 9 maja r. b.

Ponieważ „Kurjer Baranowicki” jest pismem „sanacyjnym”, więc nie może w danym wypadku być mowy o jakiejś „intrydze partyjnej” lub chęci podważenia autorytetu miejscowych dygnitarzy, a jednak skutek ukazania się tego sprawozdania był dla ludzi, nie orjentujących się jeszcze w etyce sfer „sanacyjnych”, całkiem nieoczekiwany. Oto p. Głębikowi i jego protektorom nic się nie stało. Natomiast autor sprawozdania za swą niedyskreję zapłacił bardzo drogo.

Wprawdzie nie wytoczono mu sprawy sądowej. Nikt też nie przysłał mu sekundantów, ale zato wymówiono mu posadę najpierw w „Kurjerze Wileńskim”, którego „Kurjer Baranowicki” jest filją, a następnie w P. A. T.-icznej, której był baranowickim korespondentem. Słowem mamy niemal dosłowne powtórzenie historii brasławskiej p. Goska.

P. KOWNACKI.

Komunizm a idea narodowa

W artykule wstępnym w numerze niedzielnym p. t. „Spóźniona partja” zajmowaliśmy się zbankrutowanym w Polsce i w świecie socjalizmem. Zagadnieniu komunizmu poświęcił prezes parlamentarnego Klubu Narodowego prof. Roman Rybarski w „Gazecie Warszawskiej” następujące wywody, nawiązując do wystąpienia żydowsko-polsko-liberalno-pro-„sanacyjnego” publicysty Antoniego Słonimskiego:

P. Słonimski równocześnie: a) ma „błogą nadzieję, że rząd obecny utrzyma się jak najdłużej”; b) pragnie „walczyć o to, aby rewolucja komunistyczna, która może wstrząsnąć światem, była u nas jak najmniej krwawa i jak najmniej dewastacyjna”. A więc, oby rządy obecne trwały jak najdłużej, ale potem musi przyjść rewolucja komunistyczna, jak jakaś siła fatalna. Walczyć trzeba o to, by komunizm w Polsce był jak najbardziej humanitarny; to „praca dla przyszłości. Praca jakże zaniechana”.

Poglądy p. Słonimskiego są zupełnie jasne, nie wymagają komentarzy. Ale warto zająć się zagadnieniem: czy musi przyjść rewolucja komunistyczna? Obiektywnie biorąc, nie zanosi się na to. Istnieje jednak jedno niebezpieczeństwo. Według zdania nawet wrogów hitleryzmu, bo chyba do nich zaliczyć należy Lloyd George’a, jedynym następcą hitlerowców w Niemczech byłby w obecnej chwili komunizm. Hitlerowcy zresztą w umiejętny sposób wygrawają tę nutę. Żydostwo międzynarodowe woli komunizm niemiecki od hitleryzmu i niewątpliwie w tym kierunku działa. Poza tem jednak komunizm, jako zorganizowany ruch, ma dzisiaj w Europie mniejszą siłę atrakcyjną, niż miał kilka lat temu.

Natomiast wielkie jest niebezpieczeństwo infiltracji idei komunistycznych, szerzenia się załączków komunizmu w sposób ukryty. Szczególnie w Polsce. Polska chce żyć w pokoju z Rosją sowiecką. Domagał się tego oddawna obóz narodowy. Ale dla nas pokój z

Rosją nie oznacza otwarcia bram dla duchowego wpływu bolszewizmu, nie oznacza przyjącego lub życzliwie neutralnego stosunku do ustroju sowieckiego. A te objawy występują u neofitów polityki zgody z Rosją. Wśród młodego pokolenia „sanacyjnego” sympatje dla „sowieckiej” gospodarki poczyniły duże postępy. O tem dobrze wiadomo.

A propaganda antyreligijna, na rzecz rozkładu rodziny i małżeństwa? Nie nosi firmy bolszewickiej, lecz w treści jest wyraźnie bolszewicka. Propaguje się ideę, niebezpieczną z punktu widzenia obrony kraju, jego przyszłości. Ta akcja nie spotyka się, niestety, z należytych odporem.

Dwa czynniki sprzyjają przewrotowi społecznemu. Jednym z nich jest obojętność, apolityczność warstw, temu przewrotowi przeciwnych, a drugim — demoralizacja warstw przodujących. Przewrót przechodził często nie dlatego, że siły rewolucyjne były mocne, lecz dlatego, że ludzie, powołani do walki z nim, zatracili zdolność bojową, poddali się apatii, ulegli sugestji, że przewrót przyjść musi, przestali myśleć o tem, co będzie jutro.

W ciężkich chwilach rozstrzygają o przyszłości narodu jego siły moralne. Gdy społeczeństwo jest rozbite na grupki, pilnujące tylko swoich bezpośrednich interesów, pochłonięte troską o byt codzienny, gdy usuwa się z życia publicznego, wówczas potęgują się niebezpieczeństwa, zagrażające zdrowiu duchowemu narodu. A przedewszystkiem obrona przed przewrotem nie jest zagadnieniem mechanicznym, zagadnieniem fizycznej siły. Ideom komunistycznym trzeba przeciwstawić twórczą ideę, zdolną pobudzić siły moralne. Zarówno w Polsce, jak i w całym świecie zdolna do tego jest tylko idea narodowa. Ale ta idea nakłada na jej zwolenników określone obowiązki, wymaga od nich ofiar, wymaga gotowości do walki.

Dla nas jest zrozumiałem, dlaczego żywiły, które wychodzą rewolucji komunistycznej, choćby bezkrwawej i „humanitarnej”, wskazują na „niebez-

pieczeństwo endeckie”. Jesteśmy radzi, gdy się wyraźnie o tem pisze. Wiemy, czego możemy się spodziewać. A zarazem przypominamy to nam naszą rolę dziejową i naszą odpowiedzialność.

R. RYBARSKI.

Z powodu zniesienia sądu apelacyjnego w Toruniu

„Słowo Pomorskie” pisze, co następuje:

„Zniesienie sądu apelacyjnego w Toruniu jest postanowione. Pozbawia się Pomorze i jego stolicę najwyższej placówki wymiaru sprawiedliwości. O zniesieniu apelacji w Toruniu pisze toruński organ „sanacyjny”, „Dzień Pomorski”:

„Dzięki (!) połączeniu obu okręgów w jeden da się uzyskać znaczne ulepszenie w zakresie administracji sądowej, gdyż można będzie przeprowadzić lepszy podział pracy, usprawnić działalność nadzorczą, oraz zastosować jednakowe zasady polityki administracyjnej na całym obszarze podległym jednolitym przepisom prawnym ustawodawstwa niemieckiego.”

„To się zowie „stanąć na głowie”. Przecież jeszcze przed kilku miesiącami obwieszono społeczeństwo pomorskie, że zniesienie sądu apelacyjnego w Toruniu jest niedopuszczalne, bo wystawi na szwank interesy Pomorza i państwa. Człowiek mąż „sanacji” adw. Paschalski mówił wówczas o szkodliwości takiego kroku, jako sprzecznego z żywotnymi interesami Pomorza. Dziś mówi się w „sanacji”: „dziękuję... Niebawem będą wstawiali, że zniesienie apelacji toruńskiej jest dobrodziejstwem.”

Zjazd kierowników Zw. Młodych Narodowców

Wczoraj w sali przy św. Marcynie 65 odbył się zjazd prezesów powiatowych Związku Młodych Narodowców z województwa poznańskiego. Zjazd zagalął prezes zarządu wojewódzkiego Z. M. N. pos. Zbigniew Dembiński, poczem nastąpiły referaty.

Ustalono szereg wytycznych organizacyjnych na najbliższą przyszłość, m. i. omówiono sprawę wyborów do rad miejskich.

Zjazd zakończono w podniosłym nastroju odśpiewaniem hymnu Młodych.

W sprawie „Domu Rzemieślniczego”

Wydelegowana przez ministra przemysłu i handlu komisja przeprowadziła szczegółowe badanie ksiąg i stanu finansowego „Domu Rzemieślniczego” w Poznaniu, by wnioski swoje przedstawić ministrowi. W skład komisji wchodził: przedstawiciel ministerstwa przemysłu i handlu, reprezentant tutejszego urzędu wojewódzkiego i delegat Rady Izby Rzemieślniczej w Warszawie.

Nowe dekryty

Uchwalone na ostatniem posiedzeniu Rady Ministrów kodeks zobowiązań, kodeks handlowy i ustawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, unifikują prawo cywilne w tej dziedzinie. Ustawy te wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1934 r.

Ustawa o izbach rzemieślniczych wyodrębnia z ustawy przemysłowej wszystkie przepisy, dotyczące izb rzemieślniczych i jest wzorowana na ustawie o izbach przemysłowo-handlowych i izbach rolniczych.

Długa lista dekretów, uchwalonych ostatnio przez Radę ministrów, wyczerpuje podobno plan wyzyskania pełnomocnictw.

Zastrzelenie b prezydenta policji

Berlin (Tel. wł.) Były prezydent policji w Altonie, socjalista Eggerstedt, został zastrzelony w chwili, gdy miał przekroczyć garniec niemieckoholenderską. Eggerstedt uciekł z obozu koncentracyjnego w Kopenhagenie.

Stronnictwo Narodowe

KOŁO WINIARY

Zebrań walne, odbędzie się w środę, 25 b. m. o godz. 19,30 w Sokolni na Winarach.

O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

Rozszerzenie uprawnień izb rzemieślniczych

Warszawa (Tel. wł.). Rada ministrów uchwaliła projekt rozporządzenia o izbach rzemieślniczych. Nowy dekret rozszerza (jak już o tem pisaliśmy) uprawnienia Izb Rzemieślniczych, uchyla szereg postanowień szczegółowych, zastępując je normami ramowymi, oraz wprowadza Związek izb rzemieślniczych, jako stałą reprezentację interesów rzemiosła.

Obowiązujący dotychczas 15%-wy dodatek do świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, przeznaczony na utrzymanie samorządu gospodar-

czego, dzielony był w ten sposób, iż 91% wpływów z tego dodatku szło na izby przemysłowo-handlowe, a tylko 9% na izby rzemieślnicze. Wskutek tego podziału Izby Rzemieślnicze występowały z licznymi memorjalami, w których domagały się przydziału procentowego w większej wysokości. Rozdzielenie tych wpływów między obydwie organizacje samorządu gospodarczego przyznaje obecny dekret ministrowi przemysłu i handlu.

Budżet izb rzemieślniczych musi być zatwierdzony przez min. przemysłu i handlu.

Nieszczęśliwa miłość przyczyną samobójstwa

Trzy tragiczne wypadki w ciągu jednego dnia w stolicy

Warszawa (Tel. wł.). Wczoraj pogotowie ratunkowe było wzywane do 3 zamachów samobójczych, których powodem była nieszczęśliwa miłość.

Przy ul. Targowej 45 otruła się 35-letnia urzędniczka P. K. O. Wanda Morgentalerowa rozwódka. Była na swój czyn tak przygotowana, że zakupiła już sobie naprzed grób na cmentarzu brudnowskim.

Podczas eksportacji zwłok Morgentalerowej wśród znajomych znajdowała się 20-letnia Jadwiga Polewiczówna. Kilka godzin po pogrzebie napila się

esencji octowej pod drzwiami narzeczonego Jaremskiego, który mieszka w tym samym domu, co Morgentalerowa. Desperatkę przewieziono do szpitala, gdzie jednak nie odzyskała przytomności.

Wreszcie trzeci wypadek zaszedł pod drzwiami urzędnika Frankowskiego przy ul. Miodowej, gdzie napila się trucizny 20-letnia Molentówna. Zdolna ją jednak odratować, a na policji oświadczyła, że żyć nie chce, ponieważ narzeczony ją porzucił. (w)

Międzynarodowa sytuacja polityczna

Stanowisko poszczególnych państw w sprawach rozbrojeniu

Paryż (PAT). W związku ze sprawami rozbrojeniu w poniedziałku „Le Matin” donosi z Rzymu:

Międzynarodowa sytuacja polityczna reasumuje się w sposób następujący:

Anglja zdaje się wykazywać tendencje do zwołania konferencji mocarstw, sygnatarjuszów „paktu czterech” i wyraża przekonanie co do konieczności ponownego odroczenia konferencji rozbrojeniu.

Francja wypowiada się za dalszym kontynuowaniem prac konferencji rozbrojeniu.

Hitler nalega na akceptowanie wysuniętych przez niego warunków i jest

gotów przyjąć zaproszenie do pertraktacji w gronie 5 lub 4 mocarstw, o ileby Ameryka przyłączyła się do wielkich mocarstw europejskich.

Ameryka wykazuje wolę utrzymania, neutralności, uważając, że pierwszy krok powinny uczynić państwa europejskie.

Włochy w dalszym ciągu dementują pogłoski co do zaprojektowanej przez nich konferencji 4 lub 5 mocarstw, jednak uważają, że jest sprawą niecelową wszczynanie obrad konferencji rozbrojeniu do chwili, gdy Niemcy w dalszym ciągu trzymać się będą na uboczu.

Echa mordu w konsulacie sowieckim we Lwowie

Warszawa (Tel. wł.). Zwłoki zabitego Majowa, naczelnika konsulatu sowieckiego we Lwowie, mają być zabalsamowane i odesłane przez Kijów do Moskwy. Morderca należał do U. O. N. i z ramienia tej organizacji dokonał zamachu.

Z polecenia władz odbyły się w sobotę na niedzielę oraz w niedzielę liczne aresztowania w Małopolsce. Szczegóły aresztowań oraz nazwiska aresztowanych są trzymane w tajemnicy. Morderca stanie w przyszłym tygodniu przed sądem doraźnym. (w)

Olbrzymi grad na Riwjerze

Rzym. (PAT). Grad zniszczył na przestrzeni kilku tysięcy hektarów słynne gaje oliwne w najbliższej okolicy miasta Imperja.

Grad pokrył ziemię dziesięciocentymetrową warstwą. W mieście powybi-

jane zostały szyby w oknach. Straty są bardzo znaczne zwłaszcza ze względu na uniemożliwiony zbiór oliwek, stanowiących podstawowe źródło dochodów w tej części Riwjery liguryjskiej.

Niemieckie bezprawia

Paryż (PAT). Prasa francuska powtarza za wychodzącym w Sztokholmie „Social Demokraten” wiadomość, że cenzura niemiecka stale opóźnia przechodzącą przez tranzyt niemiecki korespondencję pocztową między Polską a Szwecją. Liczne przesyłki giną w Niemczech bez śladu. Polski chargé d'affaires w Sztokholmie miał potwierdzić tę wiadomość. Poselstwo polskie otrzymało szereg skarg zarówno ze strony polskiej jak i szwedzkiej. „Social Demokraten” domaga się zaprowadzenia bezpośredniej komunikacji lotniczkiej między Polską a Szwecją celem uniknięcia niepożądanego kontroli w stosunkach polsko-szwedzkich.

Andrzej Strug odmówił

przyjęcia godności członka Akademii Literatury

Warszawa (Tel. wł.). W sferach literackich Warszawy rozszalała się pogłoska, że laureat nagrody literackiej miasta Łodzi 1933 Andrzej Strug, odmówił przyjęcia godności członka Akademii Literatury. Odmowa ta wywołała duże wrażenie w zainteresowanych kołach

Nowy gabinet estoński

Tallin. (PAT). Na czele nowego rządu stanął b. prezes rady ministrów Konstanty Paets. Sprawy zagraniczne objął Selamaa, sprawy wewnętrzne i sprawiedliwość — prok. Müller, obronę narodową — gen. Lill, gospodarstwo narodowe — Selter, rolnictwo — Taltis, opiekę społeczną Kann, komunikację — pik. Sternbek.

Nowy rząd ma za zadanie przeprowadzenie projektów praw, zapewniających realizację nowej konstytucji. Parlament uchwalił wotum zaufania nowemu rządowi 49 przeciwko 38.

Chadecja a „sanacja”

Częstochowa (Tel. wł.). Dnia 22. bm. odbył się w Częstochowie zjazd Rady Naczelnej Polskiego Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji.

W godzinach popołudniowych Rada Naczelna uchwaliła tezy, dotyczące zagadnień ustroju państwa i kwestji żydowskiej, a następnie wysłuchała referatu p. prezesa Wojciecha Korfanego na temat sytuacji politycznej międzynarodowej i wewnętrznej.

Uchwalone przez Radę Naczelną rezolucje podkreślają — jak donosi „Polonia” katowicka — że naczelnem

zadaniem wewnętrznej polityki państwa powinna być walka z kryzysem gospodarczym. W polityce obozu „sanacyjnego” nietylko nie nastąpiły żadne zmiany na lepsze, lecz przeciwnie, przepaść, dzieląca większość społeczeństwa od przedstawicieli tego obozu pogłębia się. Z tej przyczyny nie zachodzi żadna potrzeba zmiany ustosunkowania się Chrześcijańskiej Demokracji do obozu „sanacyjnego”.

Rokowania z Gdańskiem

Gdańsk (PAT). Polsko-gdańskie rokowania kontyngentowe, prowadzone w podkomisjach, celem ustalenia zniżonych kwot t. zw. „kontyngentów gdańskich” zostały zakończone.

Poszczególne pozycje z wyjątkiem kilku uzgodniono tak że pierwszą fazę rokowań uważać można za załatwioną. Spodziewać się należy, że pozostałe pozycje również będą mogły być uzgodnione ku zadowoleniu obu stron.

Afera kolejowa

Bydgoszcz (Tel. wł.). W fabryce metalurgicznej Fibrand w Bydgoszczy, która od kilku lat jest dostawcą dyrekcyj kolejowych, ujawniono wadliwe wykonywanie dostarczanych dla P. K. P. przyborów kolejowych Fabryka Fibrand stanowi faktycznie własność niemiecką koncernu przemysłowego, posiadającego filje na całym świecie. Koncern ten który ma swoją centralę w Warszawie, prowadzi w Polsce szereg zakładów.

Dyrektorzy firmy, którym zarzuca się nadużycia, przebywają od czasu dochodzenia władz w Berlinie. Szczegóły sprawy trzymane są ze względu na toczące się śledztwo w ścisłej tajemnicy.

Śledztwo objął sędzia śledczy dla spraw wyjątkowego znaczenia przy sądzie apelacyjnym, Teodor Wituński.

Bukareszt — Capetown

Bukareszt (PAT). Trzy rumuńskie samoloty wojskowe wystartowały wczoraj do lotu Bukareszt—Capetown.

Pociąg w płomieniach

Bukareszt (PAT). Na linii Sinaia-Ploesti pociąg, składający się z cystern naftowych, zderzył się z idącym naprzeciwko pociągiem towarowym. Obie lokomotywy spadły z nasypu. Wskutek zderzenia jedna cysterna stanęła w ogniu, który niebawem rozszerzył się na cały pociąg. 5 osób poniosło śmierć a 8 odniosło ciężkie rany. Komunikacja kolejowa została przerwana.

Djament 540 gr. wagi

Porto Alegre (PAT). Donoszą z Patos, stan Minas Geraes, że w rzece San Bento znaleziono djament, ważący 540 gramów, czyli wynoszący przeszło 2 000 karatów, wartości około dziesięciu milionów milrejsów.

Górnicy polscy w Belgii

Bruksela. (PAT). Strajk generalny górników został zażegnany przez rząd wskutek podwyższenia cła na węgiel importowany. Zarządzenie to obowiązywać ma do końca roku. W ten sposób niebezpieczeństwo wydalenia emigrantów górników polskich zostało usunięte.

Nowa linia tramwajowa w stolicy

Warszawa (PAT). Wczoraj w południe odbyło się otwarcie nowej podmiejskiej linii tramwajowej długości 5 km., łączącej ul. Górczewską z osiedlem pracowników „Łączność” w Babicach oraz z osiedlem miejskim „Kolo”.

Zemsta odpalonego kochanka

Wilno (Tel. wł.). We wsi Lubin w pobliżu Druskiennik, kochał się w 18-letniej Jadwidze Jesionównie 20-letni chłopak wiejski nazwiskiem Kiejrys. Dziewczyna odpowiadała jednak na zaloty zinnem zupełnie sercem, które oddała innemu.

Powodowany zazdrością Kiejrys, nietylko że pobił swego szczęśliwego rywala, ale wpadłszy do mieszkania swej byłej narzeczonej, rzucił się na nią, poturbował niemłosiernie, a gdy wszczęła alarm, chwycił dziew-

czynę w pas i wsadził ją do balji napelnionej wodą, trzymając dziewczynę tak długo pod wodą, aż nie wyzionęła ducha.

Po dokonaniu zbrodni Kiejrys zbiegł w niewiadomym kierunku.

6 worków z pieniędzmi skradziono w pociągu

Lwów (Tel. wł.). Z pociągu osobowego który przybył z Rzeszowa do Rozwadowa, jacyś nieznani sprawcy, korzystając z chwilowego opuszczenia wozu pocztowego przez dyżurującego strażnika, wynieśli sześć worków z pieniędzmi.

Suma skradziona nie jest znana. Policja zarządziła posćig za sprawcami kradzieży.

Przepowiednia pogody na wtorek: Zrana mglisto, w nocy przymrozek, w ciągu dnia chłodno i sucho ze zmianami zachmurzeniem, wiatry południowo-zachodnie.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 6.27 zł, w Gdańsku na Warszawę 6.22 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 212.25 zł. gotówką 209.50 zł. za 100 guld. gd w dewizach 173.06 do 173.32 zł. gotówką 172.72 zł.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘDZA

Poznań, 23 10 1933 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poź konwers. 49—49.50—49—, zaś 3% poź budowlaną obracano po 38.50; pozatem poszukiwano — bez oddawców — 4% premj dol po 48%, oraz 4% poź. inwestycyjną po 103—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano — bez notowania kursu — 4½% dolarowe listy zast. po 37, natomiast 4½% dolarowe listy zast. w złocie obracano po 40—% w zaofiarowaniu. Pozatem płacono za 4% listy zast. konwert. 39—% oraz — bez oddawców — za 4½% złotowe listy zast. 36—

Z akcji bankowych handlowano Bank Polski po 79.— w zaofiarowaniu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:
(Kurs w procentach o. min. 100)
5% poź. konwersyjna 49—49½—49% P.
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 8,90 40% O.
4% listy zastaw. konw. ostempl. P. Z. K. 39% P.

(Kurs w złotych)
3% poź. budowl. seria I 38½ +

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em 79.— O.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 23 10. 1933 r.
Warunki: Handel burlowy parwet Poznania, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 727 g/l. 2. pszenica 756 g/l 3 owies 500 g/l

Ceny transakcyjne

Zyto 270 tonn par. Poznań . . . 14,75

Ceny orientacyjne

Zyto . . . 14,50— 14,75

Uspokobienie spokojne . . . 19,25— 19,75

Jęczmień browarowy . . . 15,75— 16,50

Uspokobienie słabe . . . 13,50— 13,75

Jęczmień 695—705 g/l . . . 13,00— 13,25

Uspokobienie słabe . . . 13,25— 13,50

Owies . . . 20,75— 21,00

Uspokobienie słabe . . . 31,50— 33,50

Mąka żytnia 65% wł work . . . 9,00— 9,50

Uspokobienie spokojne . . . 3,50— 9,00

Mąka pszenna 65% wł work . . . 9,50— 10,00

Uspokobienie spokojne . . . 39,00— 40,00

Otręby żytnie . . . 37,00— 39,00

Otręby pszenne . . . 14,00— 15,00

Otręby pszenne (grube) . . . 13,00— 14,00

Rzepak zimowy . . . 21,00— 25,00

Gorzeyca . . . 22,00— 25,00

Wyka latowa . . . 1 000—150,00

Peluszka . . . 90,00—140,00

Groch Viktoria . . . 90,00—110,00

Groch Folgera . . . 2,45— 2,70

Koniczyna czerwona . . . 13½

Koniczyna biała . . . 17,00— 18½

Koniczyna żółta odtuszczone . . . 11,50— 15,00

Zemniaki jadalne . . . 18,0— 19,00

Zemniaki fabr za kilo % . . . 22,00— 22,50

Makuch lniany . . . 58,00— 63,00

Makuch rzepakowy . . .

Makuch słonecznikowy . . .

Śrut Soja . . .

Mak niebieski . . .

Ogólne uspokobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 515 tonn, pszenicy 105,5 tonn jęczmień 45 tonn, owsa 15 tonn otrab żytnich 51 tonn, otrab pszenicznych 15 tonn, ziemniaków fabrycznych 175 tonn.

Poświęcenie świetlicy „Ogniwo Narodowe”

Staraniem Stronnictwa Narodowego, Związku Młodych Narodowców i Narodowej Organizacji Kobiet powstało pod nazwą „Ogniwo Narodowe” w sali Stronnictwa Narodowego na św. Marcynie 65 ognisko dla członków wspomnianych organizacji. Będzie to duże udogodnienie dla bezrobotnych, którzy mogą tam otrzymać napoje i zakąski za minimalną opłatą i spędzić pożytecznie oraz przyjemnie czas na czytaniu czasopism, przy dźwiękach radia, grach itp.

Poświęcenie lokalu „Ogniwo Narodowego” odbyło się w sobotę wieczorem. Lokal poświęcił ks. prałat Prądzyński, który wygłosił podniosłe przemówienie, podkreślając z naciskiem znaczenie nowej placówki, oraz życząc

jej jak najlepszego rozwoju. Następnie zabrał głos prezes Stronnictwa Narodowego na m. Poznań p. red. Jerzy Herniczek, dokonując aktu otwarcia „Ogniwa”.

Na zakończenie odbyła się wspólna herbatka, podczas której obowiązki gospodyń pełniły panie z Narodowej Organizacji Kobiet, która to organizacja pośpieszyła z wydatną pomocą przy założeniu świetlicy. Wstęp do „Ogniwa Narodowego” mają tylko członkowie Stronnictwa Narodowego, Związku Młodych Narodowców i Narodowej Organizacji Kobiet.

Powyższe zdjęcie przedstawia uczestników uroczystości otwarcia w chwilę po samym akcie.

Sejmik Zjedn. Zawodowego Polskiego

Dla zdania rachunku z prac czasu minionego zwołano na niedzielę wczorajszą i dzień dzisiejszy do Poznania V Sejmik Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, który poprzedzono nabożeństwem w kościele OO. Salezjanów.

Po nabożeństwie — o godz. 11 zajął obrady Sejmiku w sali p. Jarockiej prezes zarządu głównego, p. Mańkowski, który powitał przedstawiciela min. opieki społ. p. dyr. Klotta, ks. prob. Pyszkowskiego, przedstawicieli prasy, gości oraz licznie przybyłych delegatów, oraz założycieli organizacji. Pamięć zmarłych działaczy w narodowym ruchu robotniczym uczczono powstaniem z miejsc.

W przemówieniu wstępnym zobrażował p. Mańkowski dotychczasową działalność Zjednoczenia Zaw. Polskiego, podkreślając, że jak dotąd, tak i nadal organizacja pracować będzie dla dobra państwa, narodu i Kościoła katolickiego.

W toku licznych przemówień oraz życzeń, w imieniu pism naszych złożył życzenia p. red. Soltysiak.

Dla ułatwienia obrad dokonano wyboru czterech komisji, i to: mandatowej, statutowej, komisji matki i komisji redakcyjnej. Następnie wysłuchano dwóch referatów, które wygłosili pp. poseł Jankowski z Warszawy n. t. „Zadanie związków zawodowych w dobie dzisiejszej” i Grajek, członek zarządu głównego n. t. „Skutki światowego kryzysu dla warstw pracujących”.

Pierwszy referat zajmował się głównie zagadnieniami ustrojowymi w innych państwach, a szczególnie omówił historię ruchu bolszewickiego, następnie faszystowskiego i hitlerowskiego, wskazując równocześnie na położenie warstw pracujących w wyżej wymienionych krajach, jak również zapoznał zebranych z przemianami, jakie dokonują się w Ameryce. W końcu scharakteryzował prelegent położenie warstw pracujących w Polsce, które się z roku na rok pogarsza.

P. Grajek w swoim referacie, zawierającym dużo ciekawych danych statystycznych z ogólnej gospodarki światowej, jak również z naszej gospodarki wewnętrznej. — dal delegatom dużo informacyjnego materiału. Na życzenie delegatów obydwa wygłoszone referaty mają być dołączone do sprawozdania, jakie na rok 1930-33 ukazały się drukiem, a które ze swej strony zawiera niemniej dużo informacyj i jest doskonałym podręcznikiem dla działaczy Zjednoczenia Zaw. Polskiego. Dane, jakie zawiera sprawozdanie, świadczą o

możolnej a pożytecznej pracy, jaka centrala oraz zarządy poszczególnych związków dla swych członków w przeciągu tego czasu dokonały.

Stan liczebny zorganizowanych członków przedstawia się na 31 grudnia 1932 r. w liczbie 181.525. Z tego przypada na Związek Robotniczy w Katowicach 20.199, na Związek Metalowców w Król. Hucie 10.499, na Związek Robotników i Rzem. w Poznaniu 10.667, na Związek Pracowników Budowlanych w Katowicach 4.300, na Związek Robotników Rolnych i Leśnych w Poznaniu 60.974, na Związek Pracowników Umysłowych w Katowicach 4.316, na Związek Pracowników Drzewnych w Poznaniu 570, na Zjednoczenie Zaw. Polskie w Gdańsku 4.700, na Związek Prac. Portowych w Gdyni 700, na Związek Użyteczności Publicznej w Warszawie 1.130, na Zjednoczenie Kolejowców Polskich w Warszawie 60.140, na Zjednoczenie Zaw. Polskie w Bochum 3.700 i na Zw. Włókienniczy w Łodzi 230 członków.

Jak z powyższego wynika, mimo różnych trudności, jakie każda organizacja ma obecnie do zwalczania, liczba zorganizowanych członków w Zjednoczeniu Zaw. Polskim jest poważna.

To samo odnosi się do stanu finansowego poszczególnych związków, który mimo ciężkiego kryzysu, utrzymuje się na dość wysokim poziomie. I tak np. Związek Górników w Katowicach miał w roku 1932 wpływy ze składek członkowskich i wpisowego 334.597,50 zł. z czego wypłacił wsparcia na pośmiertne choroby, bezrobocie i strajk 271.748,50 zł. Związek Metalowców w Król. Hucie miał w roku 1932 437.008,91 dochodu i 260.807,71 rozchodu, czyli saldo na rok bieżący wynosi 176.201,20 zł.

Poważną organizacją, jak wykazuje sprawozdanie, jest również Związek Robotników Rolnych i Leśnych, którego stan kasy na dzień 31 grudnia 1932 wynosi po stronie dochodu 403.571,49 zł, a zamyka się saldem na rok bieżący sumą 28.491,39 zł. Zmniejszyły się poważnie dochody Wydziału Rady Z. Z. P. w Poznaniu, które z 268.963,65 zł w roku 1930 spadły do 102.533,61 zł w roku 1932. Podane powyżej dane cyfrowe świadczą bądź co bądź o sile związku.

Sejmik uchwalił wysłać telegramy do Prezydenta Rzplitej Polskiej, do J. E. ks. Prymasa Hłonda i J. Eksc. ks. biskupa Kubiny w Częstochowie. O godz. 14 odroczone obrady do poniedziałku.

Opieczętowanie lokalu Stronnictwa Narodowego w Łodzi

Z Łodzi donosi (z.): W sobotę, dnia 21 b. m. o godz. 19.30 opieczętowano główne lokale Stronnictwa Narodowego w Łodzi przy ul. Głównej 48, motywując opieczętowanie orzeczeniem komisji pożarnej, iż przewody kominowe nie są w porządku.

W powyższych lokalach urzędowało szereg zarządów Str. Nar., jak: zarząd woj. Str. Nar., zarząd okręgowy

i powiatowy Str. Nar. oraz miało swą siedzibę koło śródmieście.

Oprócz powyższych zarządów urzędowały tam Związek Zaw. „Praca Polska” i agencja „Orędownika”, która obecnie przeniesiona zostanie na ul. Piotrkowską, o czym osobno zawiadomiemy naszych czytelników i os. by zainteresowane w najbliższych dniach.

„Orlątko”

Ukazał się nr. 1. „Orlątko”, pisma dla dziewcząt i chłopców polskich, ukazującego się już drugi rok w Poznaniu. — Sympatyczne wydawnictwo witamy serdecznie znając zeszłoroczną działalność tego pisma. Nowy numer zawiera treść bogatą, ciekawą, która niewątpliwie zainteresuje naszą młodzież i zyska „Orlątko” nowe zastępy młodych czytelników. Wydawnictwo „Orlątko” ze swej strony zwraca się do rodziców i wychowawców z następującym apelem:

„W głębokim zrozumieniu potrzeby dobrej lektury dla dziecka przystąpiła w październiku 1932 r. Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha w Poznaniu do wydawania ilustrowanego miesięcznika dla chłopców i dziewcząt polskich p. t. „Orlątko”.

„Z wydanych dotychczas dziesięciu numerów pisma mogą wszyscy przekonać się, że zakreszony w początkowych prospektach program staraliśmy się konsekwentnie realizować. Daliśmy więc w szeregu ciekawych artykułów i żywych opowiadań, obrazy z dziejów Polski i Jej życia obecnego; znalazło też swe odzwierciedlenie w piśmie życie religijne, przyroda polska z całym swym bogactwem — słowem to, co może zainteresować dziecko.

„Staraliśmy się, aby nie tylko urzędniczy program, ale aby ten program realizowały najlepsze siły — aby zdobyć jak najwybitniejszych współpracowników. Były więc między innymi opowiadania z naszej przeszłości znanej autorki powieści historycznych dla młodzieży Walerji Szalay - Groele, opowiadania z życia polskich górników, takiego znawcy tematu i takiego artysty, jak Gustaw Morcinek. Przyrodę przedstawili młodym czytelnikom Zofja de Callier i w swych przemysłach a tak przez dzieci dobrze przyjmowanych wierszach Jan Sztudnynger. Z astronomią stale zaznajamiał dzieci w popularny i pociągający sposób prof. St. Dobrzycki. Dużo nowel i artykułów dało możność czytelnikom powędrować myślą po świecie, choćby wymienić: „Podróż dookoła świata bez grosza”, „Chrzest polarny”, „Duńskie serce”. Były także interesujące podane fragmenty z życia wielkich Polaków, jak: Kasprowicza, Antoniego Abrahama, rycerzy przestworzy Żwirki i Wigury i innych. Wreszcie na łamach „Orlątko” w swych gawędach przema-

U dorastającej młodzieży stosuje się rano szklanczkę naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa. Przy użyciu takiej jej czyszcząca działanie na krew i naprawa funkcji żołądka i kiszki u dziewcząt i chłopców daje zbawienny skutek. Tg 427.

wiał do dzieci ich ulubieniec Wujcio Czesio.

„Aby dać wyobrażenie o całości, trzeba jeszcze dużo wymieniać tytułów wierszy, artykułów, konkursów prac samych czytelników, nie zapomnieć także o rozrywkach umysłowych, które oprócz przyjemności dawały dzieciom pewne korzyści — i przede wszystkim wziąć pod uwagę szatę zewnętrzną, skromną, a jednak, ale estetyczną i piękną.

„Po roku wyczerpanej pracy — dzięki zrozumieniu i poparciu przez społeczeństwo polskie — „Orlątko” stanęło na wystarczających podstawach, by dalej pójść o własnych już siłach. Co do programu, to nadal będziemy trzymać się początkowych założeń.

„Szatę zewnętrzną utrzymujemy również tę samą. Dążyć będziemy aby „Orlątko” w myśl życzeń czytelników stało się dwutygodnikiem. Zależać to będzie jednak od ilości prenumeratorów.

„Mamy nadzieję, że popra nasze usiłowania P. T. Rodzice i Wychowawcy, rozumiejąc potrzebę pisma, utrwalającego w Ich dzieciach i wychowankach zasady szczerze katolickie i narodowe.

„Niezmierznie niska opłata pisma nie sprawi prenumeratom trudności finansowych; wynosi ona: rocznie — 3,00 zł; półrocznie — 1,60 zł; cena pojedynczego numeru 35 gr. Abonament prosimy wpłacać na konto P. K. O. nr. 204217.

„I-szy rocznik „Orlątko” można nabyć w cenie 2,50 zł.

„Adr. wydawnictwa: Romuald Tomaszewski, Poznań, ul. Młyńska 13, m. 8.”

Z Narodowej Organizacji Kobiet

Zebrań przedwyborcze w Bydgoszczy

Pod przewodnictwem p. dr. Jaworowiczowej odbyło się zebranie plenarne Narodowej Organizacji Kobiet. Po omówieniu szeregu spraw organizacyjnych, referat o zagadnieniach samorządowych w związku z wprowadzoną w życie nową ustawą samorządową oraz o czekających nas w krótkim czasie wyborach do rady miejskiej m. Bydgoszczy wygłosił red. Fiedler.

Członkowie N. O. K. zamierzają stanąć do akcji czynnej w wyborach i zająć się agitacją, aby nowy skład rady miejskiej przedstawiał jak największe gwarancje obrony interesów miasta i obywatelstwa w nowych warunkach życia samorządowego.

Na następnym zebraniu plenarnym N. O. K. wygłoszony ma być referat o działalności narodowej i obywatelskiej ś. p. Puzynianki.

Spółeczeństwo garnie się tłumnie pod skrzydła Marji

Poświęcenie sztandaru Sodalicji Marjańskiej urzędników

Ruchliwa Sodalicja Marjańska Urzędników w Poznaniu, zał. w roku 1926, obchodziła wczoraj wielką uroczystość poświęcenia sztandaru sodalicji męskiej. O godz. 8 udano się z nowym sztandarem w otoczeniu bratnich sztandarów i delegatów stowarzyszeń do kaplicy różańcowej kościoła OO. Jezuitów przy ul. Dominikańskiej, gdzie J. Em. ks. biskup Dymek dokonał poświęcenia. Podczas mszy św., którą odprawił J. Em., chór „Arion” wykonał mszę Plagi poczem odbyło się wspólne śniadanie w sali sodalicji Wśród chrześniych zauważyliśmy m. i. p. starostę Begalego, referendarza Dropińskiego, który zastępował wojewodę dr. Z. Głowackiego, pref. Sodalicji Kupców p. Adameczewskiego. Po południu odbyła się uroczysta akademja ku czci Najśw. Marji Panny w sali sodalicji przy ul. Dominikańskiej

Słowo wstępne wypowiedział moderator sodalicji, O superior J. Gotębiowski T. J., który podkreślił, iż Sodalicja Marjańska Urzędników w Poznaniu jest bodaj że jedyną sodalicją zawodową. Okolicznościowy referat wygłosił p. Piotr Jagielski S. M. Do uświetnienia tej uroczystości przyczynił się chór „Arion” pod batutą dyrygenta chóru, art. op. p. Aleksander Klichowski, który wykonał m. i. „Bogarodzica” i „O Marjo życie moje” Flaszki i „Ave Maria” Witta, dalej śpiew solowy p. Adama Gruszczynskiego, recytację p. Gertrudy Kuriusówny i p. T. Klóskowskiego, akompanjowała p. A. Alkerówna.

Akademja ta wykazała, że ideał Sodalicji Marjańskiej nabiera coraz szerszego zasięgu wśród społeczeństwa poznańskiego, które tłumnie garnie się pod skrzydła Marji.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Poniedziałek, 23 października.
 Słońce: wschód 6.31 — zachód 16.42 —
 długość dnia 10 godzin 11 min.
 Księżyc: wschód 12.28 — zachód 18.58
 przed I kwadrą.
Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn.
 Poniedziałek godz 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 4 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 760 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 16 st. Cels. najniższa plus 6 st. Cels.
Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego. Wczoraj — 0.32 m, dziś — 0.26 m.
 Kal. rzk.: Jan Kapistran, Seweryn B. i M. — jutro Rafael Archaniol.
 Kala. słow.: Włastimir — jutro Lienisław.

Z POZNANIA

— **Kradzieże i włamania.** W ciągu soboty i niedzieli zgłoszono w wydziale śledczym policji poznańskiej 29 kradzieży i włamań. Ub. nocy przy ul. Dąbrowskiego 53 niewyśledzony dotychczas złoczyńca włamał się do biura fabryki maszyn p. Gustawa Scherfkego i zabrał maszynę do pisania marki „Adler”, wartości 400 zł. — Dwukrotnie dopuszczono się kradzieży u p. Ignacego Tubackiego przy Górnej Wildzie 85; po uprzednim włamaniu się do kiosku p. Tubackiego skradziono z jego mieszkania różne papiery wartościowe, oceniane na przeszło 500 zł. Przy pl. Wolności 10 włamano się do kancelarii adwokackiej p. Mieczysława Chmielewskiego. Narazie nie ustalono, czy złodzieje zdołali coś zabrać. — Ub. nocy włamano się do drogerji p. Florjana Klorera przy ul. Szamarzewskiego nr. 28. Narazie nie stwierdzono wysokości strat, wyrządzonych przez włamywaczy. (kl)
 — **Aresztowania.** Za kradzież pła-szcza w lokalu p. Zawadki na Górnej Wildzie 75 p. Franciszkowi Grabowskiemu (ul. Rolna 64) ujęto Adama Pacholskiego (ul. Strumykowa 36) i osadzono go w areszcie policyjnym. — Jako podejrzana o kradzież sklepowa ujęto 18-letnią Pelagję Malachowiczową (ul. Fabryczna nr. 5). Za grę hazardową w „trzy blaszki” aresztowano Stanisława Zytkowiaka (ulica Skryta 2) i Władysława Rajkowskiego (ul. Czajcza 12). Rajkowski podejrzany jest ponadto o kradzież. Wspomniany Zytkowiak w lokalu p. Augustyniaka na Wielkich Garbarach ograbił p. Henryka Gacka z Poznania (ul. Poczta 29) na sumę 80 zł. (kl)
 — **Wypadek na torze wyścigowym.** Przy przebywaniu przeszkody, na torze wyścigowym w Ławicy, spadł z konia jeździec Wincenty Radomski z Ławicy. Wskutek złamania prawego obojczyka Radomskiego przewieziono do szpitala miejskiego. (kl)
 — **Najechany przez samochód.** Samochód kierowany przez szofera Jana Świergla (Ostrówek 13), najechał p. Zenona Sikorskiego (G. Wilda 40). Z powodu ciężkich obrażeń wewnętrznych przewiózł go p. S. do szpitala miejskiego. — Przy skrzyżowaniu ul. Niegolewskich i Marsz. Focha nieznanymi dotychczas motocyklistami wojskowymi najechał p. Marję Tylińską, (ul. Małeckiego 21) i pokaleczył ją dotkliwie na rękę (kl)
 — **Niewyjaśnione zaginięcie.** W dn. 18 bm. oddała się z domu w niewiadomym kierunku 20-letnia Leokadja Matysiak. Nadeszła ona następnego dnia swojej matce Marji mieszkającej przy ul. Kopernika 2, list nadany w Swarzędzu z doniesieniem, że zamierza popełnić samobójstwo. W sprawie zaginięcia Matysiakówny władze wdrożyły poszukiwania. (kl)
 — **Samobójstwo.** W mieszkaniu przy ul. Kilińskiego zaczęła się gazem śmiertelnym praczka 50-letnia Zofja Szarańska. Gdy jej przez dłuższy czas nie widziano, otworzono mieszkanie przemocą. Przywołany na miejsce lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził zgon wskutek zaczadzenia. Najprawdopodobniej zatrucie nastąpiło już przed wielu godzinami. Przyczyna rozpaczliwego kroku nie została narazie ujawniona. Prawdopodobnym jednak powodem była nędza. (kl)
 — **Z targu.** Dnia 23 b. m. na placu Sapięzńskim placono:
 Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3.20—3.40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3.80—4.00 zł; 1 kg twarogu 0.60—0.80 zł; za litr śmietany 1.40—1.70 zł; litr mleka pełnego 2.0—2.2 gr; mendel jai 1.40—1.50 zł.
 Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1.80—1.90 zł; słoniny wędzonej 2.00—2.20 zł; wieprzowiny 1.60—2.00 zł; wołowiny 1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; kozliny 1.00—1.20 zł; skopowiny 1.30—1.60 zł; smalec 2.40—2.60 zł.
 Za drób i dziczyznę: kura 1.50 do 3.00 zł; kaczka 2.00—3.50 zł; geś 4.00 i 6.50 zł; para gołębi 1.0—1.20 zł; indyk 5.00 do 7.00 zł; perlica 2.30—3.00 zł; królik 1.20 do 1.40 zł; para kurcząt 1.80—3.50 zł.
 Za jarzyny: 1 kg ziemniaków 6 do 8 groszy; 1 kilogram szpinaku 20 do 30 groszy; 1 pecepek pietruszki 10 groszy; 1 kg cebuli 20 gr; 1 kg bobu 40—50 gr; główka zielonej sałatki 8—10 gr; 1 kg rabarberu 10—20 gr; pecepek marchwi 8

do 10 gr; kalafior 10—30 gr; 1 kg. pomidorów 15—40 gr; 1 kg. fasoli 30—80 gr.
 Za ryby: 1 kg szczupaka 2.00—2.40 zł; okonia 1.40—2.00 zł; lina 2.20—2.40 zł; suma 2.60—3.00 zł; leszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg białych ryb 0.60—1.20 zł; 1 kg. sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg. karpia 1.80 do 2.00 zł; 1 kg węgorza 3.20—4.00 zł; 1 kg. karpia 2.00—2.20 zł; za ryby śnięte placono 40—60 gr mniej; mendel raków 0.60 do 3.00 zł.
 Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 6.40—8.00 zł; borowików 1.00—2.00 zł; kurków 0.80—1.00 zł; pieczarek 0.60—0.80 zł; maślaków 20—50 gr; rydzów 1.60—2.40 zł; zielonek 30—40 gr; podpienek 30—40 gr; innych grzybów 40—80 gr.
 Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1.60—2.40 zł; 1 kg jabłek 40—90 gr; 1 kg borówek (brzosznie) 1.00—1.20 zł; 1 kg gruszek 30—60 gr; 1 kg orzechów włoskich 2.40—3.00 zł; taskowych 2.00 zł.
 Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu)

Z POZNAŃSKIEGO

— **BUK** (Z parafji.) W następną niedzielę z okazji niedzieli misyjnej odbędzie się uroczyste nabożeństwo z wystawieniem Najśw. Sakramentu o godz. 8 rano, po południu zaś uroczyste zebranie Pap. Dzieła Rozkrzewiania Wiary św. w Domu Parafjalnym.
 — (Kradzież) W tych dniach w godzinach wieczornych zakradli się złodzieje do kurnika dworskiego w Niepruszewie, w p. Medyńskiego i skradli 10 kur i 2 perlice.
 — (Dla Młodych Polek niema lokalu) Przed niedawnym czasem Stow. Młodych Polek w Boku, którego ognisko mieściło się w jednej z klas nieczynnej szkoły powszechnej w Wielkiejwiślu otrzymało zawiadomienie od sołtysa, ażeby klasę opróżniło, gdyż zajmują ją oddziały „Strzelca” żeński i męski.
 Młode Polki, które opłacały czynsz miesięcznie po 5 zł, klasę opróżniły i od tam stoją ona próżna.
 Podobno klasa ta ma być przeznaczona na szatnię dla „Strzelca”, który zajmuje największą klasę tej szkoły na świetlicę i już od przeszło roku nie płaci gminie żadnego czynszu. Jest to jeden z dalszych dowodów, jak sanacja walczy z S. M. P.
 — **CZARNKÓW.** (Ze Stow. Młodych Polek.) W tych dniach odbyła się w sali Strzechy Ogrodowej wieczornica ku czci królowej Jadwigi. Na program złożyły się deklamacje chórowe obrazki sceniczne p. t. „Ofiara dziewicy” i „Trzewiczek Jadwigi”. Całość wypadła bardzo dobrze ku ogólnemu zadowoleniu licznie zebranej publiczności, która wyraz swemu zadowoleniu dawała zawsze oklaskami.
 — (Ciężkość). Z nastaniem długich wieczorów, na ulicach naszego miasta panują takie ciężkości że łatwo spowodować mogą niejedną przykry wypadek. — Możeby tak szan. rada miejska postarała się stan ten zmienić na lepsze.
 — (Ze przeryt.) Eryk Lebera, który trudnił się przemycaniem osób przez zieloną granicę, skazany został wyrokiem sądu na 4 miesiące więzienia. W innym wypadku władze sądowe skazały dwóch młodych ludzi z Bydgoszczy, każdego na 3 dni więzienia za usiłowanie przekroczenia granicy.
 — **GRODZISK.** (Kradzieże). W ostatnich dniach wyprowadzili nocą złodzieje wieprza, wagi 3 ctr., z chlewu gospodarza Aleksęgo Fiedlera w Czarnejwiślu oraz dwa wieprzki łącznej wagi 3 ctr. na szkodę włowy ldy Jakobi w tejże wsi.
 — **INOWROCLAW.** (Przesłuchanie korespondenta „Tajnego Detektywa”). — Oslawiony na terenie Inowrocławia dziękli różnym wyczynom, nie licującym z godnością zawodu dziennikarskiego, Henryk Lisiecki, współpracownik sanacyjnego „Dnia Kujawskiego” i korespondent „Tajnego Detektywa”, został w tych dniach przesłuchany przez sędziego śledczego, Lisieckiemu zarzuca się nadużycie stanowiska dziennikarza.
 — (Śmierć 7-letniej dziewczynki pod kołami motocyklu). 19 bm. na ul. Poznańskiej wpadła pod motocykl p. Serjusza Orłow-Simanowicza z Kalisza 7-letnia Marja Balcerzakówna, doznając poranienia nóg, twarzy, a także i wstrząsu. Ranna dziewczynkę odstawiono do szpitala p. wiatowego, gdzie tego samego dnia, po kilku godzinach zmarła.
 — (Nowy dyrektor P. K. O.). Na miejsce aresztowanego dyrektora K. K. O. powiatu inowrocławskiego mianowany został p. Słomkowski z Wronek, który objął urządowanie.
 — (Nowe pismo w Inowrocławiu). Pod redakcją ks. prepoz. B. Jaśkowskiego zaczął się ukazywać miesięcznik parafji farniej św. Mikołaja o charakterze informacyjnym.
 — (Przydzielenie Kujaw do gdyńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej) Wobec likwidacji Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy po 58 latach istnienia, Inowrocław i Kujawy zostały przydzielone do okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni. Dlaczego włączono Inowrocław do gdyńskiej a nie poznańskiej Izby? Przecież Inowrocław daleko więcej ciąży zarówno ze względów gospodarczych, czy kulturalnych, jak przede wszystkim ze względów dogodnej komunikacji, do Poznania, niż do Gdyni.

— **KOŚCIAN.** (Kampanja.) 21 bm w południe rozpoczęła tutaj cukrownia swą kampanję. Zwyczajem lat ubiegłych odbyło się rano w kościele farnym nabożeństwo na intencję szczęśliwego przebiegu kampanji. Ażeby umożliwić zajęcie jak największej ilości robotników głównie ojców rodzin, zaprowadzone zostały cztery zmiany po 6 godzin w tych działach, gdzie jest to możliwe. Podczas kampanji pracuje w cukrowni do 1500 robotników.
 — (Akademia misyjna.) Staraniem Stow. Młodych Polek urządzone w ub. niedzielę w przepelnionej sali „Sokola” akademje misyjna, na którą złożyły się śpiew deklamacje, obraz sceniczny oraz referat.
 — (Z Związku Towarzystw.) 21 b. m. odbyło się wobec delegatów poszczególnych towarzystw zebranie Związku, któremu przewodniczył prezes p. Mieczysław Wyrzykowski. Na zebraniu omawiano szczegółowo sprawę rejestracji towarzystw w myśl wymogów nowej ustawy o zgromadzeniach.
 — (Z życia S. M. P.) Stow. Młodzięży Polskiej obchodzi w dniu 19 listopada 19. rocznicę święta młodzieży. W programie przewidziany jest pochód, uroczyste nabożeństwo, kwesta uliczna oraz akademja.

Krzywin

Agencję „Kurjera Poznańskiego” objął p.

Kazimierz Pawłowski
Krzywin
 Rynek 19.

Zamówienia oraz przedpłatę na listopad i dalsze miesiące prosimy uskutecznić w wyżej wspomnianej agencji. Agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat.

— **LWÓWEK.** (Z życia towarzystw.) Na zebraniu Kółka Rolniczego wygłosił referat p. t. „Rozwój państwa tureckiego przed odsieczą wiedeńską” p. Magnuszewicz, em. naucz. z Piew. W tym samym dniu wygłosił wspomniany sędziwy prelegent referat u „Sokola” i w „Tow. Powstańców i Wojaków”. Wszędzie spotkał się z bardzo serdecznym przyjęciem. Na zebraniu „Sokolic” przesłuchał p. Małkowiakowa wygłosił referat p. t. „Matka Boska w polskiej poezji”, a na zebraniu S. M. P. p. Pogonowska Jadwiga referat p. t. „Królowa Jadwiga”.
 — (Wybory do rady miejskiej.) Wybory do rady miejskiej poruszyły znów wszystkie umysły. Na ostatnim zebraniu Str. Narodowego poza innymi sprawami kwestję tę szczegółowo rozpatrywano. Powołano do życia komitet, który w najbliższych dniach poda do wiadomości nazwiska kandydatów. Następne zebranie odbędzie się za tydzień.

— **MURCOWANA GOŚLINA.** (Akademja.) W ub. niedzielę urządziło tu Stow. Kobiet Katolickich uroczystą akademję, celem uczczenia rocznicy odsieczy wiedeńskiej. Tak przedstawieli sztuki na cześć króla Jana Sobieskiego, jak i wykład delegatki Związku Kobiet Katolickich p. Kaźmierskiej z Poznania, wywalały zapał wśród publiczności, która po brzegi wypełniła salę parafjalną.

— **NOWE MIASTO n. Wartą.** (Zgon.) Postrzelony ciężko w brzuch w dniu 19 bm. przez podleśniczego Jana Gantza z Kleki Stanisław Twardowski z Nowego-Miasta, zmarł nazajutrz w szpitalu powiatowym w Środzie. Odstawiony do dyspozycji władz sądowych podleśniczy G. został zwolniony, znajduje się jednak pod nadzorem policyjnym.

— (Kradzież) Do mieszkania Wawrzyna Kołusiewskiego w Teresie koło Nowego-Miasta wtargnęli w nocy na 21 b. m. złodzieje, łupem których padła bielizna, odzież zimowa i mąka.

— **OSTRÓW.** (Osobiste.) Złote gody małżeńskie obchodzą 24 bm. pp. Paweł i Anna z Hartmanów Kalewscy. Jubilat na parę dni przed swym jubileuszem stracił swą zamezną córkę, śp. Pelagję Gorysiową.

— (Samobójstwo) Samobójstwo przez powieszenie się popełnił w Łasku zęboczkim 32-letni Leon Zydorowicz. Tragicznie zmarły od dłuższego już czasu miał silny rozstrój nerwowy i już poprzednio usiłował popełnić samobójstwo.

— (Z kroniki policyjnej) P. Ignacemu Kaźmierczakowi z Drogosławia i rzeźnikowi Edmundowi z Biernacie skradziono rowery. Ostatniemu skradziono rower z podwórzka urzędu skarbowego.
 W nocy okradziono skład kolonialny Teodora Fiebigowej przy ul. Raczkowskiej 28. Poszkodowana ocenia straty na 400 zł.

— (Komunista przed sądem.) Władysław Krzywiński z Smolic, pow. gostyński, stał przed sądem okręgowym w Ostrowie, oskarżony o uprawianie w powiatach krotoszyńskim i gostyńskim agitacji przeciwpaństwowej i kolportowanie pism komunistycznych. Sąd skazał go na

2 lata więzienia i utratę praw obywatelskich na lat 5.

— **WĄGROWIEC.** (Nowy kierownik rzeźni miejskiej.) W zastępstwie p. Świetlika objął czasowo kierownictwo rzeźni miejskiej lek. wet. p. Kaz. Py-szkowski z Wągrowca.

— (W niemieckie ręce.) Emeryt kolejowy p. Wyrembek z Wągrowca sprzedał nowo wybudowany dom przy ul. Bartodziejskiej Niemce p. Busowej.

— (Aresztowanie bandyty.) Sprawcę napadu rabunkowego w zagrodzie gospodarza Bruca w Kopaszynie w pow. wągrowieckim aresztowano i osadzono w więzieniu przy Sądzie Grodzkim w Wągrowcu. Nazwisko bandyty trzymane jest narazie w tajemnicy ze względu na śledztwo.

— (Przeniesienie.) Skarbnika kasy urzędu skarbowego w Wągrowcu p. Hollendera przeniesiono do Rawicza.

— (Skazanie sekwestratora.) Sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Wągrowcu skazał b. sekwestratora Urzędu Skarbowego w Wągrowcu na 3 miesiące aresztu za przywłaszczenie sobie skarbowych pieniędzy w kwocie 170.80 zł.

— (Postrzeżenie z karabinu.) Podczas nieostrożnego obchodzenia się z karabinem w dniu 15 bm. postrzelił p. Słomski Lud sołtysa gminy Wenecja w pow. żnińskim Franciszka Nykę. Stan rannego nie jest groźny.

Z ŁODZI

— **Strzelił do lokatora.** Na ulicy Warszawskiej 12, między gospodarzem Kalińskim i lokatorem Bolesławem Lamerem, wywiązała sprzeczka, następnie zaś bójka, w czasie której Kaliński wyciągnął rewolwer i strzelił do Lamera raniąc go ciężko.

Rannego przewieziono do szpitala Kalińskiego policja zatrzymała.

— **Pożar.** We wsi Guzów, gminy Gospodarz pod Łodzią, wybuchł pożar w zagrodzie Augusta Kwasta. Mimo ratunku wszystkie budynki spłonęły doszczętnie. Straty obliczono na 15 tys. zł. Zachodzi podejrzenie podpalenia.

— **Śmierć pod samochodem.** Na ul. Muranowskiej 3 znaleziono zwłoki 30-letniego mężczyzny, nieznanego nazwiska. Ustalono, że został on zabity najprawdopodobniej przez samochód, i że sofer zbiegł. Nazwiska zmarłego narazie z braku dokumentów nie ustalono. Dochodzenie policji prowadzone jest w kierunku ujawnienia przyczyny śmierci, nazwiska sprawcy i nazwiska zabitego.

— **Wypadek przy pracy.** W fabryce Wajsa przy ul. Magistrackiej 17 uległ wypadkowi robotnik Wincenty Banasiak, któremu trybny maszyny zmiażdżyły prawą rękę. Rannego przewieziono do szpitala.

Składki i pokwitowania

Na pamiłkę Serca Jezusowego: A. T. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 531.80 zł.
 Na ochronkę Dz. Jezus na terenie P. W. K.: J. K. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 128 zł.
 Na biednych na „Wesołem Miasteczku”, pozostających pod opieką Poznańskiego Okręgu „Caritas”: J. K. 5 zł.

Koronowo

Agentura „Kurjera Poznańskiego” znajduje się w

księgarni Pokłękowskiego

Koronowo

Zamówienia oraz przedpłatę na listopad i dalsze miesiące prosimy uskutecznić w księgarni Pokłękowskiego. Agentura przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat.

Cedula

Gieldy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 23. 10. 1933 r.
 Warunek: handel hurt, ład wag. dostawa bież za 100 kg. w złotych:
 Ceny tranzakcyjne: żyto 77 tonn par. Bydgoszcz 14.50 jęczmień przem. 30 tonn par. B. 14.00—15.50, owies 20 tonn par. B. 13.75, makuch rzepakowy 15 tonn par. B. 14.00.
 Ceny orientacyjne: żyto bez zmiany, pszenica bez zmiany jęczmień przem. bez zmiany, jęczmień brow. bez zmiany, owies bez zmiany.
 Reszta notowań bez zmiany.
 Ogólne usposobienie spokojne.
 Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 555 tonn, pszenicy 225 tonn jęczmienia brow. 15 tonn, jęczmienia przem. 135 tonn, owsa 30 tonn, maki żytniej 11 tonn, pszennej 117 tonn, otrąb żytniej 75 tonn, pszennej 59 tonn, jęczmieniowych 15 tonn, grochu Vikt. 42 tonny. Ogółem 1 443 tonny.

Morderca z Przyborowa odpowiada za swą zbrodnię

Szamotuły, 23. 10. (Tel. wł.) Przed sądem grodzkim w Szamotulach na sesji wyjazdowej sądu okręgowego z Poznania rozpoczął się dziś pierwszy proces przeciw mordercy Stanisławowi Rakowskiemu z Przyborowa, który w swoim czasie, mianowicie 19 marca rb. po obchodzie miejscowym na cześć marszałka Piłsudskiego zamordował staruszków Niemców Schmalców, zamieszkałych również w Przyborowie. Komplet sędziów stanowią wiceprezes sądu okręgowego z Poznania Sosiński, dr. Jappa i sędzia Kostron 7 Szamotuł.

Rozprawa ze względu na tło zbrodni i na samego sprawcę wzbudziła ogromne zainteresowanie. Gmach sądu otoczony jest przez policję, która dopuszcza tylko osoby posiadające karty wstępu. Reprezentowana jest bardzo silnie prasa. Publiczność zajęła wszystkie miejsca na sali, przyczem rozprawie przysłuchuje się również prowadzący śledztwo naczelnik sądu p. dr. Chrzanowski.

Po wprowadzeniu oskarżonego na salę rozpraw bezpośrednio kieruje on swój tępy wzrok na ławę sędzią, przyczem robi wrażenie człowieka mocno zamyszonego. Mimo pobytu w więzieniu wygląda niezłe. Po zdjęciu

oskarżonemu kajdan przewodniczący sądu odczytuje akt oskarżenia, który pokrywa się mniej więcej z poniżej podanym tłem. Dodać jednak należy, że akt oskarżenia ujawnia pewne okoliczności demaskujące początkowe twierdzenia zbrodniarza, jakoby popełnił mord naskutek tego, że Schmalcowie w dzień 19 marca wyśmiewali się z marszerujących po ulicach „strzelców“.

Akt oskarżenia naprowadza ponadto okoliczność, że Rakowski nosił się z zamiarem zemsty na Schmalcach, ponieważ pracując u swego chlebobawcy również Niemca, sąsiada Schmalców, dowiedział się, że ten ostatni mówił do jego chlebobawcy, aby go zwolnił z pracy, ponieważ takich ludzi zatrudniać nie można. Akt oskarżenia

również stwierdza okoliczność, że Rutkowski popełnił zbrodnię z powodu chęci popełnienia kradzieży swini, którą kilka dni przedtem zabili zamordowani.

Krytycznego dnia właściciel zagrody w Przyborowie 65-letni Karol Szmalc został przez kogoś zamknięty w stajni na rygiel. Gospodarz próbując wydostać się przez ciasne okienko, został z zewnątrz uderzony w głowę tępem narzędziem i sztyłem. Żoną gospodarza, 55-letnią Emmę zaniepokojoną zbyt długą nieobecnością męża, wysłała na podwórze, chcąc wejść do stajni. Otrzymała ona tam dwa ciosy sztyłem w prawą i lewą łopatkę. Jeden z tych ciosów był śmiertelny. Natychmiastowe śledztwo doprowadzi-

ło do ujęcia mordercy, którym okazał się 23-letni „strzelec“ Stanisław Rakowski. Ciężko ranny Karol Szmalc zmarł kilka dni później.

Po odczytaniu aktu oskarżenia Rakowski przyznaje się do popełnienia zbrodni, wyjaśniając szczegółowo okoliczności towarzyszące popełnieniu tego strasznego morderstwa. M. i. mówi, że zamiar zabicia Schmalców powziął w dniu 18 marca, mianowicie gdy dowiedział się od swego kolegi, również „strzelca“, że Schmalcowie namawiali jego pracodawcę, ażeby go ten zwolnił z pracy. Początkowo, jak wyjaśnia, nie chciał się przyznać do winy i nie przyznawał się dlatego, że z pewnych stron mówiono mu, ażeby tego nie zrobił. Później jednak uważał, że będzie korzystne dla niego, gdy swoje zeznania złoży i do winy się przyzna. Rozprawa, jak wspomnieliśmy na wstępie, budzi ogromne zainteresowanie. Szczegółowo morderca przedstawił przebieg dokonania morderstwa. Opowiada on, że najpierw pchnął nożem dwa razy Schmalza, którego następnie wpakował do stajni.

Gdy ten zaczął krzyczeć o pomoc, wrócił Rakowski do stajni i uderzył go tępem narzędziem.

Na krzyk Schmalza wybiegła żona, którą morderca nie rozpoznał z powodu ciemności. Dwukrotnie pchnięta nożem Schmalzowa zmarła natychmiast. Schmalz zaś zachorował na zapalenie płuc i opłucnej i po miesięcznej chorobie zmarł.

W tej chwili, gdy telefonujemy, sąd ukończył przesłuchanie oskarżonego i wyjaśnianie szeregu rozbieżności w zeznaniach oskarżonego, a następnie przystąpił do przesłuchania świadków, których jest ogółem 10.

W roli biegłego występuje dr. Ostoja-Ostojki.

Wyrok spodziewany jest jeszcze w dniu dzisiejszym w późnych godzinach popołudniowych lub wieczornych.

Szczegółowe sprawozdanie z procesu podamy w numerze porannym.

Znowu katastrofa samochodowa na Pomorzu

Z Chojnic donosi (pd.): Jeszcze nie przebrzmiały echa strasznego wypadku samochodu ciężarowego w pobliskim Męcikale a znowu wydarzyła się katastrofa na szczęście bez ofiar z ludźmi. Na skrócie ulicy Kościelnej i Gdańskiej w Brusach samochód osobowy PM 12570 kierowany przez właściciela Pawła Engla z Chojnic wpadł na dom narożny kupca Anastazego Przewoskiego. Przednia część samochodu została silnie uszkodzona. Pasażerowie wyszli z wypadku na szczęście z mocnym przestraszeniem. Przyczyną wypadku było nieprawidłowe działanie hamulców.

Napad rabunkowy w nocy

Z Torunia donosi (wd.): W nocy na 19 b. m. wtargnęli bandyci do domu p. Rozalji Ziółtowskiej w majątności Święte, pow. grudziądzkiego. Bandytów było trzech: dwaj z nich stanęli na czatach, zaś trzeci wszedł przez okno do sypialni p. Z.

Trzymając w jednej ręce latarkę elektryczną, a w drugiej rewolwer, bandyta zażądał od p. Z. wydania pieniędzy. Przeleknięta niewiasta wydała mu 6 zł a sama schroniła się do sypialni pokojowej, w którym spała gospodyni. Opryszek, zagroziwszy niewiastom rewolwerem, przeszukał pokój i znalazł jeszcze 110 zł, które zabrał razem z kasetką z szafy, poczem wszyscy trzej ulotnili się.

Policja zarządziła pościg, jednak dotąd bezskuteczny.

Wyrodny syn

Z Piotrkowa Tryb. donosi (sk.): W gminie Gorzkowice, pow. piotrowskiego, w dniu 19 b. m. w czasie sprzeczki syn pobił własnego ojca tak dotkliwie, że ten zmarł.

Pomiędzy 57-letnim Antonim Walczakiem a synem jego, 23-letnim Janem, dochodziło na tle rodzinnem do częstych kłótni i awantur. Krytycznego dnia syn rzucił się na ojca i pobił go do utraty przytomności. Po kilku godzinach nieszczęśliwy ojciec wyzionął ducha. Wyrodnym synem zaopiekowała się policja, która prowadzi w tej sprawie dochodzenia.

Obrona stanu posiadania polskiego handlu i rzemiosła jest obowiązkiem narodowym każdego prawego Polaka!

Na zdjęciu zbrodniarz (**) w mundurze „strzeleckim“, uzbrojony w karabin pozuje do fotografii, wykonanej dnia 19 marca na kilka godzin przed zbrodnią. Obok niego stoi zastępca komendanta „Strzelca w Przyborowie Stanisław Nowicki (*).

Komisaryczny burmistrz Piotrkowa

Z Piotrkowa Tryb. donosi (sk.): Jak się dowiadujemy z dobrze poinformowanego źródła, następcą prezydenta, p. mg. Jabłońskiego, został już mianowany p. inż. Wójnicki, dyrektor elektrowni i prezes rady grodzkiej B. B. W. R. w Kaliszu. Nowomianowany komisarz miał przybyć do Piotrkowa

w poniedziałek, gdzie w obecności delegata urzędu wojewódzkiego obejmie urządowanie Dotychczasowy prezydent p. Jabłoński, cieszący się zaufaniem władz nadzorczych i sympatją ludności, uda się na krótki odpoczynek, poczem ma zamiar poświęcić się dalszej karierze adwokackiej.

Napad bandytów na wdowę zagrodę

Pod groźbą i przy huku rewolwerów zabrali 17 złotych odłożonych na czarną godzinę

Z Czarska donosi (pd.): W nocy na 22 b. m. wtargnęli zamaskowani bandyci do mieszkania wdowy Heleny Kujawińskiej, zamieszkałej na wybudowaniu pod Chojnicami, Steroryzowanej bezbronna niewiasta przy pomocy rewolwerów, zażądali bandyci wydania im gotówki, którą otrzymali. Było to 17 złotych i 80 groszy uciulanych na szarą godzinę. Niezadowoleni takim obrotem rzeczy, przeszukali, w poszu-

kiwaniu za gotówką, całe mieszkanie, niczego jednak nie znaleźli, gdyż owe 17 złotych stanowiły ostatni krwawo zapracowany grosz wdowi.

Zabrawszy wszelką garderobę i bieliznę, zniknęli w pobliskim lesie. W celu udaremnienia wszczęcia pościgu zamknęli niewiastę w mieszkaniu, poczem oddali przed domem na postrach kilka strzałów.

Nieludzki gospodarz

Aby wymusić zeznania powiesił pastuszką

Z Uniejowa donosi (jk): Gospodarzowi ze wsi Józefów, Skoberandowi, zginęło z domu 20 zł. S skierował podejrzania na pastuszkę, który pasł u niego bydło. Aby wymusić od niego przyznanie się do kradzieży, Skoberanda bił go niemilosiernie, ale bez skutku.

Wreszcie wpadł on na istic szatań-

ski pomysł. Aby chłopca przestraszyć i wymusić korzystne dla siebie zeznanie, wiesza go na sznurze. Znęcanie się zwyrodniałca nad pastuszką skończyło się śmiercią ostatniego. Wezwany lekarz, po bezskutecznych usiłowaniach przywrócenia życia, stwierdził zgon.

Śmiertelny finał grzybobrania

Rolnik postrzelił bezrobotnego

Z Chojnic donosi (pd.): W miejscowości Smoładziny, powiatu chojnickiego miał miejsce następujący wypadek: Trzej bezrobotni bracia Kapiszkowie i Józef Rekowski udali się do pobliskich lasów na zbieranie grzybów. Znaleźli się także w lesie prywatnym rolnika Józefa Ryngwelskiego, który ich przytrzymał z żądaniem oddania koszy i wydalenia się z lasu. Zupenie bez powodu wy dobył pochopny właściciel lasu rewolwer, z którego oddał strzał do przytrzymanych bezrobotnych.

Strzał chybił celu a w chwili kiedy zamierzał oddać drugi, Rekowski pochwyił Ryngwelskiego za rękę, by udaremnnić wystrzał. W trakcie szamotania padł strzał, godząc Rekowskiego w usta. Na odgłos strzałów nadbiegła z nożem w rękę córka właściciela lasu 20-letnia Marjanna, która zniemacka zadała Rekowskiemu 2 pchnięcia głębokie w plecy.

Silnie broczącego krwią R. odnieśli do domu koledzy. Jest słaba nadzieja utrzymania go przy życiu.

Z BYDGOSZCZY

— Inauguracja sezonu teatralnego. Na rozpoczęcie sezonu nasz Teatr Miejski wybrał jedną z nielicznych już niegranych tutaj komedji fredrowskich pt. „Przyjaciele“. Wystawił tę komedję bardzo starannie, dając jej stylowe dekoracje, rekwizyty i kostjmy. Większość wykonawców z Czechowską (panna Bobiné), Dowmuntem (Smakosz), Lochmanem (Krupkowski), Leśniewskim (Wtorkiewicz) na czele, wywiązała się szczęśliwie z powierzonych jej zadań, nadając komedji odpowiednie tempo i zreżymie podkreślając humor wielkiego komedjopisarza. Reszta obsady stanowili: Drohocka (Zofja), Kalinowski (Zdzisław), Wilamowski (Czesław), Cybulski (baron Antenacki), Utnik (Stefan). Publiczność niestety, jak na przedstawienie inauguracyjne, niezbyt liczna — darzyła komedję i jej wykonawców rzesistemi oklaskami.

— Cenny dar. Znany publicysta i redaktor „Kurjera Warszawskiego“, Władysław Korotyński, ofiarował bydgoskiej Bibliotece Miejskiej niezwykle cenny list Henryka Sienkiewicza do księcia Uchtomskiego, redaktora i wydawcy pisma „Sankt Pietrburgskija Wiedomosti“. List jest odpowiedzią na zaproszenie Sienkiewicza do nadesłania artykułu lub noweli dla tego pisma z okazji 50 rocznicy śmierci Puszki. Ponieważ działo się to w okresie panującego w kilku dzielnicach Rosji głodu, Sienkiewicz pisał, że najlepszym uczczeniem wielkiego poetę rosyjskiego byłoby okazanie pomocy głodującym, a szczególnie dzieciom. Proponuje więc księciu Uchtomskiemu, aby zajął się ściąganiem od wydawców, którzy bezpłatnie i bez jego zezwolenia drukowali dzieła Sienkiewicza na łamach różnych pism lub w wydawnictwach książkowych, choć części należnego mu honorarium i zebrane sumy przeznaczył na pomoc dla ofiar głodu. Od siebie Sienkiewicz przesyła księciu na ten cel 50 rubli. List jest niezwykle charakterystycznym dokumentem obywatelskich uczuć autora „Trylogji“, „Krzyżaków“ i „Quo Vadis“.

— Z ruchu narodowego. W niedzielę 22 bm. w wielkiej sali Strzelnicy w Nakle, odbyło się pod przewodnictwem przedstawiciela zarządu Stronnictwa Narodowego na powiat wyrzycki, p. Sytka, zebranie publiczne, poświęcone omówieniu ogólnych zagadnień politycznych oraz zbliżających się wyborów do rad miejskich. Półtoragodziny referat wygłosił przybyły z Bydgoszczy red. Fiedler. Obecnych było na zebraniu około 800 osób. Zebranie zakończono odśpiewaniem hymnu narodowego. Nakło podzielono na 2 okręgi wyborcze, z których każdy wybiera będzie po 12 radnych. Obwodów wyborczych ustalono 4.

Zjazd pocztowców. Na odbywający się w Bydgoszczy 22, 23 i 24 bm. zjazd delegatów Zw. Niższych Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów przybyło kilkaset osób z rozmaitych stron Polski z 40 sztandarami. Zjazd rozpoczął się od uroczystego nabożeństwa, po którym uczestnicy udali się w pochodzie przez miasto do sali restauracji Pod Lwem przy ul. Marsz. Focha.

— Nieszczęśliwy upadek z drzewa. W sobotę po południu w pobliżu III śluzy na plantach nad Starym Kanalem spadł z drzewa 9-letni Damazy Steinborn, syn kupca z ul. Staroszkolnej 13. Chłopiec doznał silnego wstrząsu mózgu i ma strząskaną górną część czaszki. W stanie bardzo groźnym odwieziono ofiarę nieszczęśliwego wypadku do Szpitala Miejskiego.

— Pod kołami samochodu. W sobotę wieczorem 37-letni Wiktor Poradziński, zamieszkały przy ul. Grunwaldzkiej 138, w pobliżu szkoły przemysłowej, wpadł pod samochód i odniósł ogólne okaleczenia całego ciała.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Jeszcze o pracy zawodowej kobiety-matki

Kongresy specjalne, jakie od kilku lat organizuje katolickie społeczeństwo wszystkich krajów, celem przedyskutowania kwestyj związanych z pracą zarobkową kobiety-matki, stawiają sprawę zawodowej pracy jej na platformie ogólnospołecznej a nie feministycznej. To też ostatnie kongresy, a zwłaszcza paryski, stwierdziły, że praca pozadomowa matek szkodzi wychowaniu dzieci: 1. w zakresie fizycznym — gdyż dziecko nawet otoczone staraniami w żłóbkach, ochronkach itp. gorzej się rozwija, niż w domu rodzinnym;

2. w zakresie moralnym — tylko w domu znajduje środowisko zdolne rozwijać jego serce, wdrożyć weń nauki moralne i ukształtować sumienie;

3. w zakresie religijnym — gdyż dusza dziecka nie jest rozbudzoną ku miłości Boga przez miłość matki, która jest dlań najlepszą miłością objawieniem;

4. w zakresie społecznym — nie przywiązuje się do ojczyzny przez swą rodzinę, nie przyswaja sobie znaczenia niezbędnych ustępstw, obowiązków, praw, odpowiedzialności rodzinnej i społecznej i jest więc podatne do fałszywych posunięć i niebezpiecznych pojęć.

Każda kobieta ma wolną wolę zawarcia lub niezawarcia małżeństwa; musi więc mieć prawo zapewnienia sobie życia ekonomicznego, niezależnego od środowiska rodzinnego; lecz jeśli wychodzi zamąż, bierze na siebie nowe i ciężkie obowiązki, których nie może wykonać odpowiednio, jeśli zajmuje się pracą zarobkową. Zresztą wcielenie w życie hasła powrotu matki do domu — nie jest bynajmniej powrotem do przeszłości, a raczej postępem socjalnym: matka, którą chcemy widzieć w środowisku robotniczym, to nie kobieta o ograniczonym horyzoncie myślowym, pochłonięta wyłącznie sprawami materialnymi i wypełniająca obowiązki domowe bez inteligencji i zrozumienia. To ma być matka-wychowawczyni, zreżna i pomysłowa, która trzyma rękę na pulsie zagadnień socjalnych, pozostaje w stałym kontakcie z innymi matkami środowiska robotniczego i wywiera głęboki wpływ na swego męża, dzieci, otoczenie; matka, która uczestniczy w szeregu instytucji, niosących pomoc rodzinie w chwili niebezpieczeństwa i próby życiowej.

Szczegółowe naświetlenie zagadnienia pracy pozadomowej matek dały na ostatnim kongresie 3 wyczerpujące referaty: p. Lalieux (Belgia) — „ogólny zarys przyczyn i konsekwencji pracy przemysłowej matek”, — p. Canuti (Włochy) „o metodach moralnego przeciwdziałania pracy kobiet” i p. Zamańskiego (Francja) „o metodach ekonomicznego przeciwdziałania pracy kobiet”.

Jako przyczyny, które pchnęły kobiety do pracy pozadomowej p. Lalieux wyliczył: 1) niewystarczalność budżetu rodzinnego, 2) specjalne zdolności kobiet do niektórych prac, 3) nierówność płac dla mężczyzn i kobiet, 4) obciążenie starymi rodzicami, 5) opuszczenie przez męża lub nieregularne oddawanie przezeń zarobku, 6) obawa późniejszych potrzeb, 7) ambicja, 8) przyzwyczajenie, 9) pragnienie posiadania własnej pensji, 10) warunki mieszkaniowe, 11) niedostateczne przygotowanie do gospodarowania, 12) brak oszczędności przed zawarciem małżeństwa, 13) potrzeba rozrywki itp.

Statystyka.

Ciekawą stroną referatu było też wyliczenie procentowego stosunku liczby kobiet zamężnych, pracujących w przemyśle w różnych krajach, a więc: we Francji — około 35—40 proc. matek na ogólną ilość kobiet zamężnych pracuje w przemyśle, w Niemczech — na 12,7 mil. kobiet zamężnych pracuje 3 645 000, tj. 28,7 proc., z których $\frac{1}{4}$ w przemyśle włókienniczym, w Belgii liczba kobiet zamężnych zajętych w przemyśle wynosi średnio 7,5 proc. ogólnej liczby pracowników obu płci, przyczem średnio waha się znacznie w/g różnych gałęzi przemysłu np. we włókienniczym 24,9 proc., w tytoniowym i transportowym 50 proc., w Stanach Zjednoczonych — w/g statystyk Women's Bureau z 1920 r. — 2 miliony pracujących kobiet zamężnych — zresztą cyfra ta obecnie jest nieporównanie większa, w Polsce — liczba kobiet zatrudnionych w przemyśle 19,6 proc. ogólnej liczby pracowników, w Brazylii liczba kobiet zatrudnionych w przemyśle 25 proc. ogólnej liczby pracowników, w Szwajcarii — liczba kobiet zatrudnionych w przemyśle 31,1 proc. ogólnej liczby pracowników.

Wnioski.

Uznając pracę pozadomową matek

za szkodliwą dla całości jej ogniska domowego kongres wypowiedział szereg życzeń w zakresie środków moralnych i ekonomicznych, mających na celu skłonienie matki do powrotu do domu. A więc:

Środki moralne 1) skupienie wysiłków w kierunku zainteresowania opinii publicznej i miarodajnych władz tym problemem i warunkami moralnymi i materialnymi, któreby pozwoliły na jego rozwiązanie. Do tego celu winny być użyte wszelkie środki wyrażenia myśli jak: prasa, literatura, kino, teatr, sztuka, radio;

2) wychowanie młodzieży winno być przeniknięte duchem rodzinnym, gdyż opierając się na religii, prawdziwej rodzinie i ojczyźnie można rozwijać skłonności do życia rodzinnego;

3) Budzenie w matce miłości do ogniska domowego — podtrzymywanie moralne rodziny robotniczej przez instytucje prywatne i publiczne; łączenie się matek samych w organizacje wzajemnej pomocy.

Środki ekonomiczne: 1) minimalne wynagrodzenie robotników winno wynosić tyle, by wystarczało na zaspokojenie normalnych potrzeb rodziny — wynagrodzenie to winno być zabezpieczone przez wypłaty uzupełniające wypłacane przez takie instytucje jak np. „kasy wyrównawcze” w wypadkach szczególnej potrzeby (np. urodzenia się dziecka).

2) Oczekując uregulowania tych spraw Kongres wyraża życzenie, by były użytkowane formy pracy o charakterze mniej dla rodziny destrukcyjnym niż praca poza domem jak np. rzemiosło, chałupnictwo, praca półdniowa — pod warunkiem, że praca ta będzie kontrolowana i wynagradzana sprawiedliwie. A. Orz.

Z Tow. Ziemianek Wlkp.

Jesteśmy jeszcze wszystkie pod najmilszym wrażeniem stoiska Tow. Ziemianek na wystawie „Dziewięć. Przyroda i Opieka Społeczna” — a znów niestrudzona przewodnicząca sekcji ogrodniczej na świeżo odbyłym Targu Ogrodniczym urządziła bardzo udany i ciekawy „pokaz propagandowy” Tow. Ziemianek.

Przedstawiono na nim: racjonalny zbiór owoców, sortowanie, przechowywanie i wysyłkę.

Cały szereg Ziemianek urządził własne lub wspólne stoiska gdzie nabyć było można różne przetwory, rośliny i kwiaty, i tak: przewodnicząca hr. Brezina, p. ordynatowa Nięgolewska — wspólnie z p. Mielęcką z Buszewa, p. Brockerowa ze

Strumian, hr. Czarnecka z Przybysławia, p. Moszczeńska z Przeworski, p. Pluczeńska z Lusówka hr. Lubieńska z Żegocina, n. Chelkowska ze Śmiełowa, ks. Czartoryska z Konarzewa

Transakcje odbywały się ku obustronnemu zadowoleniu i powinny być zachęta na przyszłość.

Prosimy koniecznie Panie Przewodniczące Kół o spisy członków, o statystykę z obozów harcerskich i sprawozdań z kolonij wakacyjnych oraz o nadsyłanie więcej materjału do Działu Ziemianek.

Zachęcamy także rajgoręcej do urzędzenia akademii ku czci Królowej Jadwigi. Materiałem służy Katolicki Związek Polek Poznań św. Marcin 68.

Kwartalne zebranie Znińskiego Koła Ziemianek odbyło się pod przewodnictwem p. Mlickiej z Obudna przy licznych udziałach pań. Jako delegatka Głównego Zarządu przybyła p. Brzeska z Mierzewa, aby odwiedzić Kolo celem nawiązania bliższego kontaktu z Zarządem

Po zagajeniu, w którym przewodnicząca mówiła o konieczności pracy społecznej, p. Ewa Malczewska wygłosiła referat o sadownictwie. Wykład ten gruntownie opracowany zainteresował ogólnie i wywołał b. żywą dyskusję.

W dalszym ciągu obrad p. Mlicka odczytała komunikaty Zarządu Głównego, poczem zdawała sprawozdanie z kolonij wakacyjnej, podając ilość przyjętych po domach biednych dzieci.

Omówiono następnie sprawy Kółek Włościanek w powiecie oraz różne sprawy bieżące Koła

Skarbniczka nasza p. Zofja Tadrzyńska pros: usilnie Koła powiatowe o jak najrychlejsze wpłacanie II raty składki członkowskiej za rok bieżący. Wpłaty prosimy uskuteczniać na konto p. Tadrzyńskiej, Czerminek, p. Goluchów P. K. O. nr. 212-964.

Zwalnianie kobiet pracujących w Bułgarii.

Z Sofji donoszą że minister oświaty polecił zwolnić wszystkie kob.ety, pracujące w ministerstwie.

Okólnik w tej sprawie zaznacza, że zarządzenie to zostało powzięte w interesach dyscypliny i sprawności w urzędowaniu i wywołał wielkie rozgoryczenie wśród kół kobiecych.

Wypowiadana jest obawa, że inne ministerja pójdą za przykładem ministerstwa oświaty, zwalniając swój personel kobiecy.

Ilość kobiet w przemyśle sowieckim.

Liczba kobiet, pracujących w fabrykach i przedsiębiorstwach przemysłowych sowieckich wzrosła z 827 000 w r. 1929 na 1 700 000 w r. ub.

Marszałkiem izby ustawodawczej w Dakocie

(Stany Zjedn. obrano posłankę Minnie Craig. Podobno matka p. Craig pochodzi z Polski.

O monografię siostry zakonnej

Zamieszczając na łamach „Ruchu Kobięcego” życiorysy zasłużonych kobiet polskich nie zapomniano również o polskich siostrach zakonnych. Było więc już kilka feljtonów o Matce Darowskiej ze Zgromadzenia SS. Niepokalanek, o Matce Chłapowskiej przedstawieliśmy SS. Sercanek, o Matce Ledóchowskiej, Urszulance. Życiorysy te i wspomnienia podnosiły równocześnie sam temat: polskich zgromadzeń zakonnych. Jestto bowiem sprawa, o której zamato pisze się i mówi w ośrodkach kobiecych, mimo, że chodzi tu przecież o instytucje prawdziwie kobiece.

Z uznaniem więc należy powitać inicjatywę Katolickiego Związku Polek w Warszawie, którego sekcja naukowa przystąpiła do systematycznego wygłaszania cyklu odczytów o żeńskich zgromadzeniach zakonnych w Polsce.

Dotychczas wygłoszono już jeden referat o Zgromadzeniu SS. Zmarłychwstank. Przemawiała siostra Barbara Zulińska. Drugi odczyt o Urszulankach wygłosiła siostra Leszczyńska.

Potrzeba Zakonów.

Współcześnie słyszy się niejednokrotnie zdanie, że potrzeba zakonów już oddawna nie istnieje. W wiekach średnich były one może na miejscu, wówczas, gdy kobieta wogóle prowadziła życie zamknięte, gdy klasztory były zarazem zamkami obronnymi, ale dziś to przeżytek, który sędkiem wymiera. Jestto na szczęście sąd bardzo powierzchowny, któremu przeczy praktyka życia. Do dziś istnieje bowiem szereg kobiet, pragnących wyłączonego życia dla pewnej idei, chcących realizować natychmiast i czynnie swój entuzjazm religijny i swój altruizm. Kobiety te czują się najlepiej w klasztorze,

gdzie mogą pracować ofiarnie i z pożytkiem dla drugich i gdzie wolne są od trosk materialnych i codziennej walki o byt. Istnieją przecież jednostki doskonalsze od innych, których celem życia nie jest dobijanie się dóbr materialnych i znaczenia, ale które wierzą jeszcze w ludzkość i pragną ją uszczęśliwić ofiarą własnego życia. Poza to niektóre typy kobiet załamują się, lub są zupełnie bezproduktywne w rozgwarze codziennego życia, te same jednakże, otoczone opieką hierarchii zakonnej, potrafią wydobyć ze siebie produktywną i konsekwentną aktywność. Naodwrot typy kobiece o potrzebie dużej ekspansji społecznej znajdują najlepsze pole działania właśnie w obrębie zgromadzeń zakonnych. Najlepszym dowodem współczesnej potrzeby zakonów jest rezultat działalności tych zakonów żeńskich, które obecnie mają swoje domy w Polsce.

Wartość społeczna zakonów.

Żeńskie zgromadzenia zakonne w Polsce rozwijają swoją działalność w różnorodnym kierunku. Te, z którymi społeczeństwo styka się najczęściej i których potrzebuje najbardziej, to wszelkie kategorie zakonów, zajmujących się pielęgnowaniem chorych. Są to więc Szarytki, Elżbietanki, Służebniczki i szereg innych. Ich wartość społecznej nie kwestjonuje chyba nikt. Bo choć pielęgniarka świecka może przejść najlepsze przygotowanie i być osobą najbardziej wartościową, jednakże wymaga się od niej tyle tylko, ile opiewa umowa i zapłata. Siostra zakonna, która nie pobiera osobście wynagrodzenia materialnego, jest w stanie ofiarować zawsze jeszcze pewien nadatek, ponad jej ścisły obowiązek pielęgniarski, nadatek serca. Siostra zakonna jest moralnie zobowiązana do czynienia więcej, niż koniecznie potrzeba, do łączenia z pielęgnowaniem fizycznym, również pewne oddziaływa-

nie psychiczne w granicach dostępnych jej wykształceniu. Siostra zakonna wychowana w klasztorze, w nastroju religijnego idealizmu, szerzy dokoła siebie pogodę ducha i spokój.

W ścisłym kontakcie zgromadzeń zakonnych, mających za cel pielęgnowanie chorych znajdują się zakony zajmujące się sierotami i starcami, pozabawionymi opieki. I tu również zastąpić je mogą osoby świeckie, a jednak praca ta wymaga tyle poświęcenia, cierpliwości, taka jest nieraz męcząca, nudna, monotonna, że lepiej potrafi ją wykonać zakonnica, działająca z pobudek religijnych, niż ktoś pracujący wyłącznie dla zarobku. Zresztą nie zawsze istnieją fundusze na to, by podtrzymać istnienie sierociniec, czy przytulików, a klasztory wielokrotnie opierają się o własną samowystarczalność.

Trzecim typem zakonów żeńskich, działających w Polsce zgromadzenia wychowawcze, jak Niepokalanek, Nazaretanki, Sercanki, Urszulanki i bardzo, bardzo wiele innych. Wszystkie te klasztory są w pierwszym rzędzie błogosławieństwem dla rodzin, zamieszkałych na prowincji i posyłających dziewczęta do szkół, dalej dla dziewcząt nieraz wskutek żałoby, czy nieporozumień rodzinnych, pozabawionych opieki, wreszcie dla tych, które potrzebują ciągłej pomocy w naukach, lub którym dom rodzinny nie może dać potrzebnych warunków wychowawczych. Każdy z tych klasztorów ma swoją własną historję, pisaną z jednej strony ciężkim trudem poświęcających się wychowawczyń, a z drugiej wdzięcznością i szczęściem tych kobiet, którym wychowanie klasztorne w późniejszym życiu dopomogło do przetrwania niejednej burzy życiowej.

Pewnym specjalnym odłamem zgromadzeń wychowawczych są zakony zajmujące się kobietami, których życie zostało wypaczone. Siostry Dobrego Pasterza stwarzając ośrodek ci-

szy, dobroci i pracy podnoszą moralnie różne nieszczęśliwe jednostki, umożliwiając im powrót do społeczeństwa.

Wreszcie należy jeszcze wspomnieć o zgromadzeniach hmsyjnych, bo przecież na dalekich ładach i wyspach opuszczonych, wśród trędowatych, wśród umierających na tyfus, na śpiączkę, na dżumę żyją i uśmiechają się pogodnie polskie siostry zakonne, o których w kraju tak mało się pamięta.

Konieczność polskiej monografii.

Szkic powyższy jest tylko krótkim zwrotem uwagi na temat ciekawy, ważny, na sprawę domagającą się większego zainteresowania się sfer kobiecych. Są to przecież wszystko wyłącznie żeńskie instytucje, założone przez kobiety i kierowane przez nie, a historie ich nieraz wielowieczne świadczą o wartości pracy kobiecej, o możliwościach dokonania wielkich czynów zbiorowych, bezmiennym często wysiłkiem, o drzemającej w psychice kobieciej ofiarności i heroizmie.

Smutnym jest jednakże fakt, że dotąd żadna kobieta, posiadająca przewożenie w zakresie studj historycznych, nie podjęła się opracowania monografii żeńskich zakonów w Polsce. Przecież historia zakonów to zarazem historia naszej kultury, a dotąd zanało wiemy o tem, ile wartości do tej kultury wniosła kobieta polska. Zagranicą słyszy się ciągle o wyróżnieniu siostr misjonarek, o dekorowaniu siostr pielęgniarek Legją Honorową, o wydawnictwach dotyczących poszczególnych zakonów, czy ich założycielek, u nas conajwyżej pojawia się tu i tam jakiś szkic, czy impresja, nie przynosząca poważnego materiału historycznego.

Monografia żeńskich zgromadzeń zakonnych w Polsce to praca, do której kobiety powinny przystąpić jak najprędzej. W.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chrilli

Proces kartelu cementowego

Pierwszy w Polsce proces w sądzie kartelowym — zakończony! Zawieszenie kartelu cementowego przez ministra przemysłu i handlu zostało utrzymane w mocy.

Za krótka sentencja wyroku kryje się obraz kilkudniowych gorących polemik, w których starły się argumenty oskarżycieli i obrońców kartelu cementowego. Główny ciężar obrony spoczywał na adwokacie Altbergu, podczas gdy oskarżenie formułował: rzecznik ministerstwa p. i h. dr. Piotrowski, następnie: dyr. Instytutu Badania Konjunktur, prof. Lipiński, wreszcie: prokurator Piernikarski.

Mówiono o przeinwestowaniu fabryk cementu. Obrońca Altberg twierdził, że ten obaw nie jest wina kartelu, ale wynikiem konjunktury. Na to odpowiedział prof. Lipiński: „— Tak, ale istnienie kartelu doprowadziło do tak silnego przeinwestowania. W okresie dobrej konjunktury ceny kartelowe są jeszcze wyższe od cen na wolnym rynku. Tworzy się kapitał zapasowy. Przedsiębiorcy używają go do inwestowania ponad miarę, przygotowując się do ewentualności rozbitcia kartelu.”

— Panowie zarzucają nam pesymizm? — kontynuował prof. Lipiński. — Podziwiamy panów wiarę w lepsze jutro. Wiara góry przenosi. Ale wiara nie spożyje gór cementu, zbyt drogiego dla konsumenta. Społeczeństwo musi utrzymywać i przechowywać cały ten horrendalny aparat i drogo za to płacić. Nie leży to w interesie społeczeństwa!”

Mówiono następnie o cenach cementu. Adwokat Altberg podnosił, że kartel usuwał niekorzystny objaw fluktuacji cen. Ze je stabilizował. Tak, ale na jakim poziomie? Wyglądało to tak, że w okresie dobrej konjunktury cena kartelowa poszła w górę, wzrosła w 1929 i — mimo kryzysu! — podskoczyła nawet w 1930 roku. Tak wyglądała „polityka łagodzenia kryzysu!” Sztywne ceny kartelowe powodowały tem gwałtowniejszy spadek cen artykułów na rynku wolnym.

Kartel ustalał cenę na poziomie zakładu najdrożej produkującego. Wyczerpywał zdolność nabywczą konsumenta i był czynnikiem zubożenia społeczeństwa. Coprawda miał rację adwokat Altberg, wywodząc, że kartel zapobiegał bankructwu, ale czyż tem można się chwalić? Sądźmy, że nie. Jak to powiedział jeden z uczestników procesu, bankructwa pozwalają nowym rękom wycierać taniej, konkurować, obniżać cenę, dostarczać społeczeństwu więcej towaru za ten sam pieniądz... A więc, wykluczając działanie regulatora, jakim jest upadłość, uniemożliwiamy dokonywanie się procesów samouzdrawieńczych w łonie organizmu gospodarczego.

„Nie przelewajmy łez nad skazanymi na zagładę, niepotrzebnymi warsztatami — pocieszał prof. Lipiński. Życie gospodarcze ma niebawem ceną instytucji: to rupieciarnia, kupa starego żelaza. Gdyby ona nie istniała, tkwilibyśmy jeszcze w mrokach średniowiecza. Nie wahajmy się rzucić przestarzałych, niedolnych do życia przedsiębiorstw na kupę starego żelaza!”

W sferach gospodarczych utrzymuje się przekonanie, że treść wyroku będzie miała kapitalne znaczenie dla dalszego rozwoju stosunków gospodarczych, a dla karteli w szczególności.

(p) **Komisje szacunkowe dla spraw podatku przemysłowego.** W związku z projektem nowej ordynacji podatkowej, która przewiduje ewentualne uchylenie komisji szacunkowych dla spraw podatku przemysłowego, ministerstwo skarbu wyjaśnia, iż sprawa odnowienia składu komisji aż do czasu wydania ordynacji jest nadal aktualna. Z tego też powodu przy przeprowadzaniu uzupełniających wyborów członków i zastępców komisji szacunkowych i odwoławczych do spraw podatku przemysłowego stosować należy obowiązujące przepisy ustaw o państwowym podatku przemysłowym. Równocześnie ministerstwo przedłożyło do końca października termin składania list kan dydatów, jakie izby przemysłowo-handlowe przedstawić mają władzom skarbowym.

KRESY WSCHODNIE CZEKAJĄ NA KUPCA I RZEMIEŚLNIAKA Z WIELKOPOLSKI I POMORZA!

Zjazd kupiectwa branży piśmienniczo-papierniczej

Utworzenie okręgu poznańskiego

Zgodnie z zapowiedzią, w niedzielę, 22 b. m. odbył się w Poznaniu w Domu Kupiectwa Polskiego wielkopolski okręgowy zjazd kupców branży piśmienniczo-papierniczej. Organizacji, skupiającej kupców wymienionej branży w całej Polsce, dotąd nie było, a powstała ona w wyniku uchwał kupiectwa papierniczo-piśmienniczego na kongresie kupiectwa w Toruniu w dniu 24 września, które przewidują powołanie do życia ogólnopolskiej organizacji zawodowej p. n. Rada Zrzeszeń Kupiectwa Gałęzi Papierniczo-Piśmienniczej, wchodzącej organizacyjnie w skład Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego. Zasadniczym celem niedzielnego zjazdu było więc przede wszystkim formalne powołanie do życia okręgu poznańskiego kupców branży piśmienniczo-papierniczej, uchwalenie dla tej organizacji odpowiedniego statutu oraz wniosków na pierwsze walne zebranie Rady Zrzeszeń Kupiectwa gałęzi piśmienniczo-papierniczej, które odbędzie się 27 listopada r. b. w Warszawie.

Obrady w obecności licznych delegatów z Poznania i większych miast Wielkopolski zajął przede wszystkim zwołanie Kupców branży piśmienniczo-papierniczej w Poznaniu p. Jan Kwiatkowski powitaniem obecnych, poczem kolejno dwaj dalsi członkowie zarządu, a mianowicie pp. wiceprezes Alojzy Struk i dyr. Wacław Ciecierski oświetlili szczegółowo potrzebę zorganizowania kupiectwa branży piśmienniczo-papierniczej. Argumenty przemawiające za taką koniecznością uwzględnione zostały w rezolucjach zjazdu toruńskiego, im więc wiceprezes p. Struk poświęcił główną uwagę. Rezolucje są znane z prasy, a mówią m. in. o sklepikach szkolnych, handlu domowym, o współpracy organizacyjnej z przemysłem i o sprawie cennika.

Jeśli chodzi o szczegół organizacyjny, to przewidują one utworzenie dla Wielkopolski okręgu w Poznaniu i podokręgów w Ostrowie, Lesznie, Gnieźnie i Inowrocławiu. Ponieważ jest mowa o zorganizowaniu kupiectwa na terenie całej Polski, p. Struk zastrzegł się, że niema jednak mowy o zasiadaniu wspólnie z Żydami, którzy tworzą swoje własne centrale organizacyjne i kontakt z kupiectwem żydowskim branży piśmienniczo-papierniczej ograniczy się wyłącznie do ustalania cennika i będzie się odbywał u góry przez Radę Zrzeszeń. Po tych referatach przewodniczący odczytał tekst statutu ułożony przez organizatorów warszawskich, wyrażając odnośnie pewnych punktów tego statutu zastrzeżenia zarządu okręgowego, poczem nad wysuniętymi zagadnieniami otworzył generalną dyskusję. Zabierali w niej głos m. in. pp. Poneza, Kudliński, Thomas, Przymusiński z Wrześni, dyr. Ciecierski i prezes Kwiatkowski. Wszyscy dyskutujący wypowiedzieli się za zorganizowaniem kupiectwa branży piśmienniczo-papierniczej i za przyjęciem statutu, ze zmianami wysuniętymi przez zarząd.

W tych warunkach, ponieważ istnienie nowej organizacji zostało przesądzone, zjazd przystąpił do uchwalenia wniosków na walne zebranie Rady w Warszawie w dniu 27 listopada, wysuwając m. in. projekt, aby ilość delegatów z okręgu do Rady zależała od ilości członków zrzeszonych w okręgu, oraz wniosek o zdecentralizowanie zakupów i znormalizowanie niektórych artykułów, wreszcie dokonął wyboru trzech delegatów na wymienione wyżej walne zebranie w osobach pp.: Kwiatkowskiego, dyr. Ciecierskiego i Struka. Obrady zakończono po 4 i pół godzinach.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Splata podatku spadkowego obligacjami Pożyczki Narodowej.** Ogłoszone zostało wyjaśnienie ministerstwa skarbu, dotyczące spłaty podatku spadkowego i od darowizn obligacjami z w. Pożyczki Narodowej. Splata podatku może być mianowicie dokonywana dopiero obligacjami pożyczki, a zatem wszelkie tymczasowe zaświadczenia subskrypcji pożyczki nie mogą być przyjmowane na splatę podatku.

(p) **Nowelizacja ustawy o zryczałtowanym podatku obrotowym.** Jak się dowiadujemy rozważana jest obecnie na terenie ministerstwa skarbu sprawa nowelizacji rozporządzenia o zryczałtowanym podatku obrotowym, które wygasa z dniem 31 grudnia r. b. Zryczałtowanie podatku obrotowego, które nastąpiło w lutym ub. r., polegało na tem, że przedsiębiorstwa, których obrót nie przekraczał 45 tys. zł rocznie, opłacały podatek od zryczałtowanego obrotu, ustalonego jako przeciętna obrotów z lat 1928, 1929 i 1930. Dla tej kategorii płatników stawka podatkowa ulegała zmniejszeniu z 2% na 1%, co w swoim czasie było znaczną ulgą. Obecnie jednak obroty zmalały, że przeciętna obrotów z trzechlecia, poprzedzającego właściwie kryzys gospodarczy, nie pozostaje w żadnym stosunku do obecnych faktycznych obrotów tych przedsiębiorstw. W związku z tem organizacje kupieckie uważają, że ryczałt podatkowy jest jedyną właściwą i rną poboru podatku przemysłowego dla drobnych płatników, nie prowadzących ksiąg, domagają się utrzymania zasady ryczałtu, dostosowanego do obecnych warunków gospodarczych i szybkiego przeprowadzenia nowelizacji w tym zakresie.

Z KRAJU

(k) **Wkłady banków polskich we wrześniu uległy niżce.** Min. przemysłu i handlu komunikuje na podstawie danych Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen że dane ankiety o głównych pozycjach finansowych 45 większych placówek bankowych (central i oddziałów) w 6-ciu najważniejszych ośrodkach finansowych za wrzesień r. b. pozwalała stwierdzić iż po łagodnym wzroście wkładów bankowych w poprzednich miesiącach, we wrześniu r. b. nastąpiło ponowne zmniejszenie się globalnej sumy.

(k) **Likwidacja Komitetu Floty Narodowej.** Dziennik Ustaw R. P. z dnia 20 b. m. przynosi rozporządzenie rady ministrów o powierzeniu Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zastępstwa sądowego interesów masy likwidacyjnej b. Komitetu Floty Narodowej.

(k) **Przełuzenie godzin pracy w handlu i przemysle.** Jak wiadomo, w dniu 1 stycznia 1934 r. wchodzi w życie przepisy nowej ustawy o godzinach pracy. Na mocy nowych przepisów, praca w handlu i przemyśle, jak również w biurach komunalnych i społecznych ma się odbywać w ciągu 48-ku zamiast 42 godzin na tydzień. Dla służby szpitalnej dzień pracy przedłużono na 10 godzin. Sfery pracownicze czynią starania, aby wykonanie ustawy zostało odłożone. Jak donosi jedno z pism warszawskich, starania te spotkały się z wyraźnym sprzeciwem czynników miarodajnych i nie będą uwiecznione powodzeniem.

(k) **O regulowaniu stosunków w hutnictwie.** W sprawie projektu rozporządzenia Prezydenta R. P. w sprawie regulowania stosunków w hutnictwie żelaznym i innych metali wypowiedzieli się już negatywnie zainteresowane kółła. Ostatnio sprzecywał swą opinię Związek Izby P.-H., stając na stanowisku, że projekt jest całkowicie zbędny z uwagi na to że rząd posiada już obecnie dostateczne możliwości ingerencji w sprawy przemysłu hutniczego na podstawie rozporządzenia o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku, na zasadzie ustawy kartelowej oraz o utworzenie Instytutu Badania Konjunktur i Cen. Niezależnie od tego zasadniczego punktu widzenia zaprojektował Związek Izby P.-H. szereg konkretnych poprawek do projektu, które zmierzają do pewnego ograniczenia władzy administracyjnej w zakresie nakazywania przymusowej kartelizacji hutnictwa „elaznego.”

(k) **Spadek cen w ciągu ostatnich 5 lat.** Rozpatrując wskaźniki cen hurtowych za ostatnich 5 lat, można stwierdzić, że od okresu największego ożywienia, t. j. od r. 1928 do chwili obecnej ogólny poziom cen w Polsce obniżył się o 41,5%. przy czem ceny żywności i używek spadły o 45%, a artykułów przemysłowych o 39%. Ponieważ na ceny artykułów rolnych w r. 1928 oddziaływał szereg czynników m. in. o charakterze spekulacyjnym, utrzymujących te ceny na poziomie wyższym od normalnego, przeto obecnie osiągnięty został stan pewnej równowagi. W zakresie artykułów przemysłowych surowce spadły od r. 1928 do chwili obecnej o 42,3 proc., półfabrykaty o 40%, a wyroby gotowe o 34,7%.

Z ZAGRANICY

(z) **Brazylja zreformowała swój system monetarny.** Brazyljski minister skarbu przygotował projekt ustawy, dotyczący zreformowania waluty i oparcia jej na systemie setnym, zamiast systemu tysięcz-

Przeciwno zmęczeniu

oczu

przy świetle sztucznem:

SZKŁA OKULAROWE

URO-PUNKTAL ZEISS'a

zmniejszają zbyt mocne działanie promieni ultra-czerwonych do normy naturalnego światła dziennego. Znacznie niższe ceny.

Do nabycia w magazynach optycznych.

Wyczerpujący opis „Uro 475” wysła na żądanie bezpłatnie CARL ZEISS Jena, lub Jen. Reprezentant na Polskę, Warszawa, ul. Moniuszki 2.

Fig 5150-40,19

Niebiurokratyczna, choć upaństwowiona spółdzielczość

W redagowanym przez zespół młodych ekonomistów warszawskich, przeważnie urzędniczym ministerjalnych, dwutygodniku „Gospodarka Narodowa” ukazały się uwagi o projektowanej nowelizacji ustawy o spółdzielniach. Poglądy, wypowiedziane na łamach tego pisma, zasługują często na uwagę jako wyraz umysłowości wyższej dykasterji urzędniczej, która w obecnych stosunkach ma możliwość wcielania swych poglądów w życie.

Nie zamierzamy wspomnianych uwag o zamierzonej reorganizacji spółdzielczości poddawać dokładnej analizie. Pragniemy zwrócić uwagę tylko na pewne sprzeczności ujawniające się w rozumowaniu ich autora.

Oto, co czytamy: „Nowelizacja ustawy o spółdzielniach nie jest żadnym „zamachem”. Raczej obawiać się należy, że akcentując momenty personalne i formalno-prawne, zatraci swój cel najważniejszy, jakim — w naszym pojęciu — powinno być wzajemne i obustronne zespolenie państwa i kooperacji”. Temu zasadniczemu postulatowi autora nie czyni żadnego projektu nowelizacji, gdyż „nowelizacja kładzie akcent nie na zasadniczych momentach kontroli, lecz drugorzędnych, przyczem do ich realizacji zabiera się w sposób zgola nieodpowiedni.” Autor wyraża obawę, że „technika realizacji słusznych skądinąd zamierzeń biurokratyzuje (podkreślenie autora) i obdrze je z merytorycznego sensu, pozostawiając suchy budył częściej formalistyczny.”

Co oznacza „wzajemne i obustronne zespolenie państwa i kooperacji” w rozumieniu autora, nie wiemy. Przypuszczalnie można, że chodzi tu o jakąś pośrednią formę upaństwowienia. Ze z tem się łączy biurokratyzowanie życia wewnętrznego spółdzielni, znacznie silniejsze, niż przy rozszerzeniu funkcji nadzorczych Rady Spółdzielczej, nie ulega chyba wątpliwości.

Z wywodów autora przebiega tak często w tych kolach, które redagują „Gospodarkę Narodową”, spotykana wiara w wszechmoc państwa i w uzdrowienie skutki ingerencji państwowej, wiara, która nieraz przechodzi do porządku nad twardą wymową rzeczywistości.

Słusznie, naszym zdaniem, autor zatytułował swe uwagi „Na niewłaściwej płaszczyźnie”. Bo nie można uniknąć biurokratyzacji spółdzielczości, wiążąc ją z państwem.

nego, jaki obecnie obowiązuje. Nową jednostką monetarną ma być „cruzeiro” przy czem wartość tej nowej jednostki ma odpowiadać mniej więcej dotychczasowej jednostce, t. j. milrejsowi. Należy zaznaczyć, że zmiana systemu monetarnego w Brazyliji była przygotowywana zaraz po rewolucji październikowej w r. 1930 przez znanego finansistę angielskiego Otto Niemeyera, lecz wskutek trudności finansowych i wewnętrznie-politycznych kraju została zaniechana.

Rozwiązane przez rząd De Valery t. zw. „niebieskie koszule“ irlandzkie działają w dalszym ciągu i organizują się pod wodzą gen. O'Duffy.

Wrażenia z konkursu egzaminu w Akademii Stomatologicznej w Warszawie

Mam piękne kolorowe ołówki. Mam z pół morgi białego papieru, fotografie własnej osoby z stemplem od tyłu, kwit na złotych czterdzieści i cztery. Mam gumę do wycierania, pióro, butelkę atramentu — słowem mam wszystko czego prospekt Akademii Stomatologicznej w Warszawie oficjalnie żąda od jej przyszłych adeptów... no, i polecając duszę Bogu, idę zdawać t. zw. wstępny konkursowy egzamin.

Aleje Jeruzolimskie... ulica Chałubińskiego... i ot już Prosektorjum, a przed nim takich, jak ja z ołówkami, gumą i papierem główka przy główce, kędziorek przy kędziorku, Bogu dziękować, cała Palestyna!

Na przedzie, przy zamkniętych jeszcze wrotach, co silniejsze w łokciach Icki, Srule i Moryce. W tyle nieco słabsze, ale kupą nacierające Róże, Salcie i Rebeki. Po całej ulicy ruch kołowy i pieszki „wybranego narodu“! Tu pędzi „uj, nie mogię!“ stary Lewi z wszystkimi swemi Lewiatkami, bo może choć jednej się uda. Tam wylewa się z własnej limuzyny dwustukilowa panna Golfischówna. Tam pan Izydorek — uch, z jaką gracją! — wyskakuje z taksówki.

Ze wszech stron gwałt, rewetes, wymachiwanie rękami, parcie na zamknięte wrota, powiedziałbym, nietyle egzamin, ile „Makabiada“ lub szturm na Bastylję!

A chrześcijanie?

A biedni Polacy w swej własnej stolicy? Czyż prócz mnie, u licha, nie zgosił się żaden?

Przez długą chwilę błędę wzrokiem po tłumie, no i nareszcie wśród morza kędzierzawych czupryn, pałakowatych pleców i garbatych nosów odnajduję małą, skromną, chrześcijańską wyspę. Stoją na uboczu, daleko od parci przez wojownicze Rebeki, biedni chrześcijanie... Stoją jak baranki cicho, pokornie w lichych sukienkach, wytartych kurteczkach i patrzą, jak strojny w jedwabie i angielskie kamgarny „lud Izraela“, en detail i en gros, wysypuje się z taksówek.

Jest ich wraz z mną może marna pięćdziesiątka na 750 wyznawców Mojżesza! Kropelka t. zw. „większość narodowej“ w oceanie „mniejszości“, cóż więc mamy począć, my, biedne sieroty!

Czekamy chcąc niechcąc, aż po otwarciu wrót czołowa kompania zdenerwowanych Moryców wtoczy się do wnętrza. Czekamy cierpliwie, aż dwa bataliony Salci i Różynek, szlifując mury żebrami, wcisną się przez bramę... no, i jako nadprogramowa drużyna końcowa, wchodzimy do gmachu.

Trzy sale nabite. Tysiąc pięćset wylupiających oczu wlepionych w katedry. Zapach ceguli i urywane rozmowy.

— Panno Saro, przepraszam, a jaką masz Pani protekcję?... Panno Salciu, uj jak się boję, mimo protekcja!... — Panno Rózo kikemal, ile mam najróżniejszych portekcjiów! — Krótko mówiąc, słowo protekcja w wszystkich przypadkach, odmianach i wersjach!

— Przepraszam, a pan kolega, ma jaką protekcję? — pyta mnie zniecierliwie sąsiad z nazwiskiem Kohn na arkuszu. — Bo bez protekcji to pan ko-

lega niech lepiej wcale nie zaczyna pisać.

Zamiast odpowiedzi spoglądam na „kolegę“ tak, że grozi spadnięciem pod lawę, ale w duchu zaczynam rozmyślać, skąd tu nagle wytrasnąć dla siebie jakieś argumenty.

Mam odziedziczyć po ojcu, dentyście, gotowy gabinet... to mało! Byłem już w wojsku... to też bez znaczenia! Jestem katolikiem... to raczej źle wróży! Znać, nie znam tutaj nikogo... a więc właściwie pierwsza lepsza Rebeka ma stokroć więcej szans odemnie!

Na szczęście czarne me myśli przerywa zjawienie się na katedrze pana profesora, krótki wykład o próchnicy zębów, a potem właściwy egzamin, czyli ogólne skrobanie piórami na trzy zasadnicze tematy: 1) Streszczenie wykładu, 2) Obowiązek w życiu człowieka i 3) Sport w rozwoju ducha i umysłu młodzieży.

Mam już rok praktyki dentystycznej za sobą, obowiązkowości nauczyła mnie szkoła podchorążych, sport uprawiam od dziecka, a więc wysypuję jak z rękawa wszystkie trzy zadania, oddaję arkusz i dla zabicia czasu czytam ukradkiem, co też kolega Kohn po prawej i koleżanka Sztajn po lewej, piszą o obowiązku i sporcie.

„Obowiązek jest, jeśli naznaczą egzamin na godzinę ósmą, przyjąć na godzinę ósmą, choć bramę otworzą dopiero na godzinę dziewiątą“, pisze między innym dosłownie kolega po prawej, — „każdy potrzebuje uprawiać sport“, pisze koleżanka po lewej, choć ledwo się wgramoliła po schodach na lawkę!

Koniec godziny przerywa mi wreszcie tak piękną lekturę. Lud Izraela, mocno zdenerwowany, oddaje arkusze i w tym samym porządku, jak przedtem, tłoczą się przez bramę, znów en gros i en detail wsiada do taksówek.

Wracając pieszo, spotykam przypadkiem znajomego z rodzinnego miasta. Porteczki liche, łokcie pocerowane, kapelusik, że pozał się Boże!

— Serwus Władek! — wołam. — Ty także zdawałeś ten konkursowy egzamin?

— A naturalnie! — wdycha nieborak, — ja go już tutaj chronicznie od pięciu lat zdaję co roku!

Przez dziesięć dni następnych chodzę do sekretariatu patrzeć, czy już wywiesili listę. Przez dziesięć dni stwierdzam, że listy jeszcze niema, a więc ludzę się nadzieją, że ta próchnica wraz z obowiązkiem i sportem jakoś zdystansuje Rebeki... Niestety! Jedenastego dnia lista jest... Rebeki są... a niema mego nazwiska! Trudno! Widocznie Moryce znali dokładniej obowiązek człowieka, a koszlawe Salcie wiedziały lepiej, czym jest sport w rozwoju ducha i umysłu!

Władek wraz zemną poraz szósty z kwitkiem opuszcza stolicę. Ma tak samo ojca dentyście, który chce synowi secedować gabinet. Niestety nic z tego!

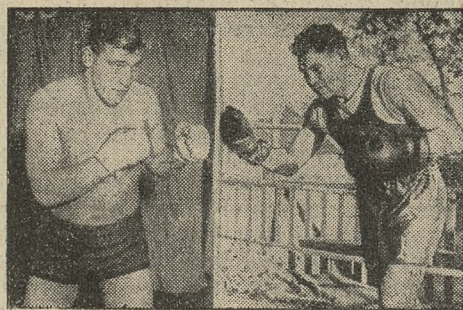
Na miejscu godeł naszych ojców, zamiast Władka i mnie wywieszają swe godła: Róza Zahnstümper i Sara Wurzelbrecher, tanio, koszernie, bez bólu i rabat.

DENT.

Zastraszająca zbrodnicość w Stanach Zjednoczonych

W tych dniach odbyło się doroczne zebranie gubernatorów stanowych i prawników Stanów Zjednoczonych. Głównym punktem ich obrad była sprawa zwalczania wzrastającej w sposób straszliwy z dnia na dzień zbrodnicości. Stwierdzono, że w Stanach Zjednoczonych rok rocznie ginie 12 000 osób z rąk morderców, 3 000 osób bywa uprowadzonych dla uzyskania okupu, że 10 000 osób pada ofiarą zachołów niemoralnych i że 50 000 osób staje się pastwą rabunku. Dziewięć dziesiątych tych zbrodni dopuszcza się armia z 450 000 od stóp do głowy uzbrojonych zbrodniarzy, wyposażona lepiej od armii Stanów Zjednoczonych.

Zgromadzenie wystosowało jednogłośnie wniosek do prezydenta Roosevelta by pozostawioną dotąd poszczególnym stanom walkę z zbrodnicością wzięły w ręce swoje władze centralne. Zbrodniarze wyposażeni w samochody i samoloty nie trzymają się już granic stanowych rzucają zatem być zwalczani przez specjalne oddziały policyjne, któreby sięgały poza granice poszczególnych stanów. Poza tem powiększenie sił policyjnych dla tego jest wskazane, ponieważ jest wiadomem że w niektórych wielkich miastach część policji pracuje z bandytami. Sensacją na zgromadzeniu było oświadczenie pewnego sławnego adwokata nowojorskiego, że najzdolniejsi amerykańscy urzędnicy kryminalni, gdyby zagwarantowano im nieusuwalność z urzędu, potrafiliby w przeciągu 5 godzin umieścić za kratami przywódców wszystkich band amerykańskich. W i P.

W niedzielę odbyło się w Rzymie sensacyjne spotkanie mistrza włoskiego Carnera (lewa) z mistrzem Europy Paulino z Hiszpanii. Jak wiadomo z dzisiejsza, sprawozdania numerze porannym, olbrzym włoski utrzymał się przy mistrzostwie świata.

Jak będzie wyglądał człowiek za 10 000 lat?

Jeden z medycznych tygodników francuskich podaje bardzo ciekawy obraz człowieka za... 10 000 lat. Zdaniem autora tego artykułu człowiek przeciętny będzie znacznie wyższy i smuklejszy, niż człowiek współczesny. Większa i wyżej sklepiona czaszka spoczywać będzie na wysokości szyi.

Człowiek przyszłości będzie zdaniem uczonego francuskiego prawie łysy, zwłaszcza mężczyźni pozbawieni będą tej ozdoby głowy w większym stopniu, niż kobiety. Także oblicze ulegnie znacznym zmianom, przedwzrostkiem usta i nos będą szlachetniejsze w linii i wydolikaczone. — Timbre głosu mężeżyczny upodobni się do głosu kobiety. Basowe, a nawet barytonowe organy strun głosowych będą należały do wielkich rzadkości. Mimo to charakter męskości nie ucierpi na tych zmianach.

Największe wzajemne upodobnienie się obydwu płci zajdzie w dziedzinie budowy mózgu. Kobieta ulegnie silnemu myślowemu umoczeniu wskutek ulepszenia budowy komórek mózgowych.

Ludzie przyszłości - pisze francuski autor — będą za 10 000 lat posiadali umysł tak bystry i wzorowo funkcjonujący, że dzisiaj człowiek o tak wybitnym sposobie myślenia byłby uznany jako geniusz.

Pierś człowieka za 10 000 lat będzie węższa, kości miednicowe prawie nie ulegną zmianie. Ręce i twarz będą węższe, palce i stopy smuklejsze. Piąty palec u nogi zniknie zupełnie.

Osadzając wizerunek człowieka przyszłości według dzisiejszych zapatrywań estetycznych, przyznać musimy że człowiek przyszłości będzie o wiele piękniejszy. — Oczy pogłębia się, nos i usta zwiężą się i wyszlachetnią. Szczęki zmaleją podobnie jak i zęby, gdyż pokarm przyszłości będzie łatwiejszy do przeżuwania.

Wewnętrzne organy ulegną o tyle zmianie, że zmaleje, albo wogóle zaniknie ślepa kiszka, a jelita staną się cieńsze i krótsze. Nos, oczy, uszy i zęby osłabną i staną się powodem większych cierpień.

Skąd ten obraz naszego potomka za 10 000 lat? Otóż uczonego francuski mówi, że wszystkie te cechy tkwią już w dzisiejszym człowieku w zarodku co stwierdza większość lekarzy. Statystyka medyczna dowodzi niezbicie, że dzisiejszy człowiek z wyjątkiem pokolenia bezpośrednio powojennego w państwach, które najbardziej cierpiały wskutek wojny jest znacznie wyższy, aniżeli ludzie ostatnich pokoleń. Zmniejszone usta, wydolikaczenie szczęki nosa postępuje wraz ze zdobywczymi medycyny, ze zwalczaniem chorób i poprawą sposobu odżywiania się. Wyszlachetnienie nosa i ust oraz wydłużenie

szczył wpływa na zmianę tonacji głosu. Jedynie włosy ucierpią znacznie na tej przemianie, lecz być może iż przyszły estetyczny punkt widzenia nie będzie uważać włosów za ozdobę.

A no, różnie można sobie wyobrazić, bo któż z nas zdoła to skontrolować.

Automaty do „nagadywania“ listów

W Pradze czeskiej zorganizowała się spółka która ma na celu eksploataowanie automatów dla nagadywania listów i nagadywania płyt. Automaty te przed którymi mówi się lub śpiewa odbierają mowę i śpiew na płytach żelatynowych; po nadaniu płyty są natychmiast gotowe do użytku. Za wrzuceniem do automatu pewnej sumy w monetach można nadać list n. p. poczem po pociągnięciu rączki wypada z automatu nagadana już płyta; wystarczy założyć ją do gramofonu a odda ona wiernie i dokładnie treść mówionego listu.

SPORT

Lekka atletyka

Wyjazd AZS do Gdańska, 28 bm wyjadzie reprezentacja naszego AZS na zawody z AZS gdańskim z okazji otwarcia stadionu polskiego w Gdańsku. W programie są następujące konkurencje: 100 m, 400 m, 800 m, 110 m pł., w dal, w wyż., tyczka, oszczep, dysk, pchnięcie kula, sztafeta szwedzka. W zawodach tych wezmą udział czołowi przedstawiciele sekcji AZS Pozn. z Zaborzyńskim, Balcerem, Piechocim i na czele. (kom.)

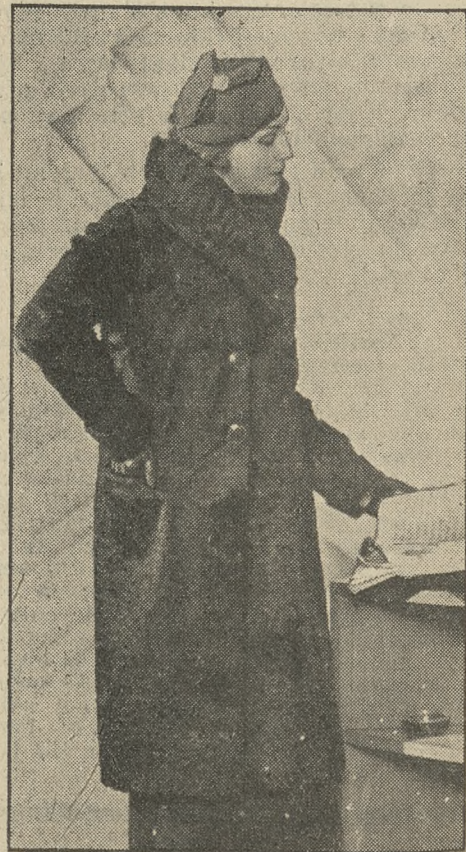
Pięściarstwo

Łódź remisuje z Brnem 8:8. Mecz ten o puhar rady miejskiej Brna miał charakter oficjalny. Obecni byli liczni przedstawiciele władz miejscowych, klubu polsko-czeskiego i kolonii polskiej. W muszej Pawlak zremisował z Bezdiekiem; w koguciej Spodenkiewicz nie rozstrzygnął walki z Navratilem; w piórkowej Woźniakiewicz wygrał na pkt. z Zelinką; w lekkiej Banasiak uzyskał remis z Kosiną; w półśredniej Garncarek nieostrożnym ciosem sfaulował Stiasny'ego i został zdyskwalifikowany. Garncarek w czasie walki miał zdecydowaną przewagę. W średniej Chmielewski w pięknym stylu pokonał na pkt. Vlasaka; w półciężkiej Klodas i Pasek podzieliли się punktami; w ciężkiej Kopeczek wygrał przez poddanie się Krenca. Puhar na najbliższy rok zatrzymuje Łódź, zgodnie z regulaminem, który przewiduje, że odebranie puharu może nastąpić jedynie przez pokonanie przeciwnika. PAT)

II koncert symfoniczny orkiestry miejskiej

Najbliższy koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim odbędzie się w czwartek, 26 b. m. wieczorem o godzinie 8. Wielce ciekawy program zawiera m. i. drugą symfonię Karola Szymanowskiego, którego 50-lecie urodzin święci w tym roku cały świat muzyczny. Solistą koncertu będzie świetny polski pianista Stanisław Niedzielski, który w krótkim czasie zdobył wielkie nazwisko zagranicą, a w szczególności w Anglii, gdzie artysta od szeregu lat stale mieszka.

Koncertem dyryguje kierownik artystyczny orkiestry symfonicznej Zygmunt Latoszewski.

Z najnowszej mody paryskiej: Czarne żrebce z oryginalnym, krzywym kamieniem. Model Revillon.

Teatr Wielki dla wszystkich

Opera obniża ceny biletów

Kierując się często wyrażanym życzeniem P. T. publiczności, oraz uwzględniając nader ciężkie położenie gospodarcze społeczeństwa, które z wielką sympatją odnosi się do Opery Poznańskiej, dyrekcja postanowiła od dnia 25 b. m. (środa) obniżyć ceny biletów na przedstawienia, ustalając następujące kategorie cen:

1. na przedstawienia operetkowe od 60 gr. do 3,— zt;
2. na przedstawienia operowe od 75 gr. do 3,50 zt.

Na przedstawienia operowe z gościnnymi występami artystów zamiejscowych, dotychczasowe ceny biletów zostaną utrzymane, ze względu na wysoki koszt takich występów. Cena wynosić więc będzie od 75 gr. do 4,50 zt.

Dyrekcja Teatru Wielkiego spodziewa się, że dzięki tak daleko idącej obniżce cen, Opera stanie się znowu przystępną dla wszystkich i że w ten sposób mimo trudnych warunków spełni swe zadanie kulturalno-społeczne.

W związku z obniżką cen, dyrekcja kasuje system zniżkowych biletów, które wprowadzały niesprawiedliwy podział między tak licznych bywalców Opery i udzielać ich będzie jedynie studentom wyższych uczelni i młodzieży szkolnej. Równocześnie dyrekcja pozwala sobie zwrócić uwagę Związkom i Stowarzyszeniom, że zwyczajem dotychczasowym, wykupywać mogą całkowite przedstawienia dla swych członków i ich rodzin po cenach niższych. Poszczególne zaś osoby korzystać mogą z 15% zniżki cen normalnych przez nabycie bloczku, zawierającego kupony, które zamienić można na bilet w przedsprzedaży lub kasie teatralnej. Bloczki te nabyć można w sekretarjacie Teatru Wielkiego od godziny 8—15 za opłatą 50 gr.

TEATRY

Ostatnie występy Antoniego Fertnera

Ulubieniec poznańskiej publiczności Antoni Fertner w tym tygodniu kończy swoje występy, które cieszyły się niebywałym powodzeniem w Teatrze Nowym. Nasz przemily gość żegna Poznań, gdyż już w czwartek udaje się na występy do Łodzi. Jest to ostatnia sposobność ujrzenia znakomitego artysty.

Dziś w poniedziałek oraz jutro we wtorek dwa ostatnie razy świetna komedia „Pan Kalina pisze sztukę” z Fertnerem w roli eleganckiego „Niuka”, którego wyczyny wzbudzają niepohamowane wybuchy śmiechu i oklaski przy otwartej kurtynie.

RADJO

Wtorek, dnia 24 października 1933 r.

Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 12.05 muzyka wiejska (płyty); godz. 12.30 dziennik południowy, 12.35 — 12.38 wiadomości meteor.; godz. 12.38 muzyka baletowa; godz. 15.40 muzyka lekka jazzowa w wyk. zespołu Górznińskich; godz. 16.25 skrzynka P. K. O.; godz. 16.40 „Wśród książek” — przegląd najnowszych wydawnictw omówi prof. H. Mościcki; godzina 16.55 recital fortep. Jakóba Kaleckiego; godz. 17.30 arje i pieśni w wyk. Romana Wragi; godz. 17.50 „Bieżące wiadomości rolnicze” — wygl. p. Józef Plątek; godz. 18.00 „Impresjonizm” — nowa teoria barw i światła, wygl. dr. J. Puciata-Pawłowska; godz. 18.20 „Rameau, Couperin” — dwie rocznice; koncert w wyk. Margerity Trombini - Kazuro, Tad. Ochlewskiego i Miecz. Szaleskiego poprzedzony prelekcją dr. Alicji Simonówny; godz. 19.25 feljton aktualny; godz. 19.45 dziennik wieczorny; godzina 20.00 „Z nowych operetek, filmów dźwiękowych i rewji”; orkiestra pod dyr. St. Nawrota, Jadwiga Radwanówna i Janusz Poplawski; godz. 21.00 „W poszukiwaniu pracy” frgm. z książki Janiny Brzostowskiej pt. „Bezrobotni Warszawy” (kwadrans literacki); godz. 21.15 dalszy ciąg koncertu; godz. 22.00 wiadomości sportowe; godz. 22.10 muzyka taneczna z dancingu „Oaza”.

Programy zagraniczne: Motala i Sztokholm (435 m) 20.00 muzyka popularna, 21.10

Rozważni radjoamatorzy nie eksperymentują. Kupują od razu znane z doskonałej jakości lampy PHILIPS „MINIWATT”
ng 6 020

kwartet Stenhamara; Budapeszt (550 m) 19.25 śpiew, następnie transmisja z teatru; Wiedeń (518 m) 21.00 duety miłosne z opery Wagnera; Praga (488 m) 19.55 koncert wojskowy, 21.10 kwartet Ondriczyk; Rzym (441 m) 20.15 koncert życzeń, 20.45 koncert solistów i pogadanka; Bukareszt (394 m) 21.00 śpiew, 21.20 koncert symfoniczny; Mediolan (332 m) 20.30 Fior de Neve opt. Blanca; Paryż (328 m) 21.30 koncert symfoniczny.

28 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W trzecim dniu ciągnięcia I klasy, wygrane padły na numery następujące:

Po 1.000 zł na nr. nr.: 10289 168823.
Po 500 zł na nr. nr.: 77462 96085 161399.
Po 400 zł na nr. nr.: 10113 15661 21235 21710 34015 53690 59595 72009 91998 95787 138202 142162 153006.
Po 200 zł na nr. nr.: 13062 15375 21628 38894 45004 45399 54842 68972 83072 95421 120584.

Po 150 zł na nr. nr.: 2957 3245 6865 8237 9996 13052 14642 15417 22692 23068 25649 29309 30896 31885 45282 51490 60632 61271 70540 73736 75052 75254 76390 76541 89961 95982 99450 99864 114241 117104 120482 120624 120033 123414 130138 130322 134532 135711 140989 142544 147025 147373 158153 164678.

Po 100 zł na nr. nr.: 5 139 89 539 680 704 23 1078 171 213 84 486 599 633 77 764 814 2137 321 427 586 89 700 999 3517 98 614 34 785 917 4115 407 626 45 49 999 5168 85 380 84 430 661 728 44 892 6225 338 442 528 53 59 607 748 79 815 7011 380 799 800 26 53 932 8093 140 462 701 50 9087 128 270 781 10040 261 507 57 924 63 11192 358 432 83 725 44 71 812 12021 295 697 833 981 13041 111 31 222 35 99 338 708 14081 116 87 506 794 974 15007 138 512 23 40 765 16085 193 294 442 611 38 761 74 945 17071 145 56 236 375 475 511 19 609 91 767 987 18181 379 86 96 598 791 842 67 19104 32 275 301 83 96 412 549 618 41 60 719 45 832 911 20038 57 322 971 21119 282 453 788 813 56 915 87 22218 337 41 57 431 605 13 71 825 960 23014 104 24285 93 338 63 692 95 853 58 25210 95 828 914 26724 29 53 102 11 59 250 307 38 416 691 810 923 27018 54 73 118 423 512 71 899 28125 77 301 99 453 748 905 89 29025 264 85 338 788 30062 294 515 35 687 719 892 31017 106 81 232 32 39 303 93 98 513 600 708 982 32112 66 88 109 280 378 440 547 620 56 786 944 33058 393 447 572 813 69 85 98 34080 118 439 49 537 46 620 729 47 880 947 59 35152 246 51 302 418 528 32 742 815 90 906 34 36000 30 209 32 340 68 451 59 71 794 37075 302 471 538 12 719

38097 280 832 61 971 93 30171 251 384 411 52 754 838 42 62 965 40049 224 78 95 410 14 694 781 811 915 41028 201 10 387 409 729 64 840 43 950 42143 376 87 90 423 70 530 900 07 43004 232 355 77 408 13 807 31 961 44054 97 124 68 266 315 28 64 453 525 63 668 919 45224 307 16 443 80 539 46102 73 220 24 371 530 47028 35 236 74 327 72 403 534 66 96 611 34 819 48007 179 272 314 434 51 872 920 46 49012 51 241 876 50133 326 711 892 51031 198 294 583 604 07 95 98 775 97 807 91 928 31 52372 80 517 42 652 704 62 957 68 53127 344 504 623 54445 580 644 717 889 55002 72 112 90 253 58 509 855 61 65 79 981 56005 18 253 491 671 723 31 822 79 956 57104 68 200 31 65 395 634 42 72 58429 33 46 613 38 821 50042 152 73 237 74 404 629 746 844 66080 110 23 556 912 82 61015 68 71 133 418 22 502 40 51 791 62446 577 622 955 63186 377 441 62 72 89 94 571 661 943 84 64063 103 234 315 31 41 456 623 43 800 69 969 65009 134 59 78 264 98 478 556 631 66089 186 249 375 580 621 48 810 17 50 909 67246 86 348 547 51 55 97 709 68111 21 215 373 85 580 917 69027 12 391 405 673 84 92 70378 519 52 74 95 655 72 760 984 71122 226 28 309 557 841 992 72010 41 89 153 214 51 413 680 700 34 907 73211 13 33 382 784 74005 128 90 275 332 408 19 45 91 649 75053 72 458 638 775 915 27

76039 119 97 846 77039 57 112 421 607 717 53 903 78186 220 61 435 514 16 53 67 674 775 884 937 61 79041 285 400 674 760 867 992 86014 252 453 504 15 27 55 81033 34 45 320 50 53532 56 726 30 897 82107 269 400 576 635 790 801 41 83043 45 140 229 43 73 75 319 35 58 84 623 837 84063 299 339 60 69 79 897 97 80571 186 95 202 17 60 519 681 97 876 82 86060 63 71 89 177 242 73 92 416 67 68 646 50 936 87107 77 271 637 61945 88124 58 217 975 89149 241 88 481 652 878 912 96015 46 173 207 383 496 510 673 760 68 812 89 904 39 91140 46 254 320 405 520 627 92011 36 69 515 29 93 709 17 24 841 93005 24 54 77 82 102 39 94 280 313 426 50 96 575 767 94210 374 495 512 55 600 34 95082 148 84 204 563 725 894 96145 200 45 344 45 485 641 871 97034 130 54 245 328 423 557 726 46 972 98065 147 79 239 324 85 992 99158 214 395 423 528 889 100023 117 81 235 333 650 66 869 954 101299 352 441 521 52 676 880 912 58 102001 35 115 79 225 33 499 813 915 44 103160 97 434 706 97 104178 442 89 512 77 105035 94 417 808 981 106191 270 345 441 683 724 847 926 107139 283 388 478 647 700 887 930 58 108028 188 336 417 506 43 779 109000 06 113 39 222 48 58 67 646 788 819 110409 10 35 868 112287 580 805 99 904 30 112139 225 376 758 113045 83 187 437 41 537 92 937 65

114260 94 510 57 761 926 75 115071 130 79 276 303 407 17 540 57 87 93 612 742 820 958 116056 110 695 869 117025 119 90 519 732 38 952 53 118083 155 252 57 490 565 613 777 826 76 912 119020 126 296 345 498 608 34 39 800 933 68 120070 161 299 637 43 64 824 67 121107 82 224 352 631 928 29 62 122011 50 159 405 507 57 89 613 43 53 791 123289 306 409 608 15 816 124014 59 126 211 326 467 72 650 731 94 125154 411 66 611 126003 70 220 56 308 34 87 641 758 979 1227058 70 123 44 206 95 387 571 88 906 27 128102 305 63 426 567 81 610 33 96 734 84 827 900 129063 69 112 304 571 833 928 130093 214 431 514 33 59 72 645 53 88 131016 44 103 15 39 52 77 98 372 89 417 86 578 689 132059 405 15 22 664 89 773 842 133001 101 343 408 38 72 88 668 763 96 904 134025 81 190 561 654 717 24 26 36 804 57 135044 80 172 413 24 544 48 64 69 90 684 136017 99 112 251 92 320 44 527 720 825 66 137040 98 220 89 366 654 820 61 918 93

APIASKI ŚMIETANKOWE

A. PIASECKI S. A. nr 6 078

138048 81 108 39 57 82 414 27 542 51 600 68
139087 199 269 72 397 451 72 511 45 759 62 819
140076 116 236 70 373 467 513 82 650 707 10
862 84 935 37 141117 238 681 727 88 142022 266
383 99 439 584 622 28 739 40 87 972 143084 153
459 665 760 144170 219 55 520 29 613 833
145051 284 87 315 553 632 758 67 146379 451
597 765 899 147386 148001 6 79 87 152 204 72
329 559 89 645 781 149225 333 55 416 687 859.
150067 101 77 242 99 367 68 404 666 760
151132 94 242 476 516 623 760 86 817 152121
293 457 78 81 503 663 153009 15 59 303 481
539 617 51 70 887 941 154158 306 75 456 83 646
774 871 155462 517 32 69 908 156276 90 317
32 524 642 60 876 157186 268 74 945 158130 362
426 603 765 159282 318 583 84 669 782 160074
180 239 571 83 667 816 924 99 161012 169 556
471 83 740 47 940 162058 101 217 60 440 791
163059 224 403 68 664 726 48 936 72 164090 232
65 469 517 165050 222 633 78 91 166102 72 203
347 579 740 81 97 990 167058 72 173 388 453 67
887 168097 195 665 746 864 169405 817 82 983.

Ciągnięcie populudniowe.

po 10 000 zł na N-ry 45733 100646.
po 5 000 zł na N-ry 131672 153957.
po 2 000 zł na N-ry 23631 94658
po 1 000 zł na N-ry 59190 124692.
po 500 zł na N-ry 38554 64402.
po 400 zł na N-ry 863 28173 28300 48933
51389 61459 89053 102296 112575 128257 156154
157564.

po 200 zł na N-ry 18240 65072 77122
111740 124764 128466 129492 144596 149607
po 150 zł na N-ry 7999 9411 15418 16647
18311 29309 30462 36991 38895 39253 44280
46308 50373 51616 54541 55136 79017 79524
82277 83153 94801 96407 99225 100625 117398
118694 125845 127402 128029 140162 152276
157334 164189 166260.

Po 100 zł na N-ry:

109 44 218 39 94 439 546 68 810 910 1038
353 473 590 733 69 72 2070 395 475 513 64 688
757 64 890 93 905 3147 203 337 502 608 776
937 4092 218 380 64 74 705 976 98 5030 69 89
443 72 81 83 963 6039 118 602 50 7098 190 95
237 54 385 417 52 628 783 983 2044 49 394 541
51 732 59 9207 422 37 50 526 655 881 97 10129
270 941 11031 109 34 61 248 340 415 515 83
610 979 933 12223 365 464 530 613 32 97413081
158 203 315 34 622 37 722 61 64 897 14122 203
312 474 608 750 852 15101 33 48 212 50 52 303
22 433 78 514 668 853 915 16190 507 20 697 816
44 71 79 953 17120 35 309 86 420 58 501 706
933 18203 569 692 773 882 19321 106 10 36 72
90 351 66 67 542 860 956 20238 381 562 87 660
878 924 21477 541 45 667 849 934 35 22208 87
173 334 650 702 08 927 62 64 23546 82 645 812
52 911 83 24011 37 139 50 60 199 637 93 709
922 25097 119 211 22 399 409 97 561 99 617 723
871 26214 336 626 52 56 848 928 62 27057 91
175 79 263 66 73 85 307 61 493 516 82 723 75
95 845 23281 88 422 672 770 839 991 97 29024
89 252 61 348 86 404 504 49 874 30011 81 161
62 207 48 440 95 506 980 89 3112 55 61 204
373 469 99 539 87 623 717 43 837 946 32044
110 38 58 276 79 93 319 484 694 723 88 93 825
38 57 991 33016 120 211 772 837 47 97 966
34008 185 215 90 308 57 76 565 827 39 81 902
35171 396 794 849 908 66 36179 461 88 90 578
881 37243 639 795 882 924 72.

38143 201 87 386 427 45 612 887 39073 150
51 292 326 80 568 96 40121 44 75 234 313 511
50 64 95 674 700 976 41080 144 234 443 524 38
55 91 698 721 849 69 960 42129 64 86 417 656
726 981 90 92 43029 246 306 408 963 44062 159
701 73 809 81 45085 207 528 75 46158 288 413
546 76 804 47095 273 364 477 723 821 971 48057
167 73 239 92 463 506 77 613 762 346 95 49122
25 360 81 493 829 38 991 50072 232 40 391 96
555 58 673 51220 46 86 400 32 32 88 713 902
60 52110 37 396 418 726 47 623 827 38 84 928
53128 255 373 442 89 528 45 84 631 821 999
54191 442 601 89055021 99 127 40 204 48 52
603 56298 354 80 442 576 87 693 89 853 89
57062 542 63 910 16 84 58068 153 551 59157
356 531 678 907 60042 54 104 26 29 202 398
462 503 602 18 710 50 84 808 27 60 981 87
61057 298 320 24 37 446 813 749 905 58 62041
101 243 53 85 367 474 665 76 88 774 870 63118
346 47 51 457 557 69 630 983 64478 89 677
846 65284 90 485 568 641 730 42 894 66031 52
68 299 411 548 831 972 67135 45 91 579 747 82
84 822 941 68053 76 185 213 77 238 492 95 503
22 68 743 49 69225 61 301 61 70052 157 289 318
51 646 91 71159 370 85 496 547 606 732 59 861
73 96 72074 177 533 73 674 938 78 85 73062
118 90 240 80 491 513 90 60. 13 37 705 47 965
95 74474 592 99 652 65 953 75007 484 594 670
79 778 946.

76194 220 28 38 339 556 78 667 721 61 862
69 79 903 30 49 77109 312 413 512 14 78142 319
26 95 517 49 610 713 64 810 79003 126 210 521
76 839 74 8008

Dnia 21 października 1933 r., zasnął w Bogu, opatrzony Olejami św., na udar serca, w 73 roku życia a 46 roku kapłaństwa, nasz brat, stryj i wuj, ś. p.

Ksiądz Władysław Fiebig w Gnieźnie

emeryt. proboszcz Jarząbkowa.

Przewiezienie zwłok do kościoła parafjalnego w Strzelnie we wtorek, dnia 24. bm., nazajutrz o godz. 9,30 nabożeństwo żałobne, poczem eksportacja na cmentarz.

W smutku pogrążona
rodzina.

Strzelno, Żerków, Wolsztyn, Września.

ng 6087

WIELKIE ZBIORY DZIEŁ SZTUKI

(zbierane ze znanstwem od dwustu lat)

Antyki, sztychy, dywany, obrazy (włoskie, flamandzkie, polskie i t. d.). Meble, całe antyczne pokoje, (salon Ludwik XIV), porcelana stara Miśnieńska, francuska, wiedeńska, berlińska, angielska itd z wolne; ręką okazynie do nabycia w Pałacu majątności Psary, pow. Ostrów Pozn. i to w każdy wtorek i piątek. P. 5 104-42.124

Dojazd koleją do Śliwnik (Skalmierzyce lub Ostrów Poznański)
Telefon Psary — rozmównica. lub Ostrów Pozn 64.
Blisze informacje Poznań, telefon 71-22 lub 55-58

Kroju, szycia, modelowania
najtaniej, najlepiej, najszybciej ucza się systemem „**Batrów Exoress**“ prof. Pańskiej Akademii K. Lewańskiego. Inform. Skarbowa 19 — 3 a z. 20 216

Parcele budowlane
przy dworcu Mosina tania Zgłoszenia Poznań Grottcera 5 m 2 telefon 70-12 z. 77 212

SKÓRA JAŚNIEJ

o 3 odcienie
w ciągu 3-ch dni

Cały Parvz nie przestaje mówić obecnie o rzekomym cudzie, po legającym na piękności świeżej białej, noweli skóry Krem Tokalon. kolor biały (nie tłusty), zaw era świeży krem i oliwe, połączone ze składnikami wybielającymi wzmacniającymi i ściągającymi skórę. Wnika momentalnie do por. uśmierza podrażnione gruczoły, ściaga rozszerzone pory rozpuszcza wagner, które same odpadają, udelikatnia i wybiela najbardziej szorstką i najciemniejszą skórę o 3 odcienie w ciągu 3-ch dni. Nadaje skórze nieopisaną świeżość i piękno — niemożliwe do osiągnięcia żadnym innym sposobem. Używa, co dzień rano tego nowego Kremu Tokalon (kolor biały), a wynik nie da na siebie długo czekać.

ng 6 073

Specjalnie dla znawców

anody o wymiarach dwa razy większych. Te wspaniałe anody o niespożytej trwałości warto obejrzeć nawet o ile się nie kupi. Cena 1890 zł. Mat, Poznań, Składowa 57. dg 1600

Gorsety, pasy, biustonosze S. Kaczmarek
ul. 27 Grudnia 20.
Własna prac. gors. miarowyel

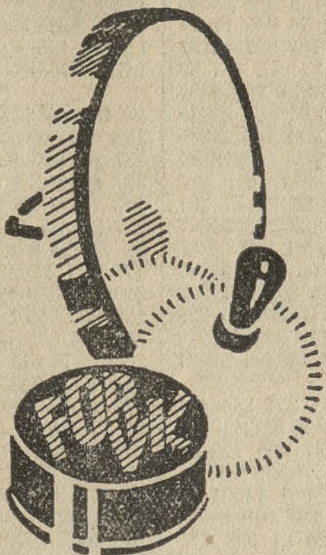
Na ból głowy tylko proszek z żabką

Pg 4820-31 5

Uchwała. W sprawie postępowania upadłość owego nad majątkiem f-y, Poznańskie Laboratorium Chemiczne w Poznaniu — wyznacza się w tutejszym Sądzie (pokój 99) na dzień 4 listopada 1933 godz 10 termin końcowy. Poznań, dnia 16 października 1933 Sąd Grodzki. ng 5654

Uchwała. W sprawie upadłościowej firmy Młyn Poznański Tow. Akc w Poznaniu — wyznacza się termin przed Sądem Grodzkim w Poznaniu pokój 99 na dzień 4 listopada 1933 godz. 11 celem: 1) badania i dodatkowo zgłoszonych wierzytelności, 2) złożenia sprawozdania przez zawiadowcę masy z dotychczasowego zarządu masą. Poznań, dnia 17 października 1933 r. Sąd Grodzki. ng 5653

5 FLEURS FORVIL

PUDER DLA PIĘKNEJ PANI

Prosimy nie ulegać namowom sprzedawców, ustalających puary o ładząco podobnych opakowaniach i nazwach, sprzedawać zamiast oryginalnego pudru 5 Fleurs Forvil Par s.

Oryginalny puder 5 Fleurs Forvil Paris posiada napis na denku

„POUDRE FORVIL“
Polecany wszechświatowej sławy wody toaletowej i perfumy 5 Fleurs forvil Paris oraz inne zapachy.

ng 6 073

CZYTELNIKU Kurjera Poznańskiego! Pozwól mi bezinteresownie określić Twój charakter, zdolności, przeznaczenie i wyszczególnić najważniejsze fakty życia, określić kim jesteś kim być możesz. Przewidź jak żyć i postępować, by zwycięsko przeciwstawić się losowi. A ponadto wybrać na zasadzie astrologii i obliczeń kabalistycznych sześciu numer Twojego losu do bieżącej Loterii Państwowej i wskazać gdzie takowy możesz nabyć. Natychmiast napisz imię, rok i miesiąc urodzenia. (Stan rodzinny). Nie przesyłaj żadnego wynagrodzenia lecz tylko na koszt poczt. i kanc. załącz 1 zł. w znaczkach poczt. Na los Nr. 122.627 wybrany przezemnie padła w 5 klasie 26 loterii wygrana 150.000 zł. Na niewielką ilość wybranych przezemnie numerów padło mnóstwo wygranych, lecz z braku miejsca podaje tylko niektóre. Cabala Józef. Limanowa, urzędnik rafinerji 10.000 zł., Kuhn Jan, Łódź, Młynarska 25 — 5.000 zł., Frychel, Katowice, Wodospady Nr. 3 — 5.000 zł. Pozaatem wiele osób, którym przypadły większe wygrane, ze względu osobistych postanowień zachować swoje incognito, co obowiązuje mnie do nieujawniania nazwisk. — Przyjęcia osobiste płatne — cały dzień.

Psychografolog Szyller-Szkolnik, Warszawa, Żórawia 47.
Ogłoszenie załączyc, ng 6 082

Szkoło

okienne ogrodowe dachowe, kit i t. d
szyby wystawowe i lustra hurtownie — detalicznie
Polskie Biuro Sprzedaży Szkoła
Sp. Akc. Pg 4785-32.91
Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 28-63.

†
Szczepan Lewandowski
mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek i pradziadek zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św. dnia 22 października 1933 r., przeżywszy lat 83
Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 25 października 1933 r. o godz. 9,30 z domu żałoby w Starem Puszczykowie na cmentarz parafjalny w Puszczykowie, o czym donoszą
ciężko strapieni
żona, dzieci, synowa, zięciowie, wnuki i prawnuki
zg 20 215

†
Dnia 21. bm. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.
Marja Lenartowska
Pogrzeb odbędzie się we wtorek dnia 24 bm. o godz. 15,15 z kostnicy Przemienienia Pańskiego na cmentarz par. Farnej przy ul. Bukowskiej.
Tow. „Pielgrzym“ pod wezw. Matki Boskiej Wypadek 268 w Poznaniu. zg 20 217

Firma „**OMEGA**“ - **GORSETY**
wytwórnia gorsetów, pasów brzusznych i biustonoszy
przeniesiona z ulicy Matejki 6
na ul. **Wrocławską 28/29** l. p.
Pg 5 168-43.4 Telefon 22-54

Porcelanę — Szkło stołowe
Alpaki — Umywalki — Sprzęty kuchenne — Wyprawy — Prezenty
w wielkim wyborze po cenach niebywale niskich poleca
„Ozdoba“ św. Marcin 4
dz 1 890-1

ARTRETYK jest inwalidą

bo dolegliwości artretyczno - reumatyczne, jako wynik przesycaenia organizmu kwasem moczowym oraz powstałe na tem te stany zapalne powodują bole zniekształcają stawy, utrudniają ruchy, powodują stopniowo utratę zdolności do pracy i prowadzą wreszcie do kalectwa. Tylko ziola Magistra Wolskiego „Reumosa“ zawierające Schin - Schen niezmiernie rzadką roślinę chińską, dają w krótkim czasie skuteczne wyniki w cierpieniach artretycznych i bólach ischiasu.

ZIOŁA ze znak. orchr. „REUMOSA“
Do nabycia w aptekach, drogeriach lub w wytwórni Magister Wolski, Warszawa, Ziota 14. Objasniające broszury wysyłamy bezpłatnie. ng 5 777

OGŁOSZENIA DROBNE
Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy
Znak oferty naprzykład: n 2305, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. SPRZEDAŻE
Sprzedamy
plac budowlany przy Grudzieńcu blisko Aleji Wielkopolskiej. Wielkość ca 1100 m². Łaskawe oferty Kurjer Poznański pod dg 1 881
11 beczek żelaznych
pojemności 150 do kg korzystnie na sprzedaż Ul Stroną 24 fabryka podwórze zdg 78 807
Fortepian
okazynie Dolna Wilda 77 m 5 godz 3-4 d 1880

Szafa żelazna
mniejsza tania na sprzedaż Stary Rynek 4 agencja Kurjera Poznańskiego. z. 78 805
Garnitury klubowe gobelinie
fason nowoczesny dobra praca — okazynie Dominikańska 3 Pg 5126-4279
Z powodu likwidacji
mieszkania na sprzedaż: porcelana (delity), sztychy Smuglewicza obrazy meble itd Zgłoszenia 11-17 Cieszkowskiego 1 mieszkanie 5. zdg 78 217

Meble
najtaniej **A. Baranowski**
Poznań, Pogórna 13. Pg 4795-23.59
Kuchnię
kaflowa rodzaj westfalski sprzedam Plaskowski Wępiąnskiego 85 schronisko 1. zdg 78 575
Kino
dźwiękowe w powiatowym mieście centrum sprzedam wzdłednie przyjmie wspólnika kapitałem 10 000 Młsto kuracyjne szkoły wojsko lotnisko Oferty pod zdg 78 488 Kurjer Poznański

Meble
najtaniej u **Bakosia**
ul. Wenecjańska 1
Most Chwaiszewski przy Krzyżu zdg 78 824
Futra
najnowsze modele. blamy, lisy oraz różne skórki kupuje się najtaniej w magazynie futer. St Piotrowski. Poznań, Szkoła 9. dg 1805
Maszynę
szewska sprzedam. Zagórze Nowe m. 11. zdg 79 158

Parcela
3 morgi naprzec. w cmentarza ewangelickiego tania Dż dek. Naramowicka 21 zdg 78 637
Buldog francuski
(Zwergbuldog) okaz przepiękny w swej brzydocie o cennej przegowanej maści jednoroczna suczka, tylko znawcom tania sprzedam Zgłoszenia między godz. 4-6 po południu ulica Ostroroga 20. parter. (dolny dzwonek). zdg 66 572
Fortepian
dobry tania Kreta 6 m. 11. zdg 79 607

Magazyn mebli Józef Baranowski
Wrocławska 19
Ceny najniższe. Pg 4795-33.97
Lampy elektryczne
sufitowe dla szkół biur, kilkanaście sztuk tania na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 78 806
Skład
kolonialny dobrze zaprowadzony z dużym dwu-pokojowym mieszkaniem zaraz sprzedam Adres Kurjer Poznański zdg 79 509

Singera
maszyna damska okrągłe tanie.
Kraszewskiego 8. „Torero” —
skład. zdg 79 720

Plaszcz
damski kremerkowy Dąbrow-
skiego 27 — 16 zdg 79 721

Jadłodajnię
przadaniem mieszkaniem od-
dam korzystnie Chwaliszewa 76.
Poznań. zdg 79 507

Zakład fryzjerski
spiesznie sprzedam tania Oferty
Kurjer Poznański zdg 79 515

Wózek
dziecięcy duży używany tania
sprzedam. Kwiatowa 9 mieszka-
nie 14. zdg 79 517

Restauracje
przy ruchliwej ulicy sprzedam.
Wskaże Kurjer Pozn. zdg 79 520

Dom
podwórze stajnie garaże, plac
pod budowę sprzedam. Zgłosze-
nia Kościelna 43. zdg 79 528

Skład
towarów krótkich i galanterji w
śródmieściu sprzedam. Oferty
Kurjer Poznański zdg 79 535

Gramofony
Płyty mechaniczne — reparacje
poleca F. Bałon. Woźna 12.
zdg 79 539

Dom
fabryczny z lokatorem nadający
się na każde przedsiębiorstwo.
cecharówka, dobra egzystencja
bez konkurencji sprzedam za go-
tówkę Sreń. Kaliska 6. zdg 79 540

Pianino
pierwszorzędne Irmier sprzedam.
27 Grudnia 20 m. 19. zdg 79 606

Wilka
czujnego sprzedam. Poznańska
27 — 6 zdg 79 601

Alfa, Szkolna 10
Bizuterja — Papeterja
narożnik Jaskółczej. zdg 79 281

Wyroby alabastrowe
Albumy, Ramki, Berety
wielki wybór — ceny niskie.
zdg 79 280

Patephon
(gramofon walizkowy) zagr. marka
jak nowy tania sprzedam. —
Waty Jagielski 13 m. 3. zdg 79 623

Skład
kapełuszki szwalnie sprzedam.
Lutka, Dąbrowskiego 38. zdg 79 615

Sprzedam
rzeźnictwo przy głównej ulicy go-
tówka 8 000 poważnie. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 79 647

Sprzedam
kanape, lustro z podstawką. Pa-
trona Jackowskiego 3 m. 8. zdg 79 718

Skład rzeźniczy
z urządzeniem zaraz do objęcia.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdg 79 599 (60)

Skład
blejca 30 miesz. 21. zdg 79 562
papieru na sprzedaż Dzierżawa
zdg 79 572

Meble
pokój kuchnia sprzedam Aleja
Za Cytadela 32. zdg 79 567

Pianino
pierwszorzędne sprzedam Sza-
marzewskiego 12, mieszkanie 3.
zdg 79 564

Maszyny
do pisania 150 złotych, obraz du-
ży 85. Skarbowska 18, biuro, mie-
szkanie 4. zdg 79 581

Kanarki
samczyki pilne śpiewaki i sam-
ki do le-u sprzeda Garnca-
rska 3, mieszkanie 8. zdg 79 768

Skrzypce
dobre tania. Adres wskaże Kur-
jer Pozn. zdg 79 763

Dubeltówka
elektorska 16, precyzyjna dla
znawców okazynie. Adres wska-
że Kurjer Pozn. zdg 79 762

Skład kolonialny
dobrze zaprowadzony zarzą. na
Adres Kurjer Pozn zdg 79 727

Aparat
trwałej ondulacji fortepian stwo-
rowy sprzedam Oferty Kurjer
Poznański zdg 79 707

Kolonjalke
towarem, macielem mieszkaniem
sprzedam. Adres Kurjer Pozn.
zdg 79 781

Parcele
1 000 m² 6.50 m² Grunwaldzka.
Maciejewski. Zwierzyniecka 3.
m. 8. telefon 62-66. zdg 79 780

Tanio
sprzedam stołki restauracyjne.
Jan Świerczyński. Poznań. Sza-
nieckiej 2. Łazarz. zdg 79 778

Skład
nowoczesnym urządzeniem tania
sprzedam. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 79 751

Maszyny
Singera dobra tania Szewska 11.
mieszkanie 4. zdg 79 746

Kasę National
390 zł sprzedam Pelka, Kato-
wice Rynek 8 mieszkanie 1.
Pg 5 166-71-70

Sypialnia
brzoza kanadyjska przybrana ró-
żą tania. Stolarska. Wyspiań-
skiego 21. zdg 79 808

Apteka
korzystnie ko o Kalisza. Błot-
nicka. Wrocławska 38. m. 32.
rz 3 978

Duża posesje
sprzedam placu 10 000 lokci. dom
nowy 2-dzienny drugi parter-
owy. 6 dużych hal 40 boków. w
śródmieściu Warszawy. Wiado-
mość: Z. Budka Warszawa.
Krakowskie Przedmieście 61 — 4
nr 6 079

5. KUPNA

Domek składem
blisko Poznania kupie wpłaty
8 000 Pośrednicy wkluczeni —
Oferty Kurjer Poznański zdg 79 499/500

Poszukuję
dobrego podrecznika krawiec-
twa wojskowego Zamkowa 4 b.
mieszkanie 5. zdg 79 522

Kupię
wille lub dom z węższym ogro-
dem blisko Poznania. Oferty do
Kurjera Pozn. zdg 79 541

Drukarnię
tygiel bostonkie. 3—4 regaly z
pisemem akcyndonsem maszyno-
we cięcia papieru — kupie razem
lub osobno. Oferty z podaniem
ceny do Kurjera Poznańskiego
pod zdg 79 565

Pianino
kupie. Cena Kurjer Poznański
zdg 79 563

Przyczepkę
lub ciężarówkę na konny wóz
kupie opoosni. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 79 579

Kupię
maszynę do wędlin krojenia (Ber-
kel). Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 681

Pianino
mało używane kupie. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 79 666

Pokój
dębowy kupie. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 79 665

Jadalnię
mniejsza ładna kupie. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 79 664

Tokarnię
2—3 mtr. kupie okazynie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 79 662

Gazową
kuchenkę, wagę laboratoryjną
kupie. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 772

Maszyny
damska używana kupie Oferty
Kurjer Poznański zdg 79 745

600 ctr. ziemniaków
jalanych „Industria” kupiny. —
Oferty z podaniem ceny pod 300
Ekspozytura Kurjera Poznańskie-
go. Gdynia. zdg 6 086

Piec
przenośny kafilowy kupie. Ko-
ściński Wielkie Garbary 42.
zdg 79 784

Kupię maszynę
do wyrobu pończoch. Oferty do
Kurjera Poznańskiego zdg 79 635

6. KAMIENICE

Willa
nowa na Łazarzu 6 mieszkań
wola 5 pokoi. Cena 56 tysięcy
wpłaty 45 tysięcy. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 78 871

Kamienice
komfortowa z mieszkaniami czte-
ro i sześciopokojowymi, garażem
i ogrodem przy Matcejkich zamie-
nie na odpowiednią kamienicę w
śródmieściu. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 79 206

Kamienice
ruchliwa ulica Poznania 14 000
dochodu tania sprzedam. Osiecki
i Pfitzner. Poznań. Grobla 25 a.
zdg 79 630

Kamienice
kupie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 79 669

Kamienice
sprzedam. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 668

Kamienice
centrum, dochód 9 000, za 60 000.
wpłaty 25 000 sprzedam. Radowicz,
Półwiejska 38 a. I. zdg 79 775

Kamienice
dochód 11 500 za 67 000 w tem 13
tys. amortyzacji sprzedam. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 79 774

Willa
pięciopokojowa, ogród owocowy
przy tramwaju korzystnie. Infor-
macje Koto Mieszczanek Zam-
kowa 4 b — 5 telefon 32-69.
zdg 78 704

Parcele
pod wille w pobliżu ul. Jasnej po
600 — 1 000 — 900 860 mtrkw.
korzystnie sprzedamy. Osiecki. i
Pfitzner. Poznań. Grobla 25 a.
zdg 79 631

7. PIENIADZ

Na I hipoteke
i weksle gwarancyjne dla dobrze
zaprowadzonego 150 morgowego
gospodarstwa poszukuje pożycz-
ki 2—3 000 zł na 2 lata. Procent
płaty zgóry. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 1815

Poszukuje
5 000 pod poważne zabezpiecze-
nie w procentie dobra posada.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 79 592

3 000 zł
poszukuje wysoki zastaw, dobry
procent. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 673

Do
zakładu dentystycznego poszuku-
je wspólnika lub współdział-
nika w urzędowaniu ewentl. sprzedam.
Oferty Kurjer Pozn rz 3 939

Do
2 000 współnika potrzebuję ewtl.
za kaucje dam siala posada. Ra-
chowość nie konieczna. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 79 537

8. DO WYNAJĘCIA

Trzypokojowe
mieszkanie komfort. zaraz do wy-
najęcia. Wrocicka 18. Białkow-
ski rz 3 979/80

5-cio
pokojowe komfortowe wysoki
parter centralne ogrzewanie —
przy parku Wilsona natich-
miast do wynajęcia. Zgłoszenia
telefon 67-05 zdg 79 527

Pojedyńcze
pokój bez mebli dla samotnych
od gospodarza do wynajęcia.
Okolice Ostrowa. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 79 533

Trzypokojowe
1 piętro, komfortowe wszystkie
pokoje frontowe słoneczne zaraz
dół roku zgóry. Szanięckiej 2.
zdg 79 549

Dwupokojowe
słoneczne parkiet czynnz mie-
szczy. Dera. Kolna 50 (koło Ce-
zielskiego). zdg 79 617

Wydzierżawie
w nowym domu dwupokojowe
mieszkanie na Komandorji. In-
formacje G-tna Włda 45. m. 6.
zdg 79 609

Pokój
kuchnia mała zaraz. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 79 639

3
pokoje komfortowe, kuchnia za-
raz. Kaczmarek. Staroleka. Sta-
roleka 49. zdg 79 632

Pokój
kuchnie zaraz wynajmie Winia-
rach. Informacje Hoffmann Ur-
banowska 7. zdg 79 770

Trzypokojowe
Jeżycie odnowione za zwrotem
kosztów Śniadeckich 6 a. mie-
szkanie 10 2—4. zdg 79 734

4
pokojowe, komfort, rok zgóry.
Wskaże Świercz Słowackiego 27
zdg 79 722

Dwa pokoje
centralne ogrzewanie, elektrycz-
ność instalacja gazowa w willi
Strauss. Grunwaldzka 52.
zdg 79 657

Czterypokojowe
nowej willi dzielnicy zachodniej
od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdg 79 656

W mieście
województwa poznańskiego skąd z mie-
szkaniami najruchliwszej ulicy do
wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 779

Trzypokojowe
komfort Górczyn. Knapowskie-
go 17. gospodarz. zdg 79 736

9. SZUKA MIESZK.

Mieszkania
2 pokojowe z kuchnią od go-
spodarza poszukuje młodsze, spo-
kojne małżeństwo. (Współpra-
cownik niniejszego pisma). Punk-
tualny niniejszego pisma). Punk-
tualny planik. Łaskawe oferty
Kurjer Poznański zdg 78 801.

Trzypokojowe
komfort, początek Włdy poszu-
kuje. Czynnz góry. Tylko od go-
spodarzy. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 79 118

Poszukuję
2 pokoi z kuchnią najchętniej
Jeżycie. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 79 223

Oficer
zawodowy szuka 3 pokojowego
mieszkania. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 79 525

Mieszkania
2 lub 3 pokojowe najchętniej
w śródmieściu poszukuje, placę
zgóry. Oferty Kurjer Poznański
zdg 79 706

Pokoju
próżnego pokoiu kuchnia szukam
stała posada Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 79 777

10. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
pięciopokojowe przynależnościami
śródmieście, trzypokojowe wy-
godami. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 789

11. POKOJE UMEBL.

Polna
13 — 19. zdg 78 509

Skromny pokój
dwom lub jednej panience zaraz.
Wielkie Garbary 53 I. podwór-
rze lewo III piętro, lewo.
zdg 78 875

Pokój
dla pań. Sw. Marcin 66/67. m. 41
zdg 79 598

Dwuosobowy
Woźna 9. m. 6. zdg 79 528

Pocztowa
21. m. 6 duży elegancki. zdg 79 808

Inteligentowi
wszelkie wyody Kwiatowa 3.
m. 3. zdg 75 536

Pokój
umeblowany frontowy balkonem
elektrycznością, łazienka. Reja
3 mieszkanie 5 zdg 79 529

Dwuosobowy
panom przy pl. Świętokrzyskiem.
Adres Kurjer Poznański zdg 79 597

Pokój
z gabinetem, do rze umeblowany
oraz dwuosobowy odnajmie. od
10—1. 4—9. Blachowska. Aleje
Marcinkowskiego 3a. m. 9.
Pg 5163-57.182

Frontowy
pani. bezdzietnemu małżeństwu.
używanie kuchni. Strzelecka 19.
miesz. 11. zdg 79 629

Mały
skromny niewysoko ewentualnie
wspólny bez posiedzi. Oferty ce-
na Kurjer Pozn zdg 79 622

Mickiewicza
34. m. 5. frontowy, elektryczność
centralne. zdg 79 618

Czysty
ogrzewany elektryczność. Śnia-
deckich 28. miesz. 3. zdg 79 552

Niekrepujący
pani używaniem kuchni. Wier-
bickie 3 a miesz. 21. zdg 79 562

Ładny
Małeckiego 26 — 4. zdg 79 561

Pokój
Poznańska 59 I. narożnik Jasnej
zdg 79 560

Dwuosobowy
Śniadeckich 9 m. 8 zdg 79 559

Skarbowska
21 — 3. frontowy balkonowy
zdg 79 589

Czysty
frontowy. Działyńskich 2. m. 5.
zdg 79 588

Dwuosobowy
jednoosobowy. Szamarzewskiego
47. II. lewa. zdg 79 586

Pokoje
słoneczne utrzymaniem korzystnie
Skarbowska 11. II. p. zdg 79 583

Panom
elektryczność utrzymaniem. bez.
Babińskiego 7. m. 1.
zdg 79 577

Dwuosobowy
Jeżycka 41. mieszkanie 5.
zdg 79 690

Kraszewskiego
11. m. 17 pokój dobrem utrzyma-
niem. bez. zdg 79 764

Dwuosobowy
elektr. Półwiejska 38 a. m. 15.
zdg 79 759

Pokój
umeblowany. Słowackiego 27.
mieszkanie 10 zdg 79 723

Dwuosobowy
Wielkie Garbary 6 mieszkanie 5
zdg 79 715

Odpowiedniego
każdemu, dzwonić 3269.
zdg 79 701

Ratajczaka
33. m. 9. jednoosobowy, słonecz-
ny, dobre utrzymanie inteligent-
nej osobie 1. 11. zdg 79 679

Klatka
schodowa, front lepszy, dwuosob-
owy, łazienka, Gwarna 19. m. 12.
zdg 79 678

Panu
Dąbrowskiego 27 — 13.
zdg 79 672

Panienkę
utrzymaniem. Półwiejska 7. m. 7.
zdg 79 663

Piekary
18. m. 6 z utrzymaniem.
zdg 79 773

Ratajczaka
11 a — 103 I. zaraz. zdg 79 697

Pokój
umeblowany wynajmie. Kabat.
Piekary 24. zdg 79 694

Frontowy
niekrepujący. Skarbowska 4 mie-
szkanie 15. zdg 79 754

Pokój
frontowy. Matejki 54 mieszka-
nie 11. zdg 79 748

3 pokoje
umeblowane po biurze adwokack-
kiem do wynajęcia Ratajczaka
17. mieszkanie 5 zdg 79 735

Pokój
frontowy. Szewska 9. m. 8.
rz 3 972

Frontowy
słoneczny, elektryczność. Woźna
14 b. m. 18. rz 3 971

Pokój
Ratajczaka 11 a. — 71.
zdg 79 783

Plac Świętokrzyski 4
I. piętro jedno dwuosobowe z u-
trzymaniem lub bez. zdg 79 785

Pokój
dla pań. Sw. Marcin 66/67. m. 41
zdg 79 598

Dwuosobowy
Woźna 9. m. 6. zdg 79 528

Pocztowa
21. m. 6 duży elegancki. zdg 79 808

Inteligentowi
wszelkie wyody Kwiatowa 3.
m. 3. zdg 75 536

Focha 55
m. 6. prawo. zdg 79 587

12. SZUKA POKOJU

Frontowego
śródmieściu, parter Oferty Kur-
jer Poznański zdg 79 395

Studentka
poszukuje małego pokoju utrzy-
maniem Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 79 530

Studentka
poszukuje pokoju blisko Minusa.
Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
zdg 79 542

Pokoju
skromnego szuka student. blisko
Marynarskiej. Zgłoszenia „Par-
Aleje Marcinkowskiego 11 pod
57.186 Pg 5162-57.186

Pokoju
próżnego. Ul. Szamarzewskiego
poszukuje Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 79 616

Niekrepującego
jedno dwuosobowego student.
Cena warunki Kurjer Pozn.
zdg 79 760

Bezdzietni
taniego. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 79 703

Poszukujemy
2 pokoi z umeblowaniem telefo-
nem w śródmieściu na spokojne
biuro. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 79 651

13. LOKALE

3 pokoje
na biura dla organizacji poszu-
kujemy. Oferty do Kurjera Poz-
nańskiego zdg 79 612

Tokarz
z dwuletnią praktyką szuka jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zdr 78 566

Gospodynii-kucharka
młodsza z dobrej rodziny, zna wszelką pracę, z dobrem gotowaniem, pieczeniem ciast, zaprawy, szukam posady zaraz lub 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 267

Zowodowy administrator
nieruchomości miejskich rutynowany energiczny lat 33 dokładna znajomość spraw podatkowych, sądowych, hipotecznych, również dokładna księgowość, własne biuro, telefon także gwarancja — przyjmie administrację wzgl. zarząd nieruchomości Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdr 78 954.

Pomocnik
gospodarczy, znający buchalterję poszukuje posady. Idzikowski. Warszawa, Nowomiejska 2/13. zdr 79 254

TEATRY

Poznań, poniedziałek, 23. 10.
TEATR POLSKI: Dziś — „Stefek” komedia Davała
TEATR WIELKI (Opera) Dziś Teatr nieczynny
Wtorek, 24. 10. „Palestrant”
Środa, 25. 10. „Traviatta”
TEATR WIELKI — KONCERTY SYMFONICZNE:
Czwartek, 26. 10. II Koncert Symfoniczny dyr. Z. Latoszewski. Soliści Stanisław Niedzielski, (fortepjan).
TEATR NOWY: Dziś: „Pan Kalina pisze sztukę” występ Antoniego Fertnera
Wtorek, 24. 10. „Pan Kalina pisze sztukę” występ Antoniego Fertnera
TEATR NOWOŚCI: Dziś i jutro teatr nieczynny.
Bydgoszcz, wtorek 24. 10.
TEATR MIEJSKI: „Przyjaciele”
Środa, 25. 10. „I co z takim zrobić”

nr 5 418/9
KINA
Poznań, poniedziałek, 23. 10
APOLLO: „Pożegnanie z bronią”
CORSO: „Napoleon w Moskwie” oraz „Pat i Patachon”
COLOSSEUM: „Flip i Flap robia karierę”
METROPOLIS: „Podróż posłubna we troje”
ORZEŁ: „W krzyżowym ogniu” i „Tajemnica kajuty okrętowej”
ODEON: „Ekstaza”
PROMIEN: „Arka Noego”
RENAISSANCE: „Demon wielkiego miasta”
ROXY: „Pieśń Nocy”
SFINKS: „Jasnowłósy Sen”
SLONCE: „12 krzesel”
TECZA-Lazarz: „Upiór Parzyca”
TECZA-Wilda: „Legion Ulicy”
WILSONA: „Biała Odaliska”
Bydgoszcz, wtorek 24. 10.
ADRIA: „Świat bez mężczyzn”
APOLLO: „Pozwólcie nam żyć” i komedia „Charlie ratuje Europę”
BALTYK: „Pat i Patachon, jako ludożercy”
KRISTAL: „Szalona noc w Zoo”, tygodnik Foxa i tygodnik Pata.
MARYSIENKA: „W służbie śledczej” i komedia „Ronny”
REWJA: „Roma ekspres” i „W szponach Azjaty”
SLONCE: „Niewolnica zycia”

Aptekarska
siła pomocnicza, biegła w taksonomii recept, pisaniu rachunków, z kilkoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdr 79 259

Drogerzystka
sześciolatnia praktyka szuka pracy. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 255

Dziewczyna
wiejska, porządna, wiek średni, poszukuje miejsca do dobrego państwa do wszystkiego od 1. lub 15 listopada. Oferty uprasza Kurjer Pozn. zdr 79 588

Krawczyni
szyje szybko i tanio. Specjalność suknie płaszcze kostiumy szuka pracy. Rom Szymańskiego 5. II. zdr 79 508

Panienska
z kaucją poszukuje posady najchętniej do składu piekarskiego. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 512

Palacz
prosi o jakiegokolwiek pracę — skromne wymagania. — Oferty Kurjer Poznański zdr 79 518

Korepetytorka
za obiady IV gimn. możliwe niemieckim. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 523

Posada
od 1. stała przynimie w lepszym domu do wszystkiego samodzielnie gdzie brak niezwykłej uczciwej, solidnej czystej lepszej osoby świadcząca dobre pomóż w interesie. Łaskawe oferty z warunkami Kurjer Poznański zdr 79 531

Służąca
młodsza poszukuje pracy z gotowaniem lub bez. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdr 79 534

Dziewczyna
lat 17, uczciwa i cicha poszukuje posady, bez gotowania lub do dzieci. Adres wskaże Kurjer Poznański zdr 79 544

Panienska
poszukuje posady do wszystkiego lub do dzieci z dobrymi poleceniami i świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 545

Rządca gospodarczy
na niewyprowadzanej posesji, kawaler, lat 27 z 8-letnią praktyką w intensywnych majątkach, szuka posady żonatego od 1. 1. 1934 jako samodzielny lub pod dyspozycję. Gwarancja hipoteczna na 20 000 zł. Łaskawe oferty Kurjer Poznański pod dg 1862

Posługaczka
poszukuje posady na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 536

Posługaczka
długoletnią świadectwami, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 623

Ekspedjentka bufetowa
szuka posady, gwarancja 100 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 627

Kucharka
starsza z wszelką pracą domową poszukuje posady od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 680

Kucharka
uczciwa szuka posady, gotowaniem do wszystkiego 1-go. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 677

Gorzelnik
żonaty, bezdzietny z kilkunastoletnią praktyką, znający się na plakatni, elektrocie, kasowości, sołectwie itd. pracujący bez zaniż. poszukuje posady zaraz lub od 15. 11. ewtl. jako samotny na stałe. Okazuje się dobr. świadectw. i powołuje na rekom. dawn. pp. pracodawców. Nowakowski — Bedzińska, p. Biniew. powiat Ostrow. zdr 79 675

Dziewczyna
inteligentna pracuje samodzielnie, przyjmie posadę najchętniej do samej osoby Mięsożerniej obojętna Oferty Kurjer Poznański zdr 79 670

Dziewczyna
starsza samodzielna z dobrem gotowaniem i dobrymi poleceniami do wszystkiego poszukuje posady od 1. 11. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdr 79 667

Panienska
przyjmie posadę z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 661

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego od 1. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 658

Pokoju
niekierującego, srodmieście pan. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 655

Krawcowa
domowa szuka pracy — Oferty Kurjer Poznański zdr 79 757

900
złote za posadę inkasenta, magazyniera lub inna. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 749

Gospodynii
dobrem gotowaniem — howem drobiu, wypiekaniem ciast na majątek poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 736

Pomocnik
gastronomiczny wieksza kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 747

Posługi
praniem — bez poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdr 79 740

Służąca
młodsza do wszystkiego gotowaniem wolna od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 738

Poszukuje
posługi przed południem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdr 79 753

Kucharka
z dobrem gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 691

Pielęgniarka
praktyka zakładu i prywatnie dobre świadectwa przyjmie posadę do niemowlęci za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 632

Przyjmę
posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 648

Buifetowa
kaucja poszukuje posady do restauracji lub kawiarni. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 642

Służąca
z prowincji poszukuje posady do wszelkich prac domowych lub do dzieci. Słowackiego 25. m. 4. zdr 79 643

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 625

Dziewczyna
młoda poszukuje posady do wszystkiego od 1. 11. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 624

Sierota
uczciwa, zdolna do wszelkich prac domowych z gotowaniem poszukuje posady od 1 listopada. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 621

Kucharka
samodzielną szuka posady na majątku zna chów drobiu. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 619

Ekspedjentka
branży towarj krótkiej, szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 613

Sierota
dobremi świadectwami z gotowaniem szuka posady od 1-go. — Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 611

Gospośnia
nawskroś uczciwa pracownica — bardzo dobrze polecona z dobrem gotowaniem praniem oraz do wszelkich prac poszukuje posady do samotnej osoby lub bezdzietnych małżeństwa od 1. 11. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdr 79 550

Pracząca
uczciwa poszukuje prania tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 591

Dziewczyna
wiejska do wszystkiego z gotowaniem oraz dziećmi do dzieci lub lekkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 590

Dziewczyna
uczciwa skromna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 574

Dziewczyna
szuka posady dobre świadectwa Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 573

Dziewczyna
z gotowaniem, dobrymi świadectwami poleceniami poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdr 79 556

Zdolna
maszynistka stenotypistka polski francuski, niemiecki angielski 2 l. praktyka szuka posady. Pierwszorzędne świadectwa referencje. Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdr 79 555

Rodowita Francuzka
udziela lekcji korepetycji — Mińska 2 mieszkanie 7. zdr 79 554

Starsza
przyjmie posadę z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 535

Krawcowa
na płaszcze suknie pierwszorzędna, biegła szuka pracy w dom. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 575

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 687

Krawcowa
szyje bardzo dobrze poszukuje szycia poza domem dziennie 2 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 683

Krawcowa
pierwszorzędna szuka pracy po domach. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 733

Nauczycielka
szkoły internatowej Polka, konwersacja francuska niemiecka, muzyka szuka posady prywatnej ul. Marszałka Pocha 88. mieszkanie 11. Zofia Bienental. Osobiscie od 3-5. zdr 79 731

Dziewczyna
uczciwa, czysta, chetna do wszystkiego od 1. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 714

Osoba
uczciwa skromna bez rodziny szuka posady praniem gotowaniem do mniejszego domu lub posługi Oferty Kurjer Poznański zdr 79 711

Pracząca
czysta poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 709

Pracząca
ze sztywnym prasowaniem poszukuje pracy. Oferty Kurjer Kurjer Poznański zdr 79 708

Dziewczyna
znająca gotowanie oraz krawieckie poszukuje posady od 1. 11. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 705

Służąca
poszukuje posady z gotowaniem w religijnym domu od 1. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 704

Bezpłatnie
polecamy po oświadczeniu referencji — wszelki personel wystarczy zadzwonić 3269 „Kolo Mieszczanek” zdr 79 702

Pracząca
czysta tanio pierze — Andówna. Górna Wilda 49 m 7. zdr 78 933

Wychowawczyni
z dobrymi świadectwami poszukuje posady Najchętniej na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdr 78 934

Pomocnik
branży skór przyjmie posadę branży lub inna — może zabezpieczyć. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdr 78 818

Sierota
młodsza, uczciwa pracownica — szuka posady do wszystkiego — Oferty Kurjer Pozn. zdr 78 873

Pracząca
uczciwa poszukuje prania lub posługi Zgłoszenia Kurjer Poznański zdr 78 879

Samodzielną ksiązkowa
z długoletnią praktyką biurową w przedsiębiorstwach bankowych i handlowych z dobrymi świadectwami poszukuje posady — Oferty Kurjer Pozn. zdr 78 886

Bluralistka
polsko-niemiecka biegła stenotypistka maszynistka ksiązkowa poszukuje pracy ewentl. rodzinowej. Oferty Kurjer Poznański zdr 78 888

Kierownik drukarni
działni fachowiec z wykształceniem handlowym szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdr 78 900

Przedstawicielstwo
poważnego przedsiębiorstwa — przyjmie fachowiec w dziedzinie propagandy. Oferty Kurjer Poznański zdr 78 863

Nauczycielkę
pierwszorzędna wychowawczyni poleca Adamowa Kicińska Matlejki 60 mieszkanie 8 zdr 78 860

Poszukuje
pracy z kaucją woźnego, magazyniera stróża. Oferty Kurjer Poznański zdr 78 918

W przemyśle drzewnym
szuka posady młody narodziwiec z akad wykształceniem wymagającym skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdr 78 969

Młoda
dziewczyna skromna z dobrymi świadectwami szuka posady w mniejszym domu Oferty Kurjer Poznański zdr 79 229

Poszukuje
posady uczciwa dobre świadectwa pokojowej lub do dzieci albo do wszystkiego zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdr 79 209

Młynarz
2 lata praktyki dobre świadectwa szuka posady Kaucja według umowy Oferty Agentura Kurjera Poznańskiego Rogoźno. nr 6 028

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do dzieci od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdr 78 849

Panienska
wykształcona szuka posady — Oferty Kurjer Pozn. zdr 78 727

28. WOLNE MIEJSCA

Młoda
dziewczyna do wszystkiego spanienia zaraz. Cukiernia Przecznic 7. zdr 79 194

Służąca
z gotowaniem, Marcellego Mottego 5. m. 6. Łazarz. zdr 79 660

Gospodynii
samodzielną bezwzględnie uczciwą z bardzo dobrem gotowaniem oraz do wszelkich prac domowych poszukuje adwokata — (samotny) na prowincji Zgłoszenia z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego dg 1864

Osoby
zaufane na prowincji poszukiwane Zbieranie informacji — Oferty znaczek Kurjer Poznański zdr 79 505

Podróżującego
na Poznań poszukuje fabryka musztardy Zgłoszenia pisemne Kurjer Poznański zdr 79 513

Bluralistka
ksiązkowa pisząca na maszynie z podaniem referencji wynagrodzenia Oferty Kurjer Poznański zdr 79 519

Poszukuje
od 1. XI służącego-kawalera na wieś. Wymagana bezwzględna uczciwość i referencje pierwszorzędnych domów Oferty Kurjer Poznański zdr 79 521

COLOSSEUM
Poraz pierwszy w Poznaniu! — Najweselejszy film sezonu p. t.:
Flip i Flap
robin kariere.
Pr 5 160-433

Chłopiec
uczciwy do posytek potrzebny od zaraz. Zgłoszenia z życiorysem do Kurjera Pozn. zdr 79 532

Zarządczyni
inteligentna z dobrej domu umiejąca dobrze gotować potrzebna od zaraz do samodzielnego prowadzenia domu u samotnej osoby Zgłoszenia ze świadectwami do Kurjera Poznańskiego zdr 79 604

Kartoniarsz
przykrawacz potrzebny od zaraz Zgłoszenia z świadectwami pod Wielkopolski Kartonaz. Dabrowskiego 79

Dziewczyna
z dobrymi poleceniami starsza do wszystkiego z gotowaniem dla dwojga starszych osób potrzebna zaraz Zgłoszenia od godziny 13-15 Krzywoski 11. II piętro mieszkanie 12 a zdr 79 593

Apteka
tydzieńka poszukuje od zaraz dobrze poleconej asystentki farmaceutycznej Zgłoszenia z pensją do Kurjera Poznańskiego pod dg 1867

Młodszy
samodzielną ksiązkową - korespondent polsko-niemiecki, piszący biegle na maszynie, tylko dobry rachmistrz z podaniem wymagań może się zgłosić Oferty Kurjer Pozn. zdr 79 001

Gorzelnik-kasjer
kawaler skromnych wymagań, potrzebny zaraz. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem warunków kierować do Zarządu Dóbr Obr, powiat Wolsztyn. dg 1 869

Zarobek
natychmiastowy zapewniony 200 zł. Stała pensja miesieczna. — także ubocznie Początkujących pouczamy Zgłoszenia „Centrala” Lwów, Woiciecha. nr 6 075

Buifetowa
mała kaucja potrzebna zaraz — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdr 79 582

Petrzebna
od 1. 11. kucharka do domu lekarza. Kopii świadectw nie zwraca się. Zgłoszenia Drowa Szychalska Sieraków, pow. Międzybódz. zdr 1 889

Potrzebna gospodynii-kucharka
dobrze polecona wymagane zajęcia się całym gospodarstwem z mowem i chowem drobiu. Zgłoszenia pisemnie Konieczna, maj Kazim. poczta Slesin kolo Nakla powiat Bydgoszcz. zdr 79 256

Humor zagraniczny

— A czy robisz postępy w angielskim?
— Jeszcze jakie! Przedtem, to ja nie mogłem zrozumieć nauczyciela, a teraz to on już mnie nie rozumie.
(London Opinion). S. F.

Przedpłata
na miesiąc listopad 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem krajach zł 9.50. W razie wypadków apowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami początkiem 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem/miesiąca nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do godz. 11. większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych; słowo nagłówkowe tuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia. powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoczasopisywanych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-78, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72, filja Stary Rynek/25-55. — P. K. O. Poznań nr. 200 149